کاک شێخ

ئەحمەدی موفتی زادە

ترووسکێ لە پەیامەکانی

Scanned by CamScanner

ئەحمەدی موفتی زادە

ترووسکێ لە پەیامەکانی

٢٠١٠ زایینی چاپی یەکەم ١٤٣١ کۆچی

Scanned by CamScanner

ناوی کتێب : ئەحمەدی موفتی زادە ... ترووسکیێ لە پەیامەکانی

نووسەر :عبدالقهار شێخ قادر شێخ محمد شێخ نوری گردەشینەیی
(کاک شێخ)

نۆرەی چاپ : چاپی دووەم

ساڵی چاپ : ٢٠١٠

ژمارەی سپاردن : (١٦٩) ساڵی ٢٠١٠ ی زایینی دراوەتێ

تیراژ : (٥٠٠) دانە

ئیمەیل : kakshekh@gmail.com

م: 00964 750 4915597

Scanned by CamScanner

لـەجـەرگەی جەمی یارانی گیانی
تۆم نەبێ هێشتا خـۆم پێ تەنیایە
تۆم هەبێ تەنـها لـــە إنـفـرادی
لێم جەمە هەرچێ خۆشـی دنیایە

((موفتی زادە))

Scanned by CamScanner

لاپەڕە	بابەت
٥	ئەم کتێبە پێشکەشە
٦	هەڵبژاردنی کەسایەتی کاک ئەحمەدی موفتی زادە بۆ؟
٨	ئەحمەدی موفتی زادە کێیە؟
١٠	چەند تێبینیەك
١١	پێشەکی
١٤	پەیام وپەیامداری
١٧	پەیامی هەژار لاوێنی
٣٠	پەیامی دۆستایەتی
٥٩	پەیامی بانگەوازکاری
٦٣	پەیامی ناسینی دوژمنی ڕاستەقینەی مرۆڤ
٦٤	پەیامی داننان بە هەڵە
٦٧	پەیامی تەساموح لێبوردەیی وگەردەن ئازادی لەدڵدا
٨١	پەیامی فەرموودەناسی
٨٧	پەیامی ئیمان وکوفر وجەنگی ئیسلام لەگەڵ ناموسڵمانانا
١٠٠	ریسالەتی (کبری) وریسالەتی (صغری)
١٤٢	سەرچاوەکان
١٤٣	سوپاس و پێزانین

Scanned by CamScanner

ئەم كتێبە پێشكەشە:

- بە رۆحی پاكی حەزرەت گیانیٚ كە نووری پەیام و روخساری دونیای رۆشن كردۆتەوە .
- بە دڵی گەرم و گەشی كاك ئەحمەدی موفتی زادە كە بە هەوڵ و هیممەتی مەردانە شوێن پێی حەزرەت گیانی گرتە بەرو بە دڵ و گیانی چەشنی مەشخەڵی : دین و ژینی هەژارانی گەش كردەوە .
- بە هەموو ئەوانەی غەوواصی دەریای پەیامە ڕاستەقینەكانن و لە قووڵاییدا بە دوای گەوهەری حەقیقەت دا دەگەڕێن .
- بە هەموو ئەوانەی لە دڵ و دەروون و ئەندێشەیان دا بازیان بە سەر (أسماء و أشیاء و أحداث = ناو و شت و بەسەرهاتەكان) داوەو تەنها و تەنها هەماهەنگی لەگەڵ پەیامەكان و بنەما بنەڕەتیەكان دەكەن .

Scanned by CamScanner

هەڵبژاردنی کەسایەتی

کاک ئەحمەدی موفـــتی زادە بۆ ؟

تەرخان کردنی ئەم کتێبەم بۆ کەسایەتیەکی مەزنی چەشنی کاک ئەحمەدی موفتی زادە دەگەڕێتەوە بۆ سەرەتای تێکەڵ بوونم بە پەیام و بەرنامە و هزری ئیسلامی و ناسینی کاک ئەحمەدی موفتی زادە وەك نموونەیەکی زیندووی گەش لەم بوارەدا و، سەرسام بوونم بە ئاکاری بەرزی ئەم کەڵە پیاوە و جورئەت و رچەشکێنیەکانی لە دونیای فیکری ئیسلامیدا و، راست کردنی لەگەڵ پەیامەکان تا ئاستی گیان لەسەر دانانی و، لە هەمووان زیاتریش ئەو بێ نەفسی و تەوازوع و صدقە قووڵە دەروونیەی کە هەیبوو،کە لە دوای پێغەمبەرانەوە ژمارەیان یەکجارکەمە ئەوانەی بەم ئاستی (صدقە دەروونیە) گەیشتوون، کە دڵ و گیانیان چەشنی ئاوێنە دەبریسکێتەوە و ناوەوە و دەرەوەیان یەکسان دەبێت بەیەکتر. ناسینی ئەم مەردە پیاوە سەر لەبەر ژیان و تێڕوانینی منی گۆڕی بۆ ئایین و ژیان و گەردوون بە گشتی، فێری کردم کە ئیتر

Scanned by CamScanner

نابیّ بە تەنها چاو لە توێکلّ ببڕم ، گەر عەودالّی تام و چێژم: ئیدی تام و چێژ وا لە ناوەڕۆك و لە قوولاّیی دا، فێری کردم بە تەنها لە سەر ڕواڵەتی پەیام و دەق و فەرمایشتەکان نەوەستم و بە دوای هۆکارو ئامانج و حیکمەتی راستەقینەیان دا بگەڕێم

، کە ئیتر ئەویش پێویستیان بە بیرو بینشێکی قووڵی هەمە چەشن و دلّ و دەروونێکی گەش و سەلامەت و سازگار هەیە، بۆیە من ئەم دیاری یە بچووکەم بەکەمترین وەفایەك دەزانم کە بینوێنم بەرامبەر بەم کێوە پیاوە، تا هیچ نەبیّ ببێتە (صەدەقەیەکی بەردەوام) بۆ سەر کردەوە چاکەکانی لە دوا رۆژدا "إن شاء الله" ..... آمین .....

ئەحمەدی موفـــتی زادە کێ یە؟

کاك ئەحمەدی موفتی زادە کوڕی مەلا مەحموودی موفتی کوڕی عەللامە مەلا عەبدولاّی دشەیی یە، لە ساڵی 1933 ز لە شاری سنە لە بنەماڵەیەکی زانست خوازی ئایین پەروەردا لە دایك بووە، وەك هەموو زانا ناودارەکانی کوردستان ئەمیش سەرەتای خوێندنی بە فەقێیاتی دەست پێ کردووە و بۆ ئەم مەبەستەش زۆربەی شارو دێهاتەکانی کوردستانی ئێران و عێراق گەڕاوە بۆ خوێندن و شارەزایی لە زۆربەی زانستەکانی ئایین دا پەیدا کردووە . هەر لە تەمەنی گەنجێتیدا لە مەدرەسەی مزگەوتی(دار الإحسان)ی سنەدا دەرسی ئایینی گوتۆتەوە و ماوەیەکیش لە زانستگای تاران بەشی زانیاری دینی دەرسی وتۆتەوە، دوو ژنی هێناوە و تەنها لەوەی دووەمیانی یەك تاقە کوڕی بەخێر لە دوا بەجێماوە بە ناوی (محەمەد ژیان).

زیاتر لە(10- دە) ساڵ زیندانی کراوە، پاش ئەشکەنجەو ئازار دانێکی کەم وێنەی جەستەیی و رۆحی لە ساڵەکانی کۆتایی زیندان و ژیانیدا

لاشەی زۆر لاوازو بیّ هیّز دەبیّت و تووشی کۆمەڵیّك نەخۆشیش دەبیّت، لەوانە شکانی ئیّسکی پشت ملی کە تا رۆژگاری مردنیشی هەر چاك نەبوویەوەو لە هەموانیش دەردەدارتر دووچار بوونی بە نەخۆشی شیّرپەنجە(سرطان) کە بەهۆیەوە ئیّش و ئازاریّکی کەم ویّنەی بووە، سەرەنجام لە ساڵی 1993 ز لە نەخۆشخانەی (ئاسیا)ی تاران کۆچی دوایی کرد و رۆحە پاك و مەزنەکەی گەڕایەوە لای خوا گیانی خۆی و جەستە برینداره‌کەشی لە گۆڕستانی (شیّخ حەمە باقر) لە شاری سنە بە خاك سپیّردرا ..خودای گەورە لیّی خۆشبیّت ..... آمین ......

Scanned by CamScanner

چەند تێبینی یەک

1. نووسەری ئەم کتێبە نەیوستووە و ناشیەوێ بانگەشە بۆ فیکری هیچ کەسێك و پەیوەستیی و پەیڕەویی لە نەهج و بەرنامەی هیچ تاقم و گروپێك بکات، ئەمەش تایبەت مەندییەکە و کەم کردنەوەی نرخ و بەها و، کاری هیچ یەکێك لە دەستە جەمعەکان نیە، بۆیە هەرچی لە دوو توێی ئەم کتێبە نووسراوە زادەی بیر و تێڕوانینی تایبەتی(نووسەر) خۆیەتی دەربارەی ئەو گەورە پیاوە و بە تەنها خۆی لە دانە دانەی بۆ چوونەکان بەرپرسیارە.

2. نووسەری ئەم کتێبە لە توانای دا نەبووە ئیحاطەی تەواوی پەیامەکانی ئەم کەڵە پیاوە بدات و لە هەموو وردو درشتێکی بینشەکانی بکۆڵێتەوە و ئاشنایان بکات بە خوێنەرانی، بۆیە پێی خۆشە ئەم کتێبە وەك خوێندنەوەی بەشێك لە ژیان و بەرهەم و پەیامەکانی تەماشا بکرێت و ئەگەر هەر کەم و کورپیەکیشی تێدا بینرا ئەوا بزانرێ کە هی کەم بینی و کورت بینی خودی نووسەرەکە خۆیەتی.

Scanned by CamScanner

پێشەکی

ئێمە لە بەر دەم پێناسە کردنی کەسێکی مەزنی وەهاداین کە بە گوفتاری شیرین و رەفتاری رۆشنی مرۆڤایەتی قەرزاری خۆی و پەیامەکانی کردۆتەوە، کەسێك کە لێوان لێوە لە هاوتایی و یەکسانی بیرو دەروون :- بە ئاکار و کردەوەی ڕۆژانە و گوزەرانی ژیانی، کەسێك تا سەر ئێسقان خۆبەخش بۆ ڕزگاری و خۆشبەختی ئەوانی دی لە دونیا و دواڕۆژدا، موفتی زادە ئەو مەردە پیاوە، مەزنە، خاوەن پەیامەیە کە هەموو بیرو ئەندێشە وگوفتار و رەفتاری پڕ بوون لە پەند و حیکمەت و پەیام و، هێمایەکیش بوون بۆ تێگەیشتن و پێگەیشتنی جوان و تەندروست و بەرهەمدار لە پەیامی ئایین دا، موفتی زادە ئەو ڕابەر و پەیام دار و حیکمەت خوان و بیرمەند و ئەخلاقمەند و عاریفە مەزنەیە کە ئەگەر بمانەوێ باسی هەر بەشێك لە ژیان و پەیامەکانی ئەو کەسایەتیە هەردەم رۆحگەشە بکەین رووبەڕووی دوو حاڵەتی سەخت دەبینەوە لە هەوڵ و تێکۆشانەکەماندا، یەکێکیان ئەوەیە کە ئاسان

Scanned by CamScanner

ئیحاطەی ناوەڕۆك و حەقیقەت و جەوهەر و گەوهەری پەیامەكانی نادرێت، چونكە بەزمانێكی ڕۆشن و ساكار لە رووكەشدا بەلاّم قووڵ و دەوڵەمەند لە مەعنا و مەبەستدا داڕشتراون و، كاری كەسێك یان چەند كەسێكی كەم نیە لە تەواوی پەیامەكانی حاڵیی بن و (ئەصلە مەطلەب)ی خۆیان بگەیەنن بە خەڵكان.

ئەوەی تریشیان هەر كاتێك بێینە سەرباسی هەر یەكێك لە پەیامە مەزنەكانی (لە دەروونەوە) تووشی تەریق بوونەوە و هەست بە شەرمەزاری كردنێكی گەورە و گران دەبینەوە نسبەت بەحەقیقەت و ویست و ناوەڕۆكی پەیامەكان كە داوای دەكەن لە عاشقان و پەیڕەوكارانی، چونكە بەڕاستی بۆ بەكردەوە كردنی پەیامەكان بەر لەهەر كەس لەخودی خۆماندا پێویستمان بە دامەزرانێكی قووڵی دەروونی و ئاكار و ئەخلاقێكی مەزن و راستەقینەی كردارەكی و هەوڵ و هیممەت و كۆشش و لە خۆبڕان و توانەوەی دڵ و گیان هەیە بۆ رزگاری و بۆ خۆشبەختی خۆمان و خەڵكانی دی، چون مەطلەبی پەیامەكانی موفتی زادە كەمتر پەیوەندییان بەهۆش و بیرەوە هەیە و بەتەنیا بەزانین و مەعریفە واز لە دڵپەیوەستانی پەیامەكانی خۆی ناهێنێ، بەڵكو تاسەر ئێسقان داوای ئاكار و كرداری دەروونی د

جەستەیی دەکەن لە پەیڕەوانی، بەراستی موفتی زادە خۆیشی جوانترین و راستترین نموونەی بەر چاو و سەرکەوتووی هەمەچەشنەی پەیامەکانی خۆی بوو و، سەلماندیشی کەئیتر پەیامەکان شایستەی جێ بەجێ بوونن و هەر کەسێ بیەوێ مەزنیی دونیا و دوارۆژی دەسکەوێ دەبێ مەردانە قۆڵی لێ هەڵکا و شوێن و کات و تەواوی بەخششە دەروونی و دەرەکیەکانی کە پێی بەخشراوە لە خزمەت پەیامەکان دابنێ ..

Scanned by CamScanner

پەیام و پەیامداری

باش وایە گوێ لە هەموو کەسێ بگرین، بەڵام بریاری بەقسەکردنی هەموو کەسێك نەدەین، بەڵگە و نیشانە و پێشنیاری دروست و تەبا بە پەیامە ڕاستەقینەکان لە هەمووکەسێك وەرگرین، باخاوەنەکەی هەڵگری بیر و بۆچوون وپەیڕە و و پرۆگرامی نا تەندروستیش بێت، لە بەرامبەردا بەڵگە و نیشانەی نا دروست و ناتەبا بە بنەما بنەڕەتییەکان و یاسا تەندروستەکان لە هیچ کەسێك قبووڵ نەکەین، با خاوەنەکەی هەڵگری پەیامی دروست و کەسایەتی گەورە و جەماوەری بێ شوماریش بێت، چون ئەوەی شتەکان و کێشەکان و ڕێگاکان بەهەق یەك لایی دەکاتەوە : پەیام ودەستوورو بنەما ڕۆشن و بەڵگەدارەکانن، نەك کەسەکان.

ئەوەی ناگۆڕێت و شوێن کات و هۆکارەکان کاریگەری نا تەندروستی لە سەر ناکەن : ڕێسا ڕۆشن و پەیامە راستەکانن، نەك مرۆڤەکان .

مەبەستمان لە پەیام : بیر و بینش و رستە و دەستەواژەگەلێکە کە پڕیێ لە دەستوور و یاسا و دیاری کردنی ڕێ و شوێن و ڕێنومایی بەرز و باڵا بۆ خزمەتی مرۆڤ بەهەموو ڕەهەندەکانیەوە و بەهەموو چەشن و هەموو ئاستە دەروونیەکانی مرۆڤ و بۆ هەموو سەردەمەکان بێ جیاوازی زمان و گەل و ڕەگەز و ڕەنگ و سیما و جیاوازییەکانی تر.

مەبەستمان لە پەیامکاریش : تێڕوانینی راست و تەندروستانەیە لە سەرجەمی پەیامەکان و داڕشتنی نەخشە و پلانی (باشترین شێوازی بە کردەوە کردن) لە جێ بەجێ کردنیاندا بەجۆرێك کە هەماهەنگ بێت بە دڵ و گیان و فیطرەت وخواستە تەندروستەکانیان و بەزەحمەتی کەم و،کات و سات لێ خەرجکردنی کەم : زۆرترین سوود و خزمەت بگەیەنێ بە مرۆڤەکان .. ئێمە لێرەدا مەبەستمان لە پەیامی ئایینە، واتە مەبەستمان پێی : داڕشتن و تێگەیشتنی قووڵی ئینسانییە لە چەمکە بەهادارە ئایینیەکان، ئەوانەی ڕەگ و ریشاڵیان لە قووڵایی مەبەست و ڕۆح و خواستەکانی ئایین داکوتاوە و بێ جیاوازی بیر و بۆچوونەکان دەتوانن خزمەت بە تەواوی مرۆڤایەتی بکەن گەر بیانەوێ دەستی پێوە بگرن، جا لە دونیادا ژمارەی ئەوانەی کە دەتوانن بنەمای گەورە و نەگۆڕی خزمەت خواز بەتەواوی مرۆڤایەتی دابڕێژن یەکجار

کەمن، چون ئەمە کاری پێغەمبەران و، لەدوای ئەوانیش کاری کەسانێکە کە خاوەن هۆشمەندییەکی گەورە و فراوان و خاوەن دڵ و دەروونێکی یەکجار بەرز و باڵا و ڕۆشن و میهرەبان بن، کاك ئەحمەد یەکێکی ئەو زۆر دەگمەنانەیە کەتوانیویەتی ژمارەیەکی زۆر لە پەیام و بنەمای تەندروستی سوودبەخش بە دین و ژینی بنیادەم بەرهەم بهێنێ و بەرلەهەرکەس خودی خۆی پێ بڕازێنێتەوە و ببێتە چرایەکی درەخشانی جێبەجێ کردنی ئەو بنەما و پەیامانە بۆ دەوروبەری خۆی و، پاشان هاندەری گەرم وگەشی هەرکەسیش بێت کەبیەوێ دەستەبەریان بکات و ڕەنگیان پێبداتەوە لەژیان وگوزەرانی ڕۆژانەی خۆیدا و، بەهۆیەوە سەربەرزی دونیا و ئاسوودەی تاهەتای داڕۆژبێ، موفتی زادە لەوە حاڵیی ببوو کە مەبەست لەوەرگرتن و جێ بەجێ کردنی پەیامە ئایینیەکان ڕۆحی مەطلەبەکە و جەوهەر و ناواخنی خواستە ئیلاهیەکەیە، نەك ڕووکەش و هۆکارە مێژووییەکەی، بۆیە بەردەوام لەتێگەیشتنی چەمکە ئایینیەکان بەقووڵی بەدوای ئەصڵە هۆکاری دابەزینی پەیامەکان و چییەتی حیکمەتی فەرمایشتەکان دادەچوو، تا بزانێ لەرۆژگاری جودا و لەسەروبەندی گۆڕان بەسەراهاتنی هۆکارەکان دا چۆن مامەڵەی دروست و، خواستراوی ڕۆحی ئایینیان لەگەڵدا بکات.

پەیامی: هەژار لاوێنیی

هەرکات تێربووی : بزانە هەژارێك هەیە لە برسا سکی خۆی کوشیوە، هەرکات لە ماڵەکەت گەرم بوویتەوە : بزانە کریّ گرتەیەك هەیە بای ساردی پەنجەرە شکاوەکانی، خەوی خۆشی لیّ زڕاندووە، هەر کات سواری ماشێنەکەت بووی : بزانە پیادەیەك هەیە ماندوو و شەکەت بەرە و ماڵ بۆتەوە بەدەستی خاڵیی، هەرکات تەندروستیی لە باری خۆت هەست پیّ کرد : بەدەم سەیری ئاسمانەوە سوپاسێك بکە و بزانە نەخۆشێك هەیە لە سەر جێگاکەی کەوتووە و کەسێکی میهرەبانی دەست ناکەویّ خزمەتی بکات، هەرکات گەنجێتی خۆت بەلاوە شیرین و جوان بوو : بزانە پیرێکی پەك کەوتە هەیە سێبووری دڵی خۆی بەگۆچانەکەی دەداتەوە، هەر کات وات بەخەیاڵ داهات تۆ هەر دەمێنی و دەژیی : بزانە مردوویەك هەیە بەغەریبیی لە گۆڕەکەی دا خەوتووە و کەس سلاوێکی لیّ ناکات، بزانە ئەوەی هۆکاری مانەوەتە بەنەمریی : ڕەفتارە ڕوون وگوفتارە ڕەواکانتە..

ئەوەی کاك ئەحمەدی موفتی زادە بە ئاشکرا جودا دەکاتەوە لە بیمەند و زانا و بانگەوازکار و ڕابەرانی تر : ئەو بایەخدانە بیّ

وێنەیەیتی کە لەپەیامەکانیا بەهەژارانی دەدات و ئەو بایەخ پێ دان و لە خزمەت بوونانەش وەك ئەرکێك لەدین سەیر دەکات و پێی وایە هاوکاری کردن و تێکۆشان بۆرزگارکردنیان لەستەمی چینایەتی کە هەمیشە ڕووبەڕوویان دەبێتەوە هیچی کەمتر نیە لە باقی شەعائیر و پەرستشەکانی تر:

ئەی خوا تەوفێق بە: خۆم و هاورێیەم

وا کەتۆ پێت خۆشە بمرین و بژین

تێ بکۆشین و تـــەنانەت گیان بدەین

((فی سبیل الله والمستضعفین))

، کاك ئەحمەد پێی وابوو ئایین بۆ خزمەتی مرۆڤەکان هاتووە و بنەڕەتی ترین ئەرك و پەیامیش دابین کردنی باری گوزەرانی ژیان و ڕێکخستنی ئاسایشی دەروونی وجەستەییتیان ﴿ لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ (1) إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ (2) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ (3) الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ (4) ﴾ (قریش) بۆیە هەر کاتێك و بەهەر بیانوویەك ئەم دوو پێویستیە سەرەکیەی ژیان لە مرۆڤەکان داگیر بکرێ و

بشێوێنرێ ئیدی مانای وایە گەورەترین لادان لەبنەما و بنەڕەتی پەیامەكانی ئایین روویان داوە و هەرچی زووە پێویست دەبێت لە سەر مرۆڤەكان ئەم دوو دەسكەوت و خەلاّتە خودایییە بگێڕنەوە سەردۆخی راستەقینە و سەقامگیری خۆیان، موفتی زادە پێی وابوو هەموو نیعمەت و بەخششەكانی خودا لە سەر زەوی بۆ هەموو دانیشتوانی سەرزەوی یە بە یەكسانی:

(گیانە بەحوكمی سوننەت وكتاب

بەشەر هاوشانن لەیەك داك وباب

چی لە عـــەرزایە لەناو و لە ڕوو

بـــۆ بنیادەمە هەموو بۆ هەمـوو)

بەو مەرجەی مرۆڤەكان بزانن چۆنی بەدەست دێنن و چۆنیشی دابەش دەكەن لەناو خۆیاندا :

Scanned by CamScanner

﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ (البقرة..29)

﴿ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾ (الجاثية:13) واتە دەوڵەمەندان کە سەرمایەیەکی زۆر و زیاتر لە بەشی ژیانی خۆیان لەلا کۆدەبێتەوە دەبێ بزانن کە بۆ ئەوە نیە گلی بدەنەوە و ناز و فیز بفرۆشن بەسەر مرۆڤەکانی ترا، بەڵکو بۆ تاقی کردنەوەیانە لە بەشی شوکری نیعمەت و بەخشینی بەحەققی مەردانە بەسەر هەژارانا وبەهۆیەوە شەهامەت و سەربەرزی دونیا و رزگاری و خۆشنوودی تا هەتایی دوارۆژ بەدەست بێنن، بۆهەژارانیش تاقی کردنەوەیانە لەبەشی دان بەخۆداگرتن و خۆڕاگری و قەناعەت و ڕەزامەندی و عیززەت و دڵبەرزی و خۆنەدۆڕاندن بۆ سایەو سامانی دونیا..

کاك ئەحمەد بەجۆرێك لەم پەیامە قووڵ ببۆوە گەیشتبووە ئەو ئەنجامەی کە دەبێ ڕابەرانی دین : ژیان و گوزەرانیان هاوشان و یەکسان بکەن بە ژیان و گوزەرانی چینی خواروو و هەژارانی کۆمەڵگە و، ئەوانەش

Scanned by CamScanner

کەدەوری ئەو ڕابەرە دەدەن بۆ گەیاندنی پەیامەکان وخزمەتی خەڵکان :
باشتر وایە گوزەرانیان لە چینی ناوەڕاست سەرووتر نەبێ:

(ماڵ لە ئەننازی ناوەڕاست زۆرتـــر

باوەکو وابێ باو بە تۆی دابێ

تیکەیێ هەر شت هێلمەیێ فەرشت

هی نەدارێکە بەش هەژارێکە)

بۆیە هەمیشە بە دۆستەکانی دەفەرموو جارێ لەخۆم و باشترینییشتان ڕانابینم گەر سەرپەرشتیاری گوندێك بگرینە ئەستۆ ژەمەنانێك نەخۆین لە دراوسێکەمان باشتر نەبێ، عەشق و خەمی هەژاران بە جۆرێك تێکەڵی دڵ وگیانی ببوو دەیفەرموو توخوا بابە هۆی هیچ شتێکتانەوە هەژاران تووشی دڵ بەخۆ سووتان و کڕووزانەوەی دەروون نەبن، بۆخۆیشی هەر لە ناوەکەیەوە بیگرە (کاک ئەحمەد) هاو دڵ و هاو ژیان بوو لەگەڵیان تا

Scanned by CamScanner

هەموو پێداویستیەکانی زیندەگییان، چونکە ڕۆشنە کە بەکار هێنان و لکاندنی وشەی کاك لە کوردستانی ڕۆژ هەڵاتدا بۆ کەسانێك بەکار دەبردرێ کە لە چینی خوارووی کۆمەڵگا بن (ماددی و مەعنەوی)، ئەو تەنانەت هەوڵی دەدا جل و بەرگیشی لە جل و بەرگی ئەوان جودا نەکاتەوە و ناو ماڵ و خواردنیشی هەر وەك ئەوان بوو، ئەو پێی وابوو ئەو بان و خوارییەی کە لە حاڵ و گوزەرانی خەڵکان هەیە هی خراپ بەکار هێنانی نیعمەت و سامانەکانی خودایە لە ناو خۆیاندا، لەوەش بان تر گەیشتبووە ئەو ئەنجامەی کە ئەگەر دەوڵەمەندان بە دروستی و بە زیادەوە زەکات و صەدەقە لە ماڵی خودا دەر نەکەن و نەیبەخشنەوە بە سەر هەژاراندا و، لە هەمان کاتدا حکوومەت لە(بەیتولمال و دەخلی ماددی خۆی یەوە) لەو ئاستی بەرپرسیارێتیە نەبێ کە لە خەمی هەژاراندا بێت و سەرجەم پێداویستیە سەرەکیەکانی ژیانیان دابین بکات، ئەوا دەبێ جارێکی تر و سەرلەنوێ ئیمانداران لە ناو خۆیاندا پرۆژە داراییەکەی حەزرەت گیان بۆ برایەتی پێکردنی (موهاجرین و ئەنصار) زیندوو بکەنەوە و هەموو دەوڵەمەندێك لانی کەم هەژارێك یان چەند هەژارێك بکاتە برای برابەشی خۆی و هەرچی پێداویستیە بۆی دابین بکات، بەڕاستی بۆ چارەسەرکردنی بان و خواری

Scanned by CamScanner

ناو کۆمەڵگە ئەمە جوانترین پرۆژەیەکی (ئابووری – کۆمەلأیەتی) یە لە دوای حەزرەت گیانەوە کە کاك ئەحمەد { بە ناو نیشانی : ئیخائی ئەخلاقی}تەوصیەی ئیماندارانی دەکات.. هەمیشە بە دەمەوە چوونی هەژاران وخۆشویستنیان ولەگەڵ ژیانیان بە جۆرێك ئاوێتەی هزر و ناخ و ژیانی موفتی زادە ببوو گەیشتبووە ئەو ئەنجامەی دەیفەرموو: گەر دەتەوێ خۆشەویستی لای خوا گیان و حەزرەت گیان بیت و سەر بەرزی دونیا و دوا ڕۆژ بیت دڵت پڕکە لە خۆشەویستی هەژاران :

(گیانەکەم یان مەیژە موسڵمـــــــانم

یـا ئـەگـەر ئێـژی ڕێک و راس بێژی

دڵ بەتین وگەش کە: بە عەشقی خوا،

پێغەمبـەر، قورئان، عەشقی داماوان)

بۆیە ئەگەر تەماشای دەفتەری شیعرەکان و پەیامەکانیشی بکەین دەبینین پڕە لە باس و ژیان و خەم و خزمەتی هەژاران :

(پڕ کێشی ئەکەی : خۆ هەڵ بکێشی

بـە پـوول و جـل و سـفرەو دیـواخـان

کە بەش هەزاران رووت و برسـیە

هەرچەند خۆیشت بی بێ خەتاو تاوان)

● جەرگ بڕترین دیمەنێك لە ژیانیا کە ناخ و دڵ و گیانی کاك ئەحمەدی هەژاندبێ و خەمی دونیای لە دڵ و دەروون دا کۆ کردبێتەوە، بینینی ئەم رووداوەیە کە لە شاری تاران، لە شەقامی سەعدی، کاك ئەحمەد سەرەنجی دەکەوێتە سەر ژن و پیاوێکی زۆر بە فیز لە ئۆتۆمبیلێکی یەکجار جوان و دڵڕفێنا، کە لە بەردەم دوکانێکا

Scanned by CamScanner

وەستاون و منالیٚکی نوقمی ناو ناز و نیعمەتیشیان لە ناو ئۆتۆمبیٚلەکە جیٚهیٚشتووە و خەریکی سیٚو خواردنە، دوو منالّی تا سەر ئیٚسقان هەژار و بیٚ نازیش بە دیار ئەم دیمەنە وەستاون و چاویٚکیان بڕیوەتە شتە خۆشەکانی ناو دووکانەکە و چاوەکەی تریشیان لەسەر ئەو منالّە تیٚرەیە کە سیٚوەکەی بە دەستەوەیە، بۆ ئەوەی باشتر و کاریگەرتر دیمەنەکە ببینین و دلّ و گیانی ئیٚمەش بیٚنیٚتە کولّ : چاکتر وایە گویٚ لە خودی کاک ئەحمەد خۆی بگرین کە لە بەشی کۆتایی دیمەنە شیعریەکەیدا دەلّیٚ :

(لەپالّی پایەی دوکانا دوو کـــــــــــوڕ

دلـــــّی راکیٚشـام ئەحـوالّیانِ لە پڕ

تەمەنیان هەروا شەش حەوت سالّیٚ بوو

بەلاّم کزۆک وەک پیری دلّمردوو

ئەمانیش یەکجار جوان و خویٚنـــشیرین

وەلـیٚ لـە ژاری هـەژاری، کـەم تین

Scanned by CamScanner

شـــــڕو پێ خاوس شپرز و شێواو

سەر کوڵمی ناسک لەبەر تاو سووتاو

لەزۆری تەمـــــی{فەقر}ی لەناو چوو

کـاڵیی و تەرچکی مـــــناڵیی گوم بوو

لە لاوە، سەیــــــری دووکانیان ئەکرد

بـەڵام دەســــیان بۆ هیچێ نەدەبرد

نـــــەیش ئەهاتن بۆ بەرانبەر دووکان

سەیرکەن.دیاربوو: ترســــاندبوونیان

جـــــار جاریش تیشکی روانینیان ئەچوو

بـەرەو دووکــــــان و هـەرچێ تیابوو

تاو تاویش ئەبوون مات و، مــاق ئەمان

هەناســـەی سەردیان بەردی ئەتـەزان

Scanned by CamScanner

جارجاریێ خەیاڵ، وا ئەیـــــانی برد

دەمســیان بائەداو{دید دید}یان ئەکرد

جار جار بەتەکان، لەجیێ هـــەڵ ئەسان

دائەنیشـــتنەو جـار جار بـێ تـەکـان

بە قنچکانەو، دەسی گچـــــکەو جوان

لـەژێـر چناگـە، کزو بەســتـەزوان

زیاتر، تماشای منالێ ناو ماشـــــــین

هـۆشـی ئەبـردن ئەی کردن غەمگین

ئەی پرسی نگای مات و بێ دەنگـیان

چـیە دطـیلی گـــــۆنای بێ رەنـگیان ؟

بۆ ئەمان نین وەک یارۆی ناو ئوتول

وەرەنگ و بۆشناخ بە پۆشـــمن پاویل؟

ئەی زانی مرۆی تۆزیێ دڵ زینـــدوو

دڵی بووچکیان بۆچیی بێ تیـــــین بوو؟

منیش لە پەنای روانیـــــنی ئەوان

چـــــاوێکـم بەرەو ناو مـاشێن خشـان

کۆرپەی ناو ئوتولێ، وە تییری بەرچاو

وە دەســـــیەوە بـوو سـێوێـکی پـاراو

جـار جار دەمێکی بۆی ئەبــرد بێواز

هیچ نــــــەت ئەزانی:گازە، یا نە ناز؟

لەدوای چەن جار ئەم سەرو ئەو سەر

نـــــەختێ کەلی کرد، پەرتی کردە دەر

لە جۆگەی قەراخ شەقـــاما بەتاو

بـەرەو خوار ئەچـــوو بۆگـەنێ رەشاو

Scanned by CamScanner

دانیشتوانی لاژووړووی تـــــاران

ئەشـــــــۆن شـمەکی دووکان و مـاڵان،

جا ئەو ئـاوە تا بۆ خـــوارترئەچــێ

هـــــــەر چڵـکـنترو بـۆگـەنتر ئـەبـێ

ئەنجا بەو ئاوە لە جەنـــــووبی شار

گشـتێکــــیـان ئەشۆن مەردمی هەژار

سێو تلێرەو بوو بـــۆ ناو جـــۆگەلە

دوو کـۆرپەی ئازیز هەڵسان بە پـــەلە

هەرچێ خەم دنیاس لە دڵیان دەرچوو

ئەت وت دنیای وان، هەر ئەو سێوە بوو

لەم بەرو لەو بەر جــــــۆگەوە وەغار

لەتەک سێفەکا ئـــەچوون بەرەو خوار

Scanned by CamScanner

ئـاخری، یەکێ لە شێرە کـــــــوڕان

سـێوی لاکـەلی لـــــەدەس ئـاو فڕان

بەحاڵێ بۆخۆی گازێـکی لـــــێ گرد

ئەنجا بەرەو لای دەم هـــاوەڵی برد

بە روانینی پڕ خوەشـــــەویسی و ناز

{ئـاوی حەیات} یـــان ئەدا نۆرە گاز

دای وە {مەحەببەت} جـەڵاو ئیـعتـیبار

بزە گەل جوانتر لە خونچەی وەهار

چەت بۆ بێژم لەو مەنزەرە، ئەو سات

چەگــەلم ئەدیی و، بـەدڵا ئەهات

ئەونە ئەزانم : بێ خـــەوەر لە هەر

رەسم و یاسایێ، رۆژ ڕەشیی بەشەر

Scanned by CamScanner

لایێ داماویی و خەفەت هـــــەژاران

لایێ سەر مەستیی لە خۆشیی هاران،

لە تەک فرمێسکا، زوان کەوتە گەڕان:

بـە قـــــــوربانتان بم رۆڵە گیانەکان

لە کولێ کڵپەی دڵێ، دەنگێ هاتە دەر:

تف لە قانـــوون و بەرنامەی بەشەر)

پەیامی : دۆستایەتی

تێبینی: برێ لەو پەیامانەی لێرە نوسراون دەستەواژەو دارِشتنیان هی منن، وەلێ لە جەوهەر و مەعنادا هەر بە هی رۆحی درەوشاوەی موفتی زادە یان دەزانم ...

● هەمیشە چاوەڕوانیت لە بەرامبەرەکەت (بەتاڵ) بکە و لەخۆت دا (پڕ)، بەواتا چاوەڕوانی کەمترین هەنگاوی باشیی لە دۆستەکەت مەکە، بۆئەوەی ئەگەر بچووکترین چاکەی لەگەڵ تۆ ، یان هەر کەسێکی تر لێ وەشاوە، خۆی و چاکەکەت لەلا گەورە بێت و ستایشی بکەی، لەبەرامبەریشدا ئومێدی زۆرترین خێر و چاکەت لەخۆت داهەبێت بۆ دۆستەکانت .. بەپێی توانا و بۆ ڕەخسان : کەمترین درێغی لەم ئەرکەت مەکە، بۆ ئەوەی هەرکات بچووکترین کەمتەرخەمی لە گوفتار و رەفتارەکانت ڕوویاندا بۆ خزمەتی دۆستەکانت: گلەیی لە خۆت بکەیت، دەتوانین بەم نموونەیە ئەم پەیامە روونتر بکەینەوە: (وای دابنێ دۆستێکت پێویستی بە هاوکاری و سەرمایەی دارایی تۆیە

(وای دابنیٚ دۆستێکت پێویستی به هاوکاری و سەرمایەی دارایی تۆیه (بەخۆڕایی) بۆ پێویستیەکانی ژیانی و، تۆش به ئەوپەڕی توانای خۆت سەرمایەی خۆت دەخەیتە خزمەتیەوه بەخۆڕایی وبیٚ بەرامبەر، پاشان رۆژگار وا وەردەچەرخیٚ تۆ پێویستت به هاوکاری دارایی ئەو دەبێت (به قەرز) بۆ پێداویستیەکانی ژیانت و، ئەویش بەهیچ شێوەیەك نەك هەر بەخۆڕایی وخەلاّت نا، بەلّکو به قەرزیش نایەتە پێشیٚ، ئەو دەمە تۆ کەخاوەنی ئەو بنەما وپەیامەی :- ئەم هەلّوێستەی ئەو تووشی شلّەژانی دەروونی و پەرچەکرداری ناتەندروست و بڕیاردانی ناشایستەت ناکات، چونکە ئەو کاتەی ئەو دۆستەت پێویستی به هاوکاری تۆ هەبووە: تۆ به ئەرکی پەیامدارانەی سەر شانی خۆت هەلّساویت که چاوەروانیت لەخۆتدا پرکردووە و ئومێدی زۆرترین خەیر وچاکه و هاوکاریشت بۆ بەرامبەرەکانت به خۆت هەبووە و بەکردەوەش راستیی هەلّگرتنی ئەم پەیامەت له دەروونی خۆتا سەلماندووە، له بەرامبەریشدا وەختیٚ تۆ پێویستت به هاوکاری ئەو بووە و پەیامدارانه و وەفادارانه نەهاتۆتە پێشیٚ: هیچ سەراسیمەیەك دلّ وگیان وهەست و هۆشت داگیر ناکات، چونکە زووتر چاوەڕوانی هەلّوێستی گەورە و کرداری بالاّت نسبەت به دۆستەکەت کوژاندۆتەوە له دەروونی خۆتا،

Scanned by CamScanner

تەنانەت گلەییشی لێ ناکەیت، چونکە تۆ کەسێکی پەیامداری و لەوە تێگەیشتووی کە گرنگ ئەوە نیە دۆستەکانت چاکە ناکەن، بەڵکو گرنگ ئەوەیە خراپە بە دەست و دڵ و زمانیان نەکەنە پیشەی هەمیشەیی خۆیان. ئیدی بەمە ئاسان دەتوانی دڵنەرم بیت لە بێ هەڵوێستی دۆستەکانت و، ئاسانیش دەتوانی رق وکین هەڵنەگری لە دەروونتا بەرامبەر خەڵکی.

● (چاکە)ی بچووکی خەڵکیت لەلا گەورە و (خراپە) ی گەورەی ئەوانت لە دڵدا بچووك بێ، لە بەرامبەردا (باشە) ی گەورەی خۆت لەلا بچووك و(خراپە) ی گچکەی خۆت لە دڵ مەزن بێت، بەم پەیامە دەتوانی بۆ (چاکە) ی بچووکی بەرامبەرەکانت ستایش بنێری ولە (خراپە) گەورەکانیشیان ئاسان ببووری، لە بەرامبەریشدا بۆ (باشە) مەزنەکانی خۆت فریوی نەفس وشەیتان نەخۆیت و لە (خراپە) بچوکەکانیشت ئاسان نەبووری ..کاك ئەحمەدی موفتی زادە تەواوی ئەم دوو پەیامە مەزنەی لەم چەند دێرە شیعرە کورت کردۆتەوە :

(گیانە پێت خۆشە موسڵمانێ بی
خۆشەویستی خـــــواو هەرکە إنسانە
خاسی خەڵک نەختێ، بەفرە بگرە
چاکـــــــەی خۆت زۆری، بەکەم بزانە
عەیبەی خەڵک لات کاوێ کایێ بێ
تۆزکاڵێ لەخـــۆت بە کێـــــــوی دانە
توقع لەخـــۆ زۆر، لەمـــەردم کەم
سەرمایـــەی بـــەرزی هـــەردوو ژیـانە)

● هەمیشە دۆستایەتی کەسانێك بکە هەقیان لەتۆ خۆشتر بووێ.

● هەتا دەتوانی گوناهەکانی خۆت، کەموکوڕی ونالەباری و ڕەوشتە ناشایستەکانی خۆت، لەلای کەس باس مەکە وکەسیش بە فریادڕەس مەزانە بۆچارەسەری کێشەو تاوانەکانت، پەشیمانیی ئەو فریادڕەس و دادوەرە زۆر دڵسۆزەیە کە ئاشتت دەکاتەوە لەگەڵ هەق وراستیدا.

● بتوانە یەکێك یان چەند کەسێکی کەم هەڵبژێری بۆ ئەوەی نهێنیەکانی خۆتیان لەلا بدرکێنی، ئەویش لەدوای چەندین تاقی

Scanned by CamScanner

کردنەوەی لێ دەرچووی دۆستەکانت، چون ژمارەیان یەکجار کەمە ئەوانەی دەتوانن نهێنی پارێز بن لە خۆشی وناخۆشیدا، لەتووڕەیی و لەخۆشەویستیدا .

● با عەقڵ چاودێری گوفتار و بڕیارەکانت بێت، بەڵام ڕەفتارەکانت نوقمی سۆز و میهرەبانی بکە، هاوتەبابوونی عەقڵ و دڵ، شت و مانا، لەیەك کات دا و لەیەك مرۆڤدا شتێکی موستەحیل نییە.

● وەختێ چاکە لەگەڵ دۆستەکەت دەکەی چاوەڕوانی پاداشتی لێ مەکە، تەنانەت سوپاسێکیش، ئەو دەمە ئەگەر لەجیاتی چاکە بێ وەفاییشی لەبەرامبەر نواندی، گلەیی لێ ناکەی، ئەگەر گلەییشت لێکرد لەبەر خۆیەتی و بۆ دانەبەزینی ئاست و پلە و نمرەی مرۆڤێتی خۆیەتی، نەك لەبەر چاکەکانی خۆت کە لەگەڵتدا کردوونە، کە ئەمەشیان هەر چاکەیەکی تر و هاوکاریکردنێکی ترە لەگەڵیدا!.

● لەگەڵ هاوڕێکەت هەمیشە لەسەر ئەو بابەتانە بدوێ کە تەبایی و هاوکۆکیتان هەیە لەسەری، ئەگەر بابەتە ناکۆکەکان هاتنە پێشێ خۆتیان لێ لادە، بەسەلامەت هێشتنەوەی دڵی دۆستەکەت باشترە لە

ورووژاندنی بابەتێکی ناکۆك، کە دیار نیە راستی و پێکان بەلای کامتانەوە یە..

● خەندەی سەنگین و مانابەخش جوانەو، مایەی خۆشەویستبوونتە لەدڵی دۆستەکانت، وەڵێ بیر تیژ بوون و درەوشانەوەی دڵ : لەخەمناکیی دەروونیی دایە، خەمناکیەك کە قووڵیی بیرکردنەوە و رامان لەحەقیقەتە گەورەکان دروستیان کردووە .

● وای دانێ لەنێوان تۆو هاورێ گیانی بەگیانیەکەت فەرمانی لە سێدارەدان بۆ یەکێکتان دەرچووە، ئایا دەروونی خۆت پشکنیوە؟، حەزدەکەیت ئەوەی لەسێدارە دەدرێت ئەو بێت و، تۆ لە ژیانتدا بمێنیتەوە؟ بەڵام بزانە ئاستی دەروونیی بەرز ئەوەیە (بە حەز: نا) (بەکردار) هەوڵدەی پشکی مردن بۆخۆت هەڵبژێری و،لەپێناو زیندوو هێشتنەوەی ئەوی تردا بەیداخی قارەمانی و نەمریی هەڵبکەی.

● عەقڵ دەتوانێ جیاوازی نێوان شتەکان : (چاکی و خراپی، دروستی و نادروستی، بەرزی و نزمی، دووری و نزیکی، رووناکی و تاریکی، جوانی و ناشیرینی) دیاری بکات، ئیرادەش دەتوانێ شتە هەڵبژاردراوەکانی عەقڵ مومارەسە بکا و، بە کردەوە بیانخاتە پانتایی

جێبەجێ بوونەوە، بەهەبوونی ئەم دوو خەسڵەتە : مرۆڤ سەروەری زۆربەی بوونەوەرانە و رێزلێگیراوترینیشیانە، وریابە عەقڵ لە دۆزینەوەی رێگا راستەکان و هەڵبژاردنی بابەتە بەرهەمدارەکان بەکاربێنە، ئەوانەی بەرژەوەندی دونیا و دواڕۆژی خۆت و تەواوی مرۆڤایەتیان تێدایە، تا ئیرادەت پابەندی ژیریی بێت وباخی ئارەزووت میوەی دڵنیایی و نەمریی بگرێت..

● **بۆ گۆڕان** : بزانە کە لە دڵ و دەروونەوە دەست پێ دەکات، تا لەناخەوە پەیکەری سەرجەم شتە ناشایستە و نالەبارەکان تێکنەشکێنی لەدەرەوە بەسەر یەکدا رماندنی هۆکارەکان هیچ سوودێکی نییە، ئەوەی لەناخەوە رەگ وریشەی گۆڕان دادەکوتێ : ترسی لەئاییندەی خۆی نییە، کەچی ئەوەی بەتەنیا پەیکەرە دەرەکیەکان لار دەکاتەوە : لە ئەمرۆشیدا لەرزۆکە، بۆ ناسینی خۆت : (ناسینی راستەقینە)، بۆگۆڕینی خۆت : (گۆڕینی بنەرەتیی)، بۆ ناسین وگۆڕینی جەوهەرو حەقیقەتی خۆت : دەبێ تەواوی ئەو پەیکەرە دەرەکیانە تێکبشکێنی کە کۆمەڵگە بە پێی نەریت و پێویستیی خۆی بۆی تاشیوی .

Scanned by CamScanner

● هەر کاتێك، لە هەر بابەت و باس وگوفتار و ڕەفتار و بیروبۆچوونێکت وەرچەرخایت و گۆڕانت بەسەرداهات : پەلە مەکە لەبڵاوکرنەوەی ئەم هەواڵەت بەناو دۆستەکانتدا، بانگەشە و داوای ئەو گۆڕانە لەدەوروپشتت مەکە بەم خێراییە ، لێگەڕێ ئەو گۆڕانەت هەموو خانە و پێکهاتەکانی وجوودت ڕۆشنکاتەوە و ببێتە بەشێك لە بوونی خۆت و هەرگیز نەکرێ لێك جوودابینەوە ، بابێتە ئەندامێکی دانەبڕاو لەدڵ ودەروونتا و، هەموو خەیاڵ و هەست ونەستت داگیر بکات، لێگەڕێ با زەمەنێك هێمنی و بێ دەنگیت قسە بکات بۆ دەوروبەرت، لێگەڕێ با عەیامێك کردارت چەشنی مەشخەڵێکی درەخشان ڕۆشنایی پەرشکا بۆ هاوڕێکانت، ئەمەش بە دڵنیاییەوە بە تێپەڕاندنی زەمەن ولەگەڵ ژیان وتێگەیین وپێگەیینی ڕاستەقینە بەرهەم دێ ...

● بزانە کەس ناتوانێ بتگۆڕێت ئەگەر لەناخی خۆتدا بڕیاری گۆڕان نەدەیت، بڕیار بەرهەمی نابێ ئەگەر نەیکەیتە کردەوە، کردەوە بەتێکۆشان، تێکۆشانی بەردەوام، پاشان کوڵنەدان و ئارامگرتن لەسەر تەنگ و چەڵەمە و نەهامەتیەکانی ڕێگا، پاشان دامەزران و

Scanned by CamScanner

خۆڕاگریی، بەمە چرای ئومێدت هەڵدەبێ و ژووری ژینی دونیا و دوارۆژت ڕووناك دەبێتەوە.

- بە پاڵنەری سۆز وعاتیفە، بێ لێکۆڵینەوە و لێووردبوونەوە بەرگری لە هاوڕێکەت مەکە کە تووشی کێشەیەك بووە لەگەڵ کەسێکی دیکەدا، هەقت خۆشتر بووێ لە هاوڕێکەت، دوای ئەوەی گەیشتی بە ئەنجامی دروست، ئەنجا پەیامدارانە سەری بخە، بەوەی ئەگەر هەق بەلای ئەودا کەوتبوو پشتگیری لێ بکە بە بەڵگەو شاهێدی و زیاتریش، ئەگەر هەق بەلای بەرامبەرەکەشدا بوو ئەوا دەستی دۆستەکەت بگرە و مەهێلە لەوە زیاتر سوور بێ لەسەر ناڕەوایی کردن، کە ئەمەشیان هەر پشتگیری لێکردن وسەرخستنیەتی بە جۆرێکی دیکە ...

- لەخۆڕاگری و نەشڵەژان و دامەزراویت لە تەنیاییدا: بتوانە بێ هەموو کەس بژی، بەڵام دۆستێکی پەیامداری راستەقینە، هاوڕێیەکی وەفادار و نهێنی پارێزی خۆت ، بە هیچ شتێ مەگۆڕەوە و ئاسان مەهێڵە لە دەستت دەرچێ، با لەو پێناوەشدا سەرو سامان و کەسایەتیت بکەوێتە مەترسییەوە !..

Scanned by CamScanner

● چاوەڕوانی گۆڕان لەهەموو کەسێ بکە، بە هەردوو باری چاکی وخراپییدا، ئەم پەیامە خزم وکەس و دایك و باوك و خوشك و برا و تەنانەت ئەو دۆستە گیانی بە گیانییەشت دەگرێتەوە کە ئامادەی هەموو قوربانیەکی لەپێناویدا و، تەواوی خەزنەی دەروونیشت خستۆتە بەر دەست ودیدەی، بۆیە باشتر وایە تەواوی نهێنیەکانت، سەرجەمی رازو نیازەکانت نەخەیتە بەردەستی کەس، بۆ ئەوەی لەکات و ساتی گۆڕان بەسەراهاتنی ئەم خزم وکەسە، ئەم دایك و باوك و، خوشك و برایە، تەنانەت ئەم دۆستە گیانی بەگیانیەشت: تووشی دەهشەتی دەروونی و راچەنینی دڵ و هۆش وهەستەوەرەکان نەبیت ..

● ئەگەر لارو لەوێریت بە چەند بارەیی و بەبەردەوامی لە ئازیزێکت دەبینی، ئەگەر گلەییت لە هەست وهۆش و بیر و گوفتار و رەفتاری دۆستێکت هەبوو، ناوی مەزڕێنە لەلای خەڵکی و دەنگ وباسی ناشایستەی بەناو دۆستەکانیدا بلاّوە پێ مەکە، نا: ئەمە شێوازێکی تەندروست نیە بۆ راستکردنەوەو گۆڕاندنی ئەو دۆستەت لەباری نالەباریەوە بۆ باری رێك و راستی . سەرەتا لەوەوە دەست پێ بکە: لەقوولاّیی دڵ ودەروونتەوە دوعای بۆ بکەی وئومێدی خەیر بخوازی لەم نەهامەتیە دەربازی بێت و ببێتە مرۆڤێکی تەندروست، ئەم دوعا و

Scanned by CamScanner

ئومێد خواستنەشت هەر تەنها قسەی سەر زارەکیت نەبێت، بالێت ببێتە مەلەکە و هەموو هەست و نەست و خەون و خەیاڵ و هۆش و بیرت داگیر بکات، پاشان کاتێکی زۆر گونجاو و شوێنێکی زۆر باش هەڵبژێرە، پاشان بە ئەوپەڕی دڵسۆزی و بەئەوپەڕی حیکمەت و بەسینەیەکی ساف و دڵێکی نەرم ونیان و بەزمانێ: کە پڕ بێ لە وشەو دەستەواژەی ناسك و شیرین و هەست بزوێن، بچۆرە لای و لەدوای ستایشکردنێکی زۆری و لەدوای سازاندنی زەمینەیەکی لەبار و دڵڕفێن بۆ ئاخافتن : ئامۆژگاری و ڕێنومایی بکە و سەرەنجامی ناتەندروستی کارەکانی بخەرە پێش چاو، بەردەوام بە لە نموونە هێنانەوە و بەسەرهاتی مرۆڤە مەزنەکان و، با ئەم گفتوگۆو ئاخافتنەشت بە ڕووخسارێکی گەشی خەندە ئامێزەوە بێت کە پڕ بێت لەمانا و پەیامی دڵسۆزیت بۆ هاوڕێکەت ، دەشێ ئەم هەڵوێستەت ببێتە سەرەتایەکی درەخشان بۆ وەرچەرخاندنی ئەم دۆستەت . ئەگەر خۆشت ئەم کارەت پێ نەکرا، هەوڵدە ئازیزترین کەسێ لە دڵی ئەم دۆستەت بدۆزیەوە و پەیامەکانت بەو بسپێرە و با ئەو لەجیاتی تۆ بەکارەکان هەڵسێ، چون ئازیزان ئاسانتر دەکەونە ژێر کاریگەری یەکتری یەوە ..

Scanned by CamScanner

● بۆ گەیشتن بە ئامانجەکانت هیچ ڕێگایەکی ناتەندروست مەگرە بەر، هیچ هەنگاوێك لە خەون و خۆزگە و خەیاڵ و ئومێدێکت نزیك مەبەوە، ئەگەر بە دوورخستنەوەی هەنگاوی کەسێکی تر لە هیوا ئاواتەکانی تەواو دەبوو،، تێکنەدانی یاسا دروستە مرۆڤێتیەکان : ئەو یاسا سەنگینانەی پارێزگاری لە پەیوەندییە پتەوە کۆمەڵایەتیەکان دەکەن بە گرنگ بزانە و مافە ڕەواکانی خەڵکانی تر بە کەمتر مەزانە لە ئامانجەکانی خۆت ...

● هەمیشە ئامانجێك هەیە لە دڵی مرۆڤدا، بۆ گەیشتن بەم ئامانجە چەندین هۆکار و ڕێگاو وێستگە هەیە، ئامانجی گەورە و ڕاستەقینە لە ژیانتدا دیاری بکەو پاشان جودای بکەوە لەگەڵ هۆکار و وێستگەکان . گرنگ گەیشتن بە ئامانج و بەرهەمەکانیەتی بەرێگاو شێوازی دروست .. هەرگیز خودی ئامانجە گەورەکە بەقوربانی هۆکار و وێستگەکان مەکە، ئەگەر لەپێناوی گەیشتن و بەردەست کەوتنی ئامانجە ڕاستەقینەکە کۆمەڵێك ماف وپێداویستیش لەدەست دا قەیدی ناکا، با هیچ شتێك لە خودی ئامانجە گەورەکە داتنەبڕێنێت، ئامادەی دەست هەڵگرتن بە لە تەواوی پلە و پایە و پەیوەندی و پێداویستیەکانی ژیانت، بەڵام بای تاڵە موویەك لەئامانج و بەرهەمەکانی خۆش مەبە.

Scanned by CamScanner

● هەرگیز رێگا بەخۆت مەدە زیاتر لەوەی (هەی)ت دەرکەوی، و هەرگیز رێگا بە(ئەوانی) تر مەدە بەشداری لە دروستکردن و بالاْکردنی کەسایەتی ناڕاستەقینەت بکەن، هەمیشە رەفتار وگوفتاری نەتەبا بە ناخ و رەوانی خۆت : هۆکارگەلی لەدایك بوونی ئەم کەسایەتیە نەخۆشەن لە دەروونتدا، ئەگەر پەیکەری عاریفێکی ریاکار، ئەگەر ئوستاد و حیکمەت خوانێکی دڵ تاریك، ئەگەر سەرکردەیەکی نادڵسۆزت لەناختدا بینی ئەوا زووتر لە خەڵك چەکووشی ئازادی وئازایی، تەوری هیممەت وهەقرەوی بگرە مشت و بە تەواوی هێزی دڵ وگیانت وردوخاشی بکە، با رووخساری رۆشن و راستەقینەت، با سیمای تەبا بە دەر و دەروونت (وەك هەیە) دەرکەویێ، با تەڵە و داوی خەیاڵ، با فێڵ و فریوی نەفس وشەیتان و ئارەزوو هەپروون بە هەپروون بێت ...

● کات وزەمەنی ژیانی خۆت دابەش بکە بەسەر دووکات و زەمەنی سەرەکیەوە:

یەکەم: زەمەنی (فەردی – زاتی – مەعنەوی – تەنیایی)
دووەم: زەمەنی(کۆمەلاْیەتی– بابەتی – ماددی – زەمەنی ئەوانی دی)
تۆ هەمیشە لەزەمەنی فەردی و تەنیایی و مەعنەوی خۆتا خەریکی

بیرکردنەوەی قووڵ و پاکژکردنەوەی دڵ و سینە و ڕۆشنکردنەوەی دەروونی خۆت و بەهێزکردنی ئیرادە و دەوڵەمەندکردنی هۆش و بیر و دەروونت بە، خۆت بەتاڵکە لە هەرچی (ناوو بابەت ورووداو) هەیە و ،خەریکی پەیوەندی بەستانی پتەو و ڕاستەقینە بە لەگەڵ خودا و حەزرەت گیان و، ژیان و مەخلوقات وگەردوون بەگشتی .. لەزەمەنی کۆمەڵایەتی و ئەوانی دیکەشدا کە لەو کاتەوە دەست پێ دەکات کۆبوونەوە و پێکەوەبوون و گفتوگۆ لەنێوان تۆ و کەسێك یان کۆمەڵە کەسێکی تردا ڕوودەدات : خەریکی ناسین و بەجێ گەیاندنی ئەرك و فەرمانی دروستی مرۆڤیەتی خۆت و پەرش وبڵاوکردنەوەی هەست و سۆز و میهرەبانی و پێدان و وەرگرتنی (سوودمەندیی)بە لەنێوان خۆت و ئەوانی دیکەدا، خەریکی بەسەرکردنەوە و لێپرسین و بەتەنگەوە هاتن و دابین کردنی پێداویستیە دروستەکانی ئەوانی دیکە بە بەپێی تواناو بۆ ڕەخسان، خەریکی تێگەیاندن و پێگەیاندنی عەقڵ و دڵ و دەروون وکەسایەتی پتەو و ڕاستەقینەی ئەوانی تر بە، خەریك بە چەشنی چرا دابگیرسێ و بتوێیەوە بۆ ڕۆشنکردنەوەی سینەو و ژووری ژیانی هەموان.

● بۆ ئەوەی پەیوەندی گەرم وگەشت بەسەلامەتی و نەپچڕاوی لەگەڵ ئەو دۆستەت بهێڵیتەوە کە خاوەن بیر و بۆچوونی تایبەت بە خۆیەتی دەربارەی مرۆڤ و ژیان وگەردوون، ئەوا پێویستە خاوەنی یەکێك لەم پێناس و هەڵوێستانە بیت و پەیڕەویشیان بکەیت لەژیانتدا:

1- یان دەبێ لە ئەوپەڕی دەوڵەمەندی و هێز وتوانستی رۆشنبیریدا بیت و لە باڵی (مەعریفە) دا بە بەڵگە و سەلماندنی گومانبڕ : عەقل و بەرنامە و تێڕوانینی دۆستەکەت بخەیتە ژێر پرسیارەوە و لە هزری خۆیدا بیگەیەنیتە ئەو ئەنجامەی کە هەرچی ئەتۆ وتووتە نمرەی راستیەتی لە هی خۆی زیاترە، پاشان لەباڵی (عیرفان) یشدا: توانای رازیکردنی دڵ و دەروونیت هەبێت بۆ ئەوەی دان بە راستیەکان بنێت و بڕیاری گۆڕانی بنەڕەتی و ڕیشەیی بدات لەناخی خۆیدا، چون ئەوەی زەمینە بۆ گۆڕانکاری دەسازێنێ: دڵ و دەروونە، پاشان هزرو عەقڵ ...

2- یان دەبێ باوەڕ بێنی بەوەی کە مرۆڤ بە هەبوونی جیاوازیەکانەوە جوانە و ڕێ بدەین هەرکەس خاوەنی بۆچوونی تایبەت بەخۆی بێت و، دەسکاری شتە ناوەکیەکانی یەکتر نەکەین، لە پشتەوەی ئەوانەوە کە

Scanned by CamScanner

گۆڕەپانی ژیان وگوزەرانە : حەز بە بەختەوەری و سەرکەوتنی یەکتر بکەین، لە گفتوگۆشا تەنها لەسەر شتە کۆك و تەباکان بکەوینە قسە و باسەوە، بۆ ئەوەی لەجیاتی جیاوازی و یەکتر سڕینەوە : جوانکاری بۆ بیروبۆچوونەکانی یەکتر بکەین ...

3- یان دەبێ خاوەن رۆح و دڵ ودەروونێکی رۆشن و بەرز و باڵاو فراوانی وەها بیت، بەرخاتری هێشتنەوەی پەیوەندی پیرۆز وبەتینی هاوڕێیەتی، دەست لەسڕینەوە و ڕەتکردنەوەی بیروبۆچوونی هاوڕێکەت هەڵگریت و لەبەرامبەریشدا (ئەو) : هەرچی هەوڵ وکۆششێك دەکات و دەدات بۆ داگیرکردنی هزری تۆ رێگیری لێ نەکەیت و، بێ دەنگی بەرامبەر بنوێنی و، دەروونیشی وەها حاڵیی بکەیت کە تۆ هیچ کێشەیەکی هزری و دەروونیت لەگەڵ خۆی و بیر و بۆچوونە تەندروستەکانیا نیە، بەمە هەم پەیوەندی دۆستایەتی گەرم وگەش دەمێنێتەوە، هەمیش لە کۆبوونەوەکانتانا هێمنی و لێك حاڵی بوون باڵ دەکێشێ بەسەر گفتوگۆکانتانا.

● هاوڕێکەت لە (کل – گشت)ی دا بناسە، هەڵوێستیك، یان کردارێکی مەکە پێوەر بۆ بڕیاردانت بە رەهایی لەسەری، مرۆڤ بەگەوهەر و حەقیقەتی ناوەوەی دەناسرێتەوە نەك رواڵەت وکرداری،

Scanned by CamScanner

ئەوەی بەراستەقینەیی مرۆڤ بەدەروەی خۆی ئاشنا دەکات: ئەو رۆح و هێزە بزوێنەرەیە کە رەگ وڕیشاڵی بەناو تەواوی بەش و پارچەکانی مرۆڤدا چەقاندووە ...

● هەمیشە ئومێد بڕوێنە لەدڵی هاورێکانت، بەردەوام ئەوەیان بۆ بسەلمێنە کە ئەوان خاوەن ئیرادەی بەهێزن وپایەکانی کەسایەتیان پتەوە و دەتوانن گۆڕان لەخۆیان و دەوروبەریشیان دروست بکەن؛ تۆ هەمیشە ئەو کەسە بە کە دۆستەکانت بۆ رەواندنەوەی خەم و ناسۆر و گومانەکانیان، بۆ زیندوو کردنەوەی هیممەت و ئیرادەیان، بۆ گەشەو نەش و نمای ئەقڵ و، جۆش و خرۆشی دڵ و دەروونیان سەردانت بکەن ...

● ئەگەر گەرمی یان (تا) ت هەبوو: مەترسە لە دابەزینی نمرەی کەسایەتیت و شەرمیش لە سەیر لێ کردنی خەڵکی مەکە لەخۆت، بەدیار چاوی هەموویانەوە (ئاو) بکە بە سەر و سیما و دەم و چاو و دەست و قاچت، با گەرمی و (تا) کەت بڕوات و بڕەوێتەوە، گرنگ دەربازبوونی تۆیە، چون ئەو ئازار و ئێش وژانەی هەیە لە (تۆ) یە نەک (ئەوانی دی) ، ئەمە نموونەیە و(تنزیل = دایبەزێنە) سەر هەموو پارچە و پەیوەندیەکانی ژیانت و، با هەموو بەش و بابەتە گرنگەکانی بوونت بگرێتەوە، بەمە لە پەرستنی نادروستی (ئەوی تر)

Scanned by CamScanner

خۆت رزگار دەكەيت و لەسەر لووتكە بەرزەكانى دەروونيشت ئالاَّى راستى و ئازادى (دلّ و ژيريى) ت، هەلّدەكەى ...

- بۆ پاداشت ئەگەر خاوەنى چاكەكەشت دەست نەكەوت، نزيكان و دۆستانى (خاوەن چاكەكە) بەهرەمەند كە لەو خەلاَّتانەى كەبەنيازى بيانبەخشيت، بەلاَّم بۆ سزا : ئامان هەرگيز نەكەى جگە لەخودى تاونبارەكە خۆى كەسى تر سزا بدەى، دايك و باوك و خوشك و برا و كەس و كار، كەسيان دەستيان لە تاوانەكەى ئەو نيە، هيچ بيانوويەكيش بۆ سزادان و ئازاردانيان لە ئارادا نيە، تۆ با يەكەم تێكشكێنەرى ئەم داب ونەريتە ناتەندروستەى كۆمەلّگا بيت و بەم هەلّوێستەشت بچيتە ريزى مەردو جوامێرانەوە ...

- دواى هەموو گوفتارو رەفتارێكت گوێ لە دەروونى سەلامەتى خۆت بگرە و بزانە دەلّێ چى؟ ...... بێ گومان: ئەوەى گوتووتە و كردووتە ئەگەر باش بووبێ: ئەوا ئارامييەكى بێ پايان رووت تێ دەكا و هەستێكى هێمنى خۆشنوود داتدەپۆشێ، بە پێچەوانەوە ئەگەر ئەوەى گوتووتە وكردووتە ناتەندروست بووبێ: گڕى شلّەژان و نائارامى و دلّەراوكێ لەدەروونتا كلّپە دەسێنێ، بەدەنگێكى ويژدان هەژێن لەسينەتدا ئاگادارت دەكاتەوە و پێت دەلّێ (چيت كرد؟ نەدەبوو وات

Scanned by CamScanner

گوتبا و وات کردبا!) ئەمە تاقی بکەرەوە و بەدڵنیاییەوە هەروایە، چونکە هەموو ناخێك زمانی خۆی هەیە و، هەموو دڵێك چاوی خۆی هەیە و، هەموو دەروونێکیش پارێزگارێکی هەیە و خاوەنەکەی لە هەر شتێکی دروست یان نادروست ئاگادار دەکاتەوە :

﴿ إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴾ (الطارق: 4)

- به ئاسان پەیمان مەدە، خۆ ئەگەر بەڵێن و پەیمانت بە هەر کەسێك دا بێ گومان و بەدڵنیاییەوە (لە کات و شوێن و بەمەرجی خۆی) بەجێی بگەینە و گوێ بە گەورەیی و بچووکی کارەکە مەدە، گرنگ ئەوەیە تۆ خاوەنی گوفتار و ڕەفتاری خۆت بی، یەکێك لە خاڵە بنەڕەتیەکانی پێکهاتی کەسایەتیەکی پتەو لەمرۆڤدا بەجێ گەیاندنی پەیمان و بەڵێنەکانیەتی ...

- دیاری بچووکی دۆستەکەت بەگەورە سەیرکە و تەماشای چەندێتی و چۆتیەتی خەڵاتەکە مەکە، (تۆ) لەبیر بوونەکەیت لەلا بەهادار و بەنرخ بێت ..

Scanned by CamScanner

● ئەگەر لەغیابی (ئەو)، لە پاشەملە : شتیٚکی نادروست و ناشایستەت لەبەرامبەر کەسیٚك گوتبوو ویژدانت ئازاری دەدایت : ئەوا یەکەم بینینی ئەو کەسە بەهەل بزانە و داوای لیٚبوردن وگەردەن ئازایی لیٚ بکە، بە هیچ جۆریٚك گویٚ بەپایەی کۆمەلاٌیەتیت و نمرەی کەسایەتیت مەدە، ملکەچی و بچووکی لەبەرامبەردا بنویٚنە وەك وەستانی سەربازیٚکی سەرپیٚچیکار لەبەردەم فەرماندە و سوپاسالاریٚکی دادگەری بە هەیبەت دا..

● وەختیٚ هاوریٚکەت قسەت بۆ دەکات، تەماشای رەنگ و رووخساری بکەو هەموو هەست وهۆشی خۆتی لەخزمەت دانیٚ، رووت لیٚی وەرمەگیٚرە و خۆت بەهیچ شتیٚك خەریك مەکە و، بەهیچ شیٚوەیەك تەریقی مەکەوە، ئەو شتەی کە بۆت باس دەکات ئەگەر تەواوی بابەت و بەسەرهاتەکەشت لەلابوو قسەی پیٚ مەبرە و وای نیشان مەدە کە پیٚشتر ئەو باسەت زانیوە، بەم ئاکار و هەلٌویٚستە بەرزەت (ئەو) : هەست بە بوون و نرخ و بەهای زیٚتری خۆی دەکات و (تۆ)ش : تای تەرازووی کەسایەتیت سەنگینتر دەبیٚ ...

Scanned by CamScanner

● له گفتوگۆتدا لەگەڵ هاوڕێکەت تەواوی ئەو شتانەی دەیانزانی له دانیشتنێك و لەماوەیەکی کورتدا مەیانخە ڕوو، چونکه هەرچەند خۆپارێزیش بیت هەر ئەوەیان لێ دەخوێندرێتەوە که نیازی (خۆ به زۆرزان) نیشان دانییت هەیە، با تەمەن ویەکتر ناسین و بەیەکەوە ژیان وسەفەرو مامەڵەو دراوسێیەتی : راستتر و ڕۆشنتر بەیەکتان بناسێنێ ..

● به زۆر پێکەوە ژیان گرێ کوێرەکانی زمان لەنێوان تو و هاوڕێکەت دا دەکرێنەوە، به تێپەڕینی کات هێماکانی فەرهەنگی گفتوگۆ شی دەبنەوە، بەمە ئاسانتر و زووتر درەختی لێك حاڵی بوونی نێوان تو و هاوڕێکەت بەروبووم دەگرێ . ئەمە بکە پێوانە و لەگەڵ هەر کەسێك دووای بەمەرجی مەگرە (بەئاسان و زوو لەهەموو مەرام و مەبەستەکانت تێبگات)، چونکه مەرجی لێك حاڵی بوونی ئاسان و زوو ئاستی بەرزی رۆشنبیری و لەگەڵژیانی درێژ خایەن و ئاکاری باڵا و دەروونی گەشی کەسەکانە ...

● زۆر بیر بکەوە و کەم بدوێ، مەدوێ تا پرسیارت لێ نەکەن، ئەگەر پرسیارت ئاراستە کرا بەپێی زانیاریەکانی خۆت بەڕاستی وەڵام بدەوە، هەوڵدە شێواز و ئاوازی دەنگت به چەشنێ نەرم و نیان بێت سەرنجی

دۆستەکانت رابکێشیت بەڵام بێ لاسایی کردنەوە و زۆر لەخۆ کردن، هەتا دەتوانی با وشەکانی فەرهەنگی زمانت ناسك و شیرین و دڵخۆشکەر و ئومێد بەخش بن و پاکیان بکەوە لە وشەگەلی ناخۆش و ناسازگار و دڵشکێنەر ...

● ئەگەر نیگەرانی و لێك تورەبوون کەوتە نێوان تۆو هاورێکەت، هەمیشە تۆ ئەو کەسە بە کە دەستی ئاشتبوونەوە درێژ دەکات، درێژ دادڕ مەبە لە چبور چبووی کێشەکان، پاساو و پاکانەی هاورێکەت قبووڵ بکەو لە وردو درشتی ناتەباییەکان مەکۆڵەوە، پەتی پەیوەندی ئەگەر داوە دەزوویەکیش بوو بە زۆری بزانە و مەیپچڕێنە، هەمیشە سینە پاك و ئاسان ڕەو و خۆش خولق و نەرم ونیان بە .. خۆ ئەگەر (تۆ) نێوان گیریت کرد لەنێوان دووکەس یان دوو کۆمەڵەی لەیەکتر تووڕەبوودا : ئەوا گوێ لە هەردوو بەرەی ناکۆك بگرە و دوای ئەوپەڕی شارەزاییت لە دەستووری (چارەسەری کێشەکان) با کاتێ : بڕیاری یەکلایی بوونەوە دەدەیت: نەبرسی بیت و نە تینوو، نە خەم و خەو داگیری کردبیت و نە تووڕەیی و نەگومان و نە ڕاڕایی، دوای ئەوەش کە ئەنجام گیری دەکەیت و مافی راستەقینە بۆ خاوەنەکەی دەگێڕیتەوە،

Scanned by CamScanner

فایلی ئەم بابەتە لەدڵ وهزرو زمانتدا داخەو نهێنیەکانیان بپارێزەو هەرگیز لای هیچ کەس باسیان مەکە...

● هەر چاکەیەکت لەگەڵ کرا لەلایەن هەرکەسێکەوە، تەواو منەتت پێی بێ و بە قەرزی بزانە لەسەرخۆت، زوو یان درەنگ پاداشتی ئەم چاکەیە بدەرەوە خاوەنەکەی بەچاکەیەکی باشتر و زیاتر لەخۆی، زوو زوو باسی ئەم چاکەیە بکە لەسەر خۆت و واش بکە دەنگ و باسەکەی بۆ خاوەنەکەی بگەڕێتەوە، بەم هەڵوێست و پەیامەت هەم خاوەنی چاکەکە هاندەدەیت بەرەو چاکە خوازی، هەم خۆشت پەتای بێ وەفایی ناتگرێتەوە، ئەگەر دەستت نەگەیشتە خاوەنەکەی، تا چاکەکەی بەباشتر لەخۆی لەگەڵدا بکەیتەوە، ئەوا چاکە لەگەڵ دایك و باوك و خوشك و برا وخزم وکەس وکاری ئەو کەسە بکە، ئەمە لوتکەی رەوشت جوانی و ئاکار بەرزییە لە بوونی هەر مرۆڤێکدا ..

● ناوی هەموو ئەوانەی قەرزیان پێداوی لەلای خۆت یان لەدەفتەری یادەوریت تۆماربکە و هەرگیز لەبیریان مەکە، بزانە رۆژگارێك ئەمانە دەسگیرۆییان کردووی، خۆ ئەگەر رۆژگار وەرچەرخاو قەرزی تۆ بەزیاتر لەئەوان و بەمۆڵەتی درێژتر لەهی ئەوان کەوتە لای یەکێکیان، ئەوا: تا کاتی دیاری کراوی خۆی نەیەت داوای مەکەوە و لای کەسیش باسی

Scanned by CamScanner

مەکە، خۆ ئەگەر لەدەستی نەبوو و نەیتوانی لەوادەی دیاریکراوی خۆی پێت بداتەوە، ئەوا هەرگیز تەنگەتاوی مەکە و مۆڵەتی زیاتری پێ بدە، کەس رامەسپێرە بۆ داوا کردنەوەی و ئەگەر توانیت بەو شوێنانەش گوزەر مەکە کە رێگە و جێگەی یەکتر بیننینتانە .

● (یەك) چاکە بەرامبەر (دە) خراپەی هاورێکەت وەکو یەك هەژمار بکە، لەوەش زیاتر: با هەمیشە لە دڵ و دیدەی تۆدا پەردەی ئەستووری ئەم (یەك) دانە چاکەیە سەراپا جەستە و لاشەی تاریکی ئەم (دە) خراپەیە دابپۆشێ، بەمە تاجی زیوینی (وەفا) دەخەیتە سەرت و هەر ڕۆژ خەریکی هاورێ گرتن نابیت و ئەم پەیامەشت بۆ هەموو شوێن وکاتێك دەگونجێت و بۆ تەواوی مرۆڤایەتیش سوودمەندە، چونکە ئەم چەشنە دڵ و دەروونە چرای رۆحێکی گەش وگەرم وئارام تێیدا هەڵکراوە ...

● وتویانە :لەهۆشمەندی وتێرامان وگفتوگۆدا مرۆڤەکان سێ چەشنن:

یەکەم/ هەیانە هەمیشە دڵ ودیدەو هۆش وبیری لەسەر (ناو و کەسەکان)ە، تەواوی (شت و رووداوو بنەما بنەڕەتیەکان)

Scanned by CamScanner

دادەبەزێنێتە سەر کەسایەتیەکان و دروستی ونادروستی هەموو شتەکان لەرەفتارو گوفتار و هەڵوێستی ئەوان بۆ یەکلادەبێتەوە، ئەمانە: (خاوەن ئەقڵە بچووکەکانن)..

دووەم/ هەیانە (شتەکان و رووداوەکان) دەکاتە دەستمایەی بیرکردنەوەو تێڕامانی، بە هاتنە پێش و دواهاتنی رووداوەکان : کەسایەتیەکان پێناسە دەکات و بنەما گەش و گەورەکان باوەڕ پێ دێنێ، ئەم چەشنەشیان خاوەنی (ئەقڵە مامناوەندەکان)ن ..

سێ یەم/ هەشیانە تەواوی سەروکار و قووڵبوونەوە و ئاوێتە بوونی (لەگەڵ بنەما بنەڕەتیەکان و بەها باڵاکان) ە و تەواوی (مرۆڤ و رووداوەکان) بە تەرازووی (پەیام وبنەما گەورەکان) دەپێوێ و راستی و ناڕاستی هەموو (رووداوو کاراکتەرەکان) دەباتەوە ناو ناخی دەستوورەکان، گفتوگۆی تەواو و بەردەوامی لەسەر (بنەما سەرەکیەکانی) ژیان و مرۆڤە و هەرگیز دانابەزێتە سەر شتە ناشایستە و بچووکەکان، لایەنگیری کەس نیە هەق نەبێت و ، دەمارگیریی بۆ هیچ (شت ورووداو و کەس و گرۆهێك) نیە رێسای تەندروست نەبێت.. لەهەرکوێ هەق دەرکەوێ پەیڕەوی لێ دەکات و ناپرسێ ئەوەی هەقی لادەرکەوتووە کێ یە؟ چون ئەو ئیش و پێویستی

Scanned by CamScanner

راستەقینەی بە خودی هەقەکەیە نەك خاوەنەکەی ،هەرگیز باکی بە لێهاتنە دەنگی داب و نەریتی ناتەندروستی کۆمەڵگاش نیە، ئەمانەشیان خاوەن (ئەقڵە گەورە و گەشەکان) ن، سەراپایان پڕە لە چاوەڕوانی بۆ دەرکەوتنی هەق و، بوونیان لێوڕێژە لە ئامادەیی بۆ پشتگیری لە دادگەریی، بۆیە ئەو کەسەی گفتوگۆی لەگەڵ دەکەی بەر لەهەر شتێك بزانە خاوەنی (ئەقڵە بچووك یان مامناوەند یان گەورەو گەشەکە) کامیانە؟ ئینجا بازنەی بیرکردنەوی دیاری بکە و، پاشان بە پێی ئاست و هۆشمەندی خۆی لەگەڵی بدوێ، چونکە سوودی نیە و نابێ (ئەو) لەبازنە و ئاستێك پرسیار لەتۆ بکا و (تۆ) ش لەبازنە و ئاستێکی باڵاتر یان جوداتر وەڵام وبەڵگەی بۆ بهێنیتەوە .

● شەیدابە تا ترۆپکی شەیدایی، شەیدای هەقیقەتی باڵا، شەیدای ئاکاری بەرزی (حەزرەت گیان) : ڕابەری مەزن، شەیداییە تەکانی گەورە بە دەروون دەدات، شەیداییە ئەسپی تیژڕەوی دڵ وگیان بۆ گەیشتن بە ئامانجە درەخشانە مەعنەوییەکان ..

Scanned by CamScanner

پەیامی: بانگەوازکاری

کاک ئەحمەد بۆ کاری بانگەواز و رۆشنکردنەوەی رێگای راستەقینەی خودا لەلایەن کەسانێکەوە کە سەرقاڵی دەعوەت و رێنیشاندانی خەڵکانی خودان بەمەرجی گرتبوو کە دەبێ خاوەن دڵ ودەروونێکی یەکجار گەرم وگەش بن .. لەتەك ئەو زانیارییە تێروتەسەل و هەمەلایەنەی کە دەبێ بیانبێ نسبەت بە رۆحی مەطلەبی ئایین و گەوهەری پەیامەکانی خودا و حەزرەت گیان، لەهەمان کات دەبێ خاوەنی دەروونێکی هەمیشە پەیوەست بە یادی خودا و دڵێکی هەمیشە مەست بەخەیاڵی حەزرەت گیان بن ... ئەم پێی وابوو : گرنگ ئەوەیە کۆڵ نەدەین لەبەئاگا هێنانەوە و چارەسەرکردنی دەردەکانی مرۆڤ، ئەگەر باجەکەی بە مەرگی خۆشمان تەواو بێت . کۆڵ نەدەین و بێزار نەبین و دەسبەرنەدەین لە هەوڵەکانمان و نەگەینە بنبەست لەگۆڕانی ناخی مرۆڤەکان، چونکە پێناسەی تێکۆشەر و دڵسۆز و پەیامدۆستان ئەوەیە کە : گرنگ ئەوەیە مرۆڤەکان لە دۆخێکی

Scanned by CamScanner

ناته‌ندروسته‌وه بگوازینه‌وه بۆ دۆخێکی ته‌ندروستی ئاوها که سبه‌ی ئه‌و (تاك) ، تاکێکی هاوکارو یارمه‌تیده‌ر بێ بۆ رزگارکردن و به‌خته‌وه‌ر کردنی مرۆڤه‌کان له‌دونیا و دوارۆژدا، ئه‌م گواستنه‌وه و گۆڕینی ناخ و دڵ و ده‌روونه‌ش له‌دۆخێکی ناته‌ندروسته‌وه بۆ بار و دۆخێکی ته‌ندروستی گه‌ش وگه‌رم و ڕاست و ڕه‌وان به‌که‌سانێك ده‌کرێت که حوججه‌تی سه‌رتاپاگیر و شاهید و شه‌هید بن به‌سه‌ر خه‌ڵکانه‌وه، به‌و مانایه‌ی ته‌واوی بیر و بینش و دڵ وگیان وهه‌ست و نه‌ست و خه‌ون و خه‌یاڵ و گوفتار و ڕه‌فتار و سه‌راپای پێکهاتی بوونیان شاهێدی حه‌قانیه‌تی په‌یامی خودا بده‌ن، شاهید و شه‌هید به‌و مانایه‌ی (سمع و بصر و فؤاد) یان له پێگه‌یشتووترین ئاستی خۆیان له ئه‌رك و فه‌رمان دانه و بینایی و چاوی دڵیان کراوه‌ته‌وه، چون شاهیدی به‌رزی مه‌عنه‌وی به‌که‌سێ ده‌وترێ که په‌یامه ئیلاهیه‌کان بوونه ئایه‌ت له‌لای، به‌واته شاهید که‌سێکه ئایاتی خوا ده‌بینێ و له‌هه‌مان کات (هه‌ستی گه‌وره‌یی و شکۆمه‌ندی مرۆڤ به‌گشتی و ئیماندار به تایبه‌تی و رێبوارانی گیان و دڵ سووتاوی ئیلاهی و راسته‌شه‌قامی رێگای مه‌عنه‌وی) داگیریان کردووه و دڵ وگیانی خۆیشی چه‌شنی باخچه‌یه‌کی مه‌له‌کوتیی دێته به‌رچاو که گوڵپه‌یامه ئیلاهیه‌کان

شکۆفەیان کردووە تیایدا، وەلیّ شەهید لەوانەش بەرزتر ڕۆیشتووە و لەجیاتی ئایات تەنها خاوەنی ئایەتەکان دەبینیّ و لەجیاتی خەلق تەنها خالیق دەبینیّ و (بوونی مرۆڤ) وەك خەلقندەیەك بۆ تەجەللای (اسماء و أفعال) ی خودا وجوودی نەماوە لە دلّ و گیانیدا و لەتەواوی بوونەوەر تەنها و تەنها خوا دەبینیّ کە بەخشندەی ڕاستەقینەی جوولّە و ئەرك و فەرمان و هێز و توانای دروست کراوەکان بیّ.. کاك ئەحمەد بۆ گەیشتن بەم پلە و پایە و بۆ بەخشینی ئەم چەشنە دلّ و دەروونە بەم جۆرە موناجاتی لەگەلّ خواگیانی خۆی دەکرد :

(ئەی خودا دلیّ خەلّات کە بەخۆم وعەزیز گەلم

تیّ بگات و، کولّ بدات و، لە مردوو بخا تەکان)

ئەو بۆ ئەوانەی کە دەیانەویّ هەنگاوی بەرزو بالاّ بگرنە بەر و شوێن پێی کەسانیّ هەلّگرن کە بە چاکترین و سوودمەندترین مرۆڤ ناسراون لەلایەن خوداو خەلّکەوە : بەمەرجی گرتبوو کە دەبیّ دوو ئاکار لەهەست و نەست و ناخ و دلّ وگیان و تەواوی وجوودیان شوێن بکەنەوەو، بەجۆرێکیش تێکەلّی بکەن بە پێکهاتی بوون و ژیانیان کە ئیتر نەکریّ لێك جودابینەوە نەبەترس ونەبەتەماع، یەکێکیان

Scanned by CamScanner

کەمکردنەوەی زەحمەت بەردانی خەڵك بۆ دەستەبەربوونی پێداویستییە ماددی و مەعنەویەکانی خۆیان، کەبەرەنجی شان و دەست و دڵی خەڵکان بکەوێتە دەست، ئەوەی تریشیان خزمەتکردنی (تا چەندی دەکرێ) ی خەڵکانی خودا، بەشێوەیەك کە سوودی ماددی و مەعنەوی بە ژین و دینیان بگەیەنێ، ئەم پەیامەشی لەم دوو رستە شیعرییە درکاندبوو:

(گیانە تێکۆشە لەتەك مەردما

زەحمەت کەمتر وخزمەت زۆرتر کەی

تەنیا بە فایەی زۆرتر گەیاندن

بە پلەی بـــەرزی (خیر الناس) ئەگەی)

پەیامی:

ناسینی دوژمنی راستەقینەی مرۆڤ

ئێمە هەمیشە لە شکستاو لە تێکشکانی دەروون وکەسایەتیمانا رووبەڕووی هۆکارەکان و کەسەکانی دەرەوەی خۆمان دەبینەوە، بەهەموو هێز و توانایەکی ماددی و مەعنەویمان بەرگری لەبوون و بەرائەتی خۆمان دەکەین و پاساو بۆ دارووخانە جەستەیی و ناخەکیەکانمان دەهێنینەوە و بەهەموو هێز و توانایەکی ماددی و مەعنەویش هێرش دەکەینە سەر دوژمنەکانی دەرەوەی خۆمان کە بە : (هۆکارو کەسەکان) ی دەزانین، کەچی موفتی زادە بە وردبینی چاوی دڵ و لە ژێر رۆشنایی پەیامی خودایی دا، ئەوەمان بۆ دەسەلمێنێ کە (نەخێر) دوژمنی سەرسەخت و راستەقینەی ئێمە (نەفس وشەیتان) ن و چاکتر وایە لەجیاتی هەر دوژمنێك هەرچی زووە رووبەڕووی ئەو دوو دوژمنە راستەقینەیەی خۆمان ببینەوە و، بۆ تامردنیش لەسەنگەری بەرگری دابین بژی، ئەم پەیامەشی لەچەندین شوێن لە شیعرەکانی دا

Scanned by CamScanner

درکاندووه، ئەمەشیان نمونەیەکە کە (نەفس) بە دوژمنێکی سەرسەختی مرۆڤ دەزانێت لەکاتێکا بەداخەوە زۆربەی مرۆڤە زیانمەندەکان لێی بێ ئاگان، دەفەرمووێ :

(زڵمت کە لێ بچێ لـە نەگـــرویسی زاڵمـێ

بۆ توڵە خــۆ خوەراس وخەوت لێ حەرام ئەبێ

هیچ دوژمنێ هەزار یەکی نەفست شەڕی نیە

چۆنە لە شوێنی ئەمری، دڵت بێ سەقام ئەبێ)

Scanned by CamScanner

پەیامی: داننان بە هەڵە

مرۆڤ وەك سروشتی خۆی تا پلە و پایەی دەروونی و کۆمەلایەتی بەرزتر بێتەوە سەختتر دەتوانێ لەبەرامبەر هەڵە و نەپێکانەکانی دان بە راستیەکان بنێت و بە بەرچاو و دڵ وگوێچکەی خەڵکانەوە بڵێ : من هەڵەم کرد و نەم پێکا، هەمیشە پاکانەی خاوەن پلە و پایە ئاینیەکان ئەوەیە کە ئەگەر دان بنێین بە هەڵەیەك کە گوتوومانە یان کردوومانە و داوای گەردەن ئازادی لە کۆمەڵگا بکەین : ئەوا دەبێتە پەڵەیەکی رەش بەسەر سیمای کەسایەتی ئاینیمان و لەمەولا گەر هەقیش بڵێین بە گومانەوە لێمان وەردەگرن . پاساوی لێپرسراوان و سەرپەرشتیارانی خەڵکانیش ئەوەیە کە ئەگەر دان بنێین بەو هەلانەی گوتومانە و کردوومانە ئەوا متمانەی لێهاتوویمان لەبەرێوەبردنا لە دڵی خەڵکان لەدەست دەدەین و ئەو دەمەش بۆ هەر ئەرك و مافێك کە بۆیان دیاری دەکەین نارەزایی دەردەبڕن و سەرپێچی لێ دەکەن، دواتریش ناتوانین لەکات و ساتی پێویست بوونی رووبەرووبوونەوەی مەترسیگەلێك کە یەخانگیری خاك و خەڵك دەبێتەوە : هاورێ و هەماهەنگیان بکەین

Scanned by CamScanner

بەهەست کردن بە لێپرسراوێتی و ، تۆوی گیان فیداییش بچێنین لە هزر و دڵ وگیانیاندا! کەچی کاك ئەحمەدی موفتی زادە بەپێچەوانەی هەموو ئەو بیرکردنەوە نەخۆش و ناتەندروستانە (لەکاتێکا کە باڵایی هەموو پلە و پایە ئایینی و کۆمەلایەتی و رۆشنبیری و سیاسیەکانیشی) هەبوو، بەتوندی بەرپەرچی ئەو خووە ناپەسەندەی دەروونی مرۆڤی دەدایەوە و بەنەخۆشییەکی کوشندەشی دەزانی بۆ مردنی دڵی مرۆڤ و، لەبارچوونی خاکیی بوون و، ئاست و قەوارە و قەبارەی مرۆڤییێتیمان.. ئەو ئاسان دەیتوانی دان بنێ بە هەڵەکانیا و، لەوەش زیاتر پەرش و بڵاوشی بکاتەوە بەناو دۆستەکانیا، بەکوڵی دڵیش دەگریا بۆ ئەو زیانانەی کە لەئەنجامی ئەو هەڵەیەوە رووبەڕووی دۆستانی بووەتەوە، بەدڵ داوای لێ بوردن ولێخۆشبوونی لەخواو، پاشان لە دۆستانیشی دەکرد، هیچ شەرم وترسیشی لە نزمبوونەوەی نمرەی کەسایەتی خۆی نەبوو، بە پێچەوانەوە : بەم هەڵوێستە مەردانەی هەندەی تر بەرز و باڵا بوو، هەم لای خودا و هەم لەدڵی دیندارانی راستەقینەشدا، ئەو لەوەش قووڵتر دەیڕوانیە ئەم بابەتە و مەترسیەکانی : بۆیە لەنێوان خۆی و خوایا لەموناجاتی گەرم وگەشیا داوای لە خواگیانی خۆی کردبوو ئەگەر لەحاڵی تەمەن و ژیانیشیا پەی نەبرد

بەسەرتاپای هەڵە و نەپێکان و کەموکوڕییەکانی ئەوا خواگیان ڕۆحی ئەو بباتە خەونی کەسانێکی دەروون سازگارەوە و لەخەودا هەڵەکان دەستنیشان بکات و پاشان دۆستانی لێ ئاگادار بکاتەوە، ئەوەش بۆ ئەوەی هەم لەدونیا کەس بەهۆی هیچ یەکێ لە گوفتار و ڕەفتارەکانی ئەو گرفتار نەبێ، هەم لە دواڕۆژیشا شەرمەزاری لای خواگیان و حەزرەت گیانی خۆی نەبێت ...

Scanned by CamScanner

پەیامی: تەساموح

لێبوردەیی وگەردەن ئازادی لەدڵدا

دەربارەی ئاشتی وتووڕەبوون گوتوویانە : مرۆڤەکان لەناخ وسروشتی خۆیانا چوار چەشنن :

- هەیانە زوو تووڕە دەبێ و زوو ئاشـــــــت دەبێتەوە .
- هەیانە درەنگ تووڕە دەبێ و درەنگ ئاشت دەبێتەوە .
- هەیانە زوو تووڕە دەبێ و درەنـــــگ ئاشت دەبێتەوە .
- هەشیانە : درەنگ تووڕە دەبێ و زوو ئاشت دەبێتەوە.

تۆ ئەگەر توانیت زۆر کەم تووڕە بە، ئەگەر تووڕەش بوویت بەناچاری: ئەوەیان بە کە درەنگ تووڕە دەبێ و زوو ئاشت دەبێتەوە، ئامان هەرگیز لەپێڕی ئەوانە نەبیت کە زوو تووڕە دەبن و درەنگیش ئاشت دەبنەوە، چونکە بیرکوڵ و دەروون تاریك ودڵڕەقن، بارانی رەحمەت و نەرم ونیانیی

Scanned by CamScanner

کێڵگەی سینەیانی تەڕ نەکردووە، زەنگی حیکمەت لەخەوی توند و تیژی و (هەرمن + بەتەنیا من) بێداری نەکردوونەتەوە ..

هەتا دەتوانی دەوروبەر و هاوڕێکانت خۆشبوێ، خۆشەویستی تۆوێکی بە پیت و فەڕە : دانەوێڵەی ملکەچی و بەگوێ کردنت بۆ دەپشکوێنێ لە دڵ و دەروونی دۆستەکانت، خۆ ئەگەر نەتتوانی خۆشەویستی ببەخشیەوە، ئامان نەکەی دڕك و داڵی رق وقین سینەی سافت هەنجن هەنجن کا، چون تەنها رق و قینە بەربەستی پۆڵایینی گەیشتن بە لوتکەی بەرزی سینە سازگاری و پایەی بڵندی لێبوردەیی ... تەساموح ئەو چەمك وکردە قووڵە ئاینیەیە کە ئاسان ناتوانین لە بنج و بناوانی حاڵی ببین مەگەر لەکاتێکا کە موعایەشەی قووڵی حاڵ وکردەکە بکەین و ببینە جێبەجێکاری لیبووردنەکە خۆی، ئەوەش وەختێ: بە ئاکام دەگات : کە زووتر پێناسەیەکی تێرو تەسەلی (تەساموح = لێبوردەیی) مان لەلابێت، تەساموح بریتیە لە (پێشێل بوون و پاوان بوونی مافێك یان کۆمەڵە مافێکی ماددی یان مەعنەوی، کەسێکی یان کۆمەڵە کەسێکی دیاریکراو بەدەستی ئەنقەست لەلایەن کەسێکی یان کۆمەڵە کەسێکی سنوور بەزێنی ماف پێشێلکارەوە، پاشان ئەو کەسە یان ئەو کۆمەڵە کەسە ماف خوراوە هەڵسن بە لێبووردەیی و

Scanned by CamScanner

پارپۆشی و دەست بەردان و دڵ بەردان لەتەواوی مافە ماددی و مەعنەویەکانیانەوە بەجۆرێك کە لێبووردنەکە لەقووڵایی ناخ و دڵ و دەروونیانەوە چەشنی کانیی هەڵقوڵێت و ئاوی سازگاری بەخشندەیی بەخشێتەوە بەسەر ئەوانەی مافە رەواکانی ئەمانیان پێشێل کردووە، جا خودی ئەم لێبوردن و دەست بەردان و دڵ بەردانە لەمافەکان و گەردن ئازادی ماف پێشێلکارەکان، پێی دەگوترێ : تەساموح) . مرۆڤ بە سروشتی خۆی وایە حەز دەکات مافەکانی پارێزراو بن وکەس دەستی پێشێلکاریان بۆ درێژ نەکات، لەکاتێکیشا کە ئەو مافە داگیر کرا پێی خۆشە بەزووترین کات و بەهەر شێوازێك کە گونجاوە ئەو مافەی خۆی دەستەبەر بکاتەوە ... تا ئێرە مافی تەندروستی هەر پەیڕەوکارێکی پەیامگەلێکە کە ئەرك و مافەکانی سەرجەم مرۆڤەکانی دابین کردووەو سنوورە بەرینەکانی پاراستنی مافەکان و شێوازەکانی دەستخستنەوەی ئەو مافانەشی دەستنیشان کردووە لەحاڵ و ساتی داگیربوونیا، بەباوەڕ هێنان بەم پێناسەیەی سەرەوە دەگەینە ئەو ئەنجامەی کە ئەمە کردە و هەڵوێستێکە هەموو کەسێ ئاسان ناتوانێ پیادەی بکات لەژیانی رۆژانەی خۆیدا، مەگەر کەسێك خاوەن بیرکردنەوەیەکی قووڵی ئینسانی و ئایینی بێت و بە پاڵنەرێکی ئیمانی بۆ دەستخستنی پاداشتی زیاتری

لای خودا و سازگارترکردنی دەروون و بەسەلامەت هێشتنەوەی دڵ و گیانی خۆی و خزمەتکردنی دین و ژینی خەڵکانی خوا ، وابکات ...

کاك ئەحمەدی موفتی زادە لە تێڕوانینیا وردو تەندروست بوو لە تێگەیشتنی بۆ چەمکەکان و ورد چووبوە بنج و بناوانی مەطلبە ئیلاهیەکان، دەربارەی رق وکینە دەیفەرموو : دەشێ لە دەروونمانا رقمان بێت لە خراپە و هەرچی شتێك کە مایەی سەرگەردانی مرۆڤە لە دونیا و دوڕاوژدا ، وەلێ هەرگیز شوێن و دەرفەت نیە لە دەروونمانا حەز بەنەهامەتی و چارەڕەشبوونی خەڵکانی تر بکەین و پێمان خۆشبێت چی نەخۆشی و ناخۆشی و ریسواییە بێتە رێیان لە دونیا و دواڕۆژدا، بەڕاستی ئەم خەسڵەتە دەروونی مرۆڤ وێران و چەپەڵ دەکات، چونکە ناکرێ تۆ رۆژگارێك بێتە پێشێ و بتەوێ هەق و هیدایەت بگەیەنیە مرۆڤەکان و لە نێوانیشتانا دەریایەك هەبێت لە (کینە) ی یەکتر و حەز بە لەناوچوون و چارەڕەشیی یەکتر، موفتی زادە پێی وابوو نەك هەرنابێ (کینە) ی خەڵکمان لەدڵ دابێ، بەڵکو دەبێ لە قووڵایی ناخ و دەروونیشمانا ئارەزوو بکەین هەرچی (خراپەکار) یشە بکەوێتە سەر راستە شەقامی ئایین و بەهۆیەوە خۆشبەختی دونیا و دواڕۆژیێ، دەیوت بە هەڵگرتنی (کینە) لەدڵماندا یەکەم زیانمەند خۆمان دەبین

که دڵەکانمان وێران و چەپەڵ دەکەین و چرای ئارەزووی (خۆشبەخت بوونی خەڵك لەدونیا و دواڕۆژدا) لەناخمانا دەکوژێنینەوە، دەیوت ئەگەر ئێمە لەبەر زات و نەفسی خۆمانە (کینە) مان گرتوّتە دڵ ئەوا زیانەکەی بۆ دڵ و دەروون ئاشکرایە، خۆ ئەگەر لەبەر ڕەزامەندی خوداو سەرفرازی بەندەکانی خودایشە ئەوا چ لەوە خۆشتر هەیە لەدڵدا ئارەزوو بکەین هەرچی ئەوانەی هەن لەسەر ڕێگای تاوان و ئازاربەخشی و ماف خواردنی خەڵك: بکەونەوە سەرشەقامی هەق و هیدایەت و لە (پاشان) ئەوان خزمەت بە دین و ژینی بەندەکانی خوا بکەن؟ ئەو بۆ ئەو پەیامەی ورد چووبوە ناو حیلم و ڕەحمەتیەتی حەزرەت گیان و دەیویست لە پەیامی هەژار دۆستیی و حیلم و تەسامح و ڕەحمەتیەتدا (بە ئەندازەی خۆی) ڕۆحی تێکەڵ بە ڕۆحی حەزرەت گیان بکات و شوێن دڵ و شوێن پێی ڕاستەقینەی ئەو هەڵگرێ، ئەو سەرسام بوو بەوەی کە لە(طائف) دوای ئەو هەموو ئازار و دڵشکاندنەی کە پێی کرا (حەزرەت گیان) لەجیاتی ئەوەی دوعای ریسوا بوون و بەدبەختییان لێ بکات، دێت دوعایان بۆ دەکات کە خواگیان لەنەوەی ئەوان مرۆڤی چاك و پاك و ئیماندار دروست بکات و، لەنێوان خۆی و خوای خۆشیا موناجات دەکات و دەفەرمووێ :

Scanned by CamScanner

ئەگەر ئەتۆم لێ زویر نەبێ من هیچ باکم بەم شتانە نییە، ئەو دڵەست بوو بەوەی لەشەڕدا وەختێ سەربازێکی لەشکری ناموسڵمانان بە بریندار بەجێ دەما لەجیاتی ئەوەی حەزرەت گیان فەرمان بە کوشتنی بدات، بەخۆی دەچووە سەر لاشەکەی و سەری دەخستە سەر ڕانی موبارەکی و بە دەستە زۆر پیرۆزەکانی تەپ و تۆز و خوێنی سەر دەموچاوی سەربازەکەی لادەدا و بەر لەژینی خەمی دینی دەخوارد و چاوە موبارەکەکانی بەقووڵیی دەبڕییە چاوەکانی و بەهۆیەوە هەزاران تروسکایی ڕەحمەت دەڕژایە ناو چاوەکانی و دڵ و گیان و هەست و نەست و تەواوی پێکهاتی بوونیان درەخشان دەکرد و لەناخ و دڵێك پڕ لە دڵسۆزی و بە زمانێك پڕ لە سوکنایی پێی دەوت بڵێ (لا إله الا الله) تا شەفاعەتت بۆ بکەم لەدوا ڕۆژدا، ئەمەشی چەندین جار بەگوێی دا دەچرپاند و کۆڵی نەدەدا تا بە ئارەزووی خۆی شایەتومانی پێ دەهێنا، ئەو بیری لەوە نەدەکردەوە ئەو سەربازە ناموسڵمانە بۆ شەڕ و کوشتاری موسڵمانان هاتووە، ڕەنگە دەست و شیریشی سوور بێت بەخوێنی هاوەڵانی، بەڵکو ئەو هەمیشە ئەم پەیامە : ﴿وما أرسلناک إلا رحمة للعالمین﴾ تێکەڵ بەدڵ وگیان و هەست و نەست و تەواوی ذەڕڕاتی وجوودی ببوو، موفتی زادە سەراسیمە بوو بە

Scanned by CamScanner

هەڵوێستی مەردانە و پێغەمبەرانەی حەزرەت گیان لەفەتحی مەککەدا، دوای ئەو هەموو دەربەدەری و دەردەسەری و ماڵ تالاڵن کردن و کوشتن و بڕینەی کە بەخۆی و هاوەڵە بەڕێزەکانی کردبوویان، وەختێ گوێبیست دەبێت یەکێ لەهاوەڵە زۆر بەڕێزەکانی (لەبەر زۆر دڵسۆزی و خەمخۆری و خۆشەویستی بۆ پێغەمبەر سەلامی خوای لەسەر بێ) بەکافرەکانی ناو شاری گوتبوو بۆ کوێ دەڕۆن (اليوم يوم الملحمة = ئەمڕۆ ڕۆژی کوشتار و تۆڵە سەندنەوەیە) کەچی حەزرەت فەرمووی نەخێر (اليوم يوم المرحمة = ئەمڕۆ ڕۆژی لێخۆشبوون و ڕەحمەت و گەردەن ئازادیە).. یان وەختێ هاوەڵێکی بەڕێز و نزیکی پێی دەفەرموێت ئەی خۆشەویست: بۆچی ئەمڕۆ تۆڵەی ئەو هەموو نەهامەتیانەیان لێ ناکەیتەوە کە بەسەر خۆت و یارانتیان هێنا : لەوەڵامدا پێی دەفەرمووێ (بعثت رحمة = بەڵام بزانە کە من بەڕەحمەت نێردراوم بۆ تەواوی مرۆڤایەتی).. هەموو ئەوانەی چەمکی تەساموح و لێبووردن و گەردەن ئازادی لەدڵدا دەکەنە دەسمایەی ژیانیان و بڕیارەدەن کە ئیتر نەرم و نیانی و لێبووردەیی دەستووری ژیانی ماددی و مەعنەوییان بێت: هەموو ژیانیان پڕدەبێ لە چەرمەسەری و تەنگ و چەڵەمە و کێشەو نەهامەتی و ڕووبەڕووبوونەوەی مەینەت و ئازار لەلایەن ئەوانی

Scanned by CamScanner

ترەوە و، پاشان قبوولکردنی هەموو ئەو ئازارانە و (نەك هەرهیچ نەگوتن و رووبەڕوونەبوونەوە و ڕەت نەکردنەوە) بەڵکو گوێنەدان بەو نەخۆشی و ناخۆشیانە و گەرم وگەشتر بوون لەسەر هاوڕێ کردن و هەماهەنگ کردنی خەڵکان بەم چەمکە پیرۆزەی (لێبوردەیی)یەوە .... موفتی زادە دەیویست هەمووان فێری ئەوە بکات کە خۆیان رزگار بکەن لەکۆت وبەندی هەڵسوکەت و مامەڵەی (مثل بالمثل) واتە هەرکاتێك بەرامبەرەکەم هەواڵی پرسیم جا هەواڵی بپرسم، هاتە ماڵم جا بچمە ماڵی، بەدەنگمەوە هات و بەفریام کەوت جا منیش بەدەنگیەوە بچم و بە فریای کەوم، خوانەخواستە ئەگەر پێچەوانەی ئەوانەشی کرد منیش پێچەوانەی ئەوانەی لەگەڵدا بکەم بەخراپتر لەخۆیان، دەیوت هەمیشە لەهەڵسوکەوت و مامەڵە و دڵسۆزی و خەمخۆریتان بۆ رزگاری و خۆشبەختی خەڵکان چاوبڕنە ئەو دکتۆرە دڵسۆزەی کە عیلاجی منداڵێکی نەخۆش دەکات، ببینن چۆن ئەو دکتۆرە حەکیمە هەرگیز سووربوونەوە و هەڕەشەو جوێن و هەڵوێستی ناشایستەی ئەم منداڵە لەبەرامبەر خۆی وای لێ ناکات سارد ببێتەوە و دەست هەڵگرێ لە پەیامەکەی خۆی کە چارەسەرکەر و رزگارکەری نەخۆشەکانە، چونکە ئەم دکتۆرە باش دەزانێ لەبەر زۆری ئێش و ژانی

خۆیەتی ئەم منداڵە قسەی ناخۆش و ناشایستە بە دکتۆرەکە دەڵێ ندك
ئەوای کە رقی لێی ببێتەوە:

(ئەگەر هەژاران لەبەر هەژاری

خڵەتیان تفیان لێت کرد مەیگرە دڵ

حەکیمێ دڵسۆز،منالێ نەخۆش

هەزار جنێو بـــــــا ناکەوێتە سڵ)...

خۆ ئەگەر تەماشای ژیانی رۆژانەی خۆیشی(موفتی زادە) بکەین دەبینین پڕە لەنواندنی ئەم هەڵوێستە مەردانەی ... وەختێ دەیانگوت: (ئەحمەدی موفتی زادە ڕەنجی کوردی بە بادە) دەیگوت گەر بچینە ناو ناخی ئەوان و تەماشای ئەو پێناسەیە بکەین کە بۆ منیان کردووە لە دەروونیانا ئـەوا ڕاست دەکـەن، بۆیە ناکرێت تـۆ گـلەیی لەکەسێك بکەیت کە (بە پێودانگی هۆش و بیری خۆی) پێی وایە ڕووبەڕووی خائینێك بۆتەوە... لەراپەرینی خەڵکانی موسڵمانی ئێران، وەختێ کاك ئەحمەد لەزیندانا بوو، خەڵکانێکی ناسراو هەبوون (توقیع = واژوویان) کردبوو کە کاك ئەحمەد لەسێدارە بدرێ، کاتێ خوا ئەم قەدەرەی نەهێنا

Scanned by CamScanner

پێشێ و کاك ئەحمەد هاتەدەرەوە لەزیندان و راپەڕینی خەڵکانی موسڵمانی ئێران کرا، دۆستە دڵسۆزەکانی دەیانگوت ئێمە لەو کەسانە خۆش نابین و تۆڵەی ئەم هەڵوێستە ناشایستانەیان لێ دەکەینەوە، کەچی کاك ئەحمەد نەك هەرخۆی تۆڵەی نەکردەوە وکەسیشی رانەسپێرا بۆ تۆڵە سەندنەوە، بەڵکو دەیگوت ئەصڵەن هەر رازی نیم پێشیان بگوترێتەوە وگلەییشیان لێ بکەن، تەنانەت ئێوەش هەوڵدەن لەدڵ و دەروونی خۆتانی بکەنەوە دەرەوە، ئەو لەزیندانیشا هەرگیز لەو داربەدەستانە تووڕە نەبوو کە بێ هیچ سووچ و تاوانێکی مرۆڤایەتی لێیان دەدا، چونکە ئەو دەیزانی ئەمە فەرمانێکە و لەسەرووی ئەوانەوە دراوە و ئەوان تەنها جێبەجێکاری فەرمانەکەن، بۆیە تاپێی دەکرا ئامۆژگاریشی دەکردن، لەدوای هاتنە دەریشی لەزیندان هەر ناو و روخساریشیانی لەبیرچووبونەوە ... ئەو بەجۆرێك تێکەڵ بە میهرەبانییەتی خوداو رەحمەتییەتی حەزرەت ببوو : خەمی خۆشبەختی و رزگاری دونیا و دوارۆژی خەڵك تاسەر ئێسقان هەموو ژیانی داگیر کردبوو، ئەم داگیربوونەشی بەئەندازەیەك لە دڵ و دەروونیا رەگی داکوتابوو زۆرجار لە موناجاتی گەرموگەشیا لەگەڵ خودایا دەیفەرموو (خوایەگیان: بۆنەجاتی یەکجارەکی و بۆ خۆشبەختییان ئامادەم

Scanned by CamScanner

لەجیات تەواوی خەڵکی سەرزەوی بچمە دۆزەخ و بسووتێنرێم).. لەوەش باڵاتر: دەربارەی ئەوانەش کە سەرپەرشتیاری حکوومی و کاربەدەستی دەوڵەت بوون (لە بچووکیانەوە تا سەرۆکی گشتی و ڕابەری ڕۆحیشیان) گەردەنی هەموویانی ئازادکرد و ڕق وکینەیانی لە دڵ هەڵنەگرت، لەهەمووان بەرزتر و گەشتر و ڕۆشنتر، مەردانە و جوامێرانەتر، ئیماندارانە و پەیامدارانەتر، ئەم هەڵوێستەی بوو کە نواندی بەرامبەر بە ئەوانەی کۆمەڵێکی زۆر لە دۆستانی ئازیزیان ئەشکەنجە کوژ کرد و، ئەوانەش (40) دانە لەهاوڕێیانی گیانی بەگیانییان زیندە بەچاڵ کرد فەرمووی : (خوا شاهیدە نسبەت بەوانیش ڕق وکینە نیە لە دڵما و چۆن بۆ خۆم ئارەزووی ئیمان و فەزیلەت وئاقیبەت خێری دەکەم، ئاوها بۆ ئەوانیشی ئارەزوو دەکەم) ... کە بەڕاستی ئەمە لوتکەی ئاکار بەرزییە، بە حەق ئەم کردار و هەڵوێستەی کە موفتی زادە نواندی و پیادەی کرد لە دواهەمین قۆناغی ژیانیا شوێن پێهەڵگرتنی ڕاستەقینەی پێغەمبەرانە و تەنها ئەوان توانیویانە لەدوا پلە و ترۆپکی چەمکەکانەوە نمایشی حەقیقەتی پەیامەکان بکەن . حەزرەتی (ئیبراهیم س)نسبەت بە بتەکان و ئەوانەش کە بە خودایان داناون و ڕێیان لێ شێواوە بەخودا دەفەرمووێ

﴿ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ (إبراهيم:36) واته دەیەوێ پاسا و پاکانە بۆ خودی سەرلێشێواوەکانیش بهێنێتەوە و تاوانی هاوەڵ پەیداکردن و لادانیان لەراستە شەقامی ئیلاهی بداتە پاڵ بتەکان، بۆیە بەکوڵی دڵ روو دەکاتە خودا و دەڵێ {خوایە گیان ئەوە بتەکانن هۆکاری سەرەکی سەرلێشێواندنی زۆرینەی خەڵکان، بۆیە ئەوەی شوێنی راستە شەقامی هیدایەتی تۆ دەکەوێ لە بەدواهاتنی شوێن هەنگاوەکانی منەوە : ئەوا لەمنە (لەیەکتاپەرستیدا) و وەك منە (لەبەندایەتی وتەسلیم بوون بە خودا و پەیامەکانی)، ئەوەش کە سەرپێچیم لێ دەکا و شوێن ئەو بەرنامە و رێ و شوێنە ناکەوێ کە لەتۆوە بۆم هێناوە، ئەوا تۆ : (لێبورەدەو میهرەبانی)، وەك ئەوەی بیەوێ لەدڵەوە بەخواگیان بڵێ : ئەم تاوانبارانەش بەدەستی ئەنقەست ئەم کارە نالەبارانەیان نەکردووە و لەکاڵفامی خۆیان بتەکان سەریان لێشێواندبوون و گومڕای رێگای راستەقینەی تۆیان کردبوون، کە بەراستی ئەمە لوتکەی خەم خواردنە بۆ رزگاری و خۆشبەختی خەڵکان لە دونیا و دواڕۆژدا . یان ئەو مەلائیکەتانەی کە هاتبوون بۆ میوانی و مژدەی منداڵبوونیان بۆ هێنابوو، و لەهەمان کات بۆ لەناوبردنی قەومی (لوط) سەلامی

Scanned by CamScanner

خوای لەسەربێ هاتبوون بەهۆی خراپترین کردارییانەوە (لیواطه)، کەچی تەماشادەکەین حەزرەتی ئیبراهیم بۆ ئەمانیش داوای مۆڵەت پێدانی زیاتردەکات و بۆ دوورخستنەوەی سزا لەسەریان تا ئاستی زۆر پێداگرتن و عوزرهێنانەوە و پاڕانەوە بۆیان کۆڵ نادات، چونکە ئاکاری بەرز و سرووشتییانەی خۆی وابوو : ﴿ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴾ (هود: 75)، خوداش ئەم کوڵی دڵەی دەربارەی قەومی (لوط) لەقورئانا تۆمار کردووە و دەفەرمووێ : ﴿ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ .... ﴾ (هود: 74) ، بۆیە کاک ئەحمەدی موفتی زادە ورد ئەم فەرمایشتەی خواگیانی لەبەرچاو گرتبوو کە بە خۆشەویستمانی فەرموو بوو : ﴿ ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ .. ﴾ (النحل: 123) بۆیە حەزرەتیش دەیفەرموو: ((بعثت بحنيفية سمحة)) ، بۆ ئێمەی ئیماندارانیش خواگیان ئەم سرووشەی خەڵاتی خۆشەویستمان کردبوو: ﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾.. (ال عمران: 31) بۆیە موفتی زادە بەگەیشتنی بەم ئاستە بەرزەی دەروون و بەپیادەکردن و نواندنی ئەو هەڵوێستە جوامێرانە و مەردانە و پەیامدارانەی چووە سەر لوتکەی چەمك و مەعنای تەسامح و،

بەهۆیانەوە بووە جوانترین نمونەی جێبەجێکاری ئەم پەیامە و شوێن پێ هەڵگرتنی پێشەوا مەزنەکەی کە حەزرەتی فەخری عالەم (محمد المصطفى) یە، بەم هەنگاوەی ئەو خەیاڵەی پووچەڵ کردەوە کە پێی وابوو گەیشتن بەم پلەی (لێبوردنە رەسەنە) لە دڵی مرۆڤدا شتێکی مەحاڵە و نایەتە گۆڕەپانی جێ بەجێبوونەوە، بۆ تا هەتاش بووە چرای درەخشانی مەیدانی تەساموح و لێبووردەیی و گەردەن ئازادی لەدوای حەزرەت گیانەوە ..

پەیامی: فەرموودە ناسیی

ئێمە تا ئێستاش بۆ وەرگرتن و قبوولکردن و بە فەرموودە زانینی هەرفەرمایشتێکی حەزرەت، یان ڕەتکردنەوەو بە فەرموودە نەزانینی: تەنها پشت بە سەنەد و ریزبەندی ئەو پیاوانە دەبەستین کە هەریەکێك لەئەوەی بەر لەخۆی گوێ لێ بووە و گێڕاویەتیەوە، زۆر کەم ئیش لەسەر مەتن و ناوەڕۆکی فەرموودەکان کراوە و، ئەو دەمەش زۆر جار بووە فەرموودەیەك هاوتەبای سەرجەمی مەطلەب و پەیامەکانی قورئان بووەو لەگەڵ رۆحی باڵای حەزرەت گیان و سەرجەم پەیام وئاکار و ڕەوشتە بەرزەکانیشی هەماهەنگ بووە، کەچی هەر لەبەر ئەوەی یەکێك لە ریزبەندی ئەو پیاوانەی فەرموودەکەیان گێڕاوەتەوە (گوایە عەدلی:{واتە ئیمان وتەقوا و ئەخلاقیاتی}و حفظی:{ واتە هۆش و بیرو یادەوەری}لەئاستی پێویست نەبووە)، یان بیرکردنەوەیەکی تایبەتی ئایینی هەبووە) فەرموودەکەیان لاوازکردووە و بڕیاری کار پێ نەکردن و باوەڕ پێ نەبوونیشیان بەسەرا بڕیوە، لەبەرامبەردا ڕەنگە

Scanned by CamScanner

(بەناو فەرمووده) بووبێ : نه لەگەڵ خواست و پەیامەکانی قورئان و، نه لەگەڵ رۆحی باڵای حەزرەت گیان و پەیام و ئاكارو رەوشته بەرزەکانیشی هەماهەنگ بووه، کەچی هەر لەبەر ئەوەی لەگەڵ ئەو مەرجانه یەك هاتۆتەوه که بۆ دروستیی فەرموودەیەکی حەزرەت دایان ناوه: دەبینی فەرموودەکەیان بەڕاست زانییوه و کارپێ کردن و باوەڕپێ بوونیشیان بەخەیرێکی گەوره ناساندووه بۆ ئەوانەی جێ بەجێی دەکەن لەژیانی خۆیاندا، ئەگەرچی بەرهەمیشی نەبووبێ و بگره زیانی گەورەی کۆمەڵایەتیشی لێ کەوتبێتەوه، بەڕاستی هەقه لەمەولا بەچاوێکی تر و بەنەخشه و پلان و بەرنامەیەکی تر کار لەسەر ناسینەوەی فەرمووده راستەقینەکانی حەزرەت بکەین و بەتەنها لەسەر سەنەد و ریزبەندی گێڕەرەوه بەرێزەکان نەوەستین و، هەوڵدەین ئیش لەسەر مەتن و مەعنا و ناوەڕۆکی فەرموودەکان بکەین..لە هەمووان گرنگتریش بۆ ئەو فەرموودانەی پەیوەندیان به (ئیمان و کوفر و نیفاق و ئەحکام و... بابەته بنەڕەتییەکانی تر که پەیوەندیان به دیاری کردنی چارەنووسی مرۆڤەوه هەیه.) فەرموودەناسانی سەردەم به رۆحێکی باڵای گەش و گەرمەوه پەیوەندی بەخودی حەزرەت خۆیەوه بکەن و دروستیی و نادروستیی فەرموودەکان لە خودی خۆی پرسیاربکەن

ئەمەش بەهۆی یەکێك لەو هۆکار و ڕێگایانەی کە لەپەیامی ڕیساڵەتی (صغری) ی ئەم کتێبەدا باسکراوە)..

کاك ئەحمەدی موفتی زادە لە ریزبەندی ئەو پێشەوایانە بوو کە پێی وابوو نابێ هەروا بە ئاسان بڕیاری قبووڵ یان ڕەتکردنەوە، فەرموودە یان نا فەرموودە، بەهێز و باش و دروست یان لاوازی فەرمایشتەکانی حەزرەت بدەین، بەڵکو لەمەولا جگە لەو مەرجانەی کە بۆ فەرموودەی دروستیان داناوە و زۆرترین یەکلایی کردنەوەیان لەسەر پیاوانی سەنەدەکانە، دەبێ بەقووڵیی لەناو مەعنا و ناوەڕۆکدا کاربکەین و بۆئەم مەبەستەش دەبێ باوەڕ بێنین بەوەی کە مەعنا و ناوەڕۆکی هەرفەرموودەیەك کە هی حەزرەت بێ:

- لەگەڵ ئەصڵە هۆکاری هاتنی ئایین بۆ مرۆڤایەتی هەماهەنگە..

- لەگەڵ سەرجەم (أسماء وأفعال) ی خوداو، تەواوی پەیامە بنەڕەتییەکانی قورئان گونجاوە..

- ئەو باس وحوکمەی کە لەناوەڕۆکی فەرموودەکەدا هاتووە: بوون و، بناغەو،ئاماژەی لەقورئانا بەرۆشنیی هەیە، چونکە حەزرەت

Scanned by CamScanner

رۆشنکەرەوەی پەیامەکانی قورئانە بە رەفتار و گوفتارە شیرینەکانی ﴿ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴾ (النحل:44)

- ئەو باس وخواست و مەطلەب و حوکمەی کە لەفەرموودەکەدا باسکراوە یەکانگیرە لەگەڵ هەمان ئەو باس و مەطلەب و حوکمە لە قورئاندا..

- لەگەڵ رۆحی باڵای حەزرەت گیان و سەرجەم ئاکار و رەفتار و گوفتارە شیرینەکانی هەماهەنگە..

- لەگەڵ سروشت و دەروونی نەشێوێنراوی مرۆڤا سازگارە..

- لەگەڵ هۆش و بیری سازگارا ئاوێتەیە..

- لەگەڵ زانستی راستەقینەدا هیچ دژایەتیەکی نیە..

- لەگەڵ بەرژەوەندییە دروستەکانی مرۆڤا ناتەبا نییە..

Scanned by CamScanner

راستە کەم و زۆرێك وشەو دەستەواژەی گێڕەڕەوەکانی تێکەوتووە، بەڵام لە (کل-گشت) دا وشەو دەستەواژە و ئاماژەکانی حەزرەت گیان تایبەتن و نزیکایەتییەکی زۆریان هەیە لەگەڵ وشەو دەستەواژە و ئاماژەکانی قورئان و، زۆر جودانە لە وشەو رستەی خەڵکانی تر..

خۆ ئەگەر فەرموودەیەك لەگەڵ یەکێك، یان تەواوی ئەم خەسڵەت و پێناسانە یەك نەهاتەوە ئەوا باشتر وایە لێی بوەستین و هیچ نەبێ بە (فەرموودەی حەزرەت) بەخەڵکی ئاشنا نەکەین، ئەوە جگە لەوەی دەبێ لەگەڵ فەرموودە دروستەکانیشا بە وردیی مامەڵە بکەین، چونکە بەشێکی زۆر لە فەرموودەکانی حەزرەت پێویستیان بە حیکمەت و شارەزاییەکی ورد هەیە لەپیادەکردن و بەکردەوەکردنیان، چونکە زۆرێکیان بەپێی ئاستە دەروونیەکانی مرۆڤ و هەل و مەرج و کات و شوێنی جودا گۆڕانیان بەسەردا دێت ، چونکە وەك چۆن سورەت و ئایاتی قورئان (مەککەیی و مەدینەیی)ان هەیە : ئاوها بەهەمان شێوەش فەرموودەکانی حەزرەت مەککەیی و مەدینەییان هەیە و دەبێ بزانین کەی ؟ وچۆن؟ پیادە و بەکردەوەیان دەکەین.....

Scanned by CamScanner

پەیامی: ئیمان و کوفرو

جەنگی ئیسلام لەگەڵ ناموسڵمانانا

چەمکی ئیمان و کوفر دوو چەمکن: چەندە پەیوەندیان بەناخ و سروشتی مرۆڤەکانەوە هەیە، ئەوەندەش پەیوەندی بەچارەنووسیانەوە هەیە لە دونیا و دوارۆژدا. ئەم دوو چەمکە دوو بەکاربردەی ئیلاهین و تەواوی پەیامە ئاسمانیەکان باس و خواسی وردیان دەربارە کردووە، شتێك نیە تایبەت بێت بەدواهەمین پێغەمبەری خوا حەزرەتی (محمد) سەلامی خوای لەسەربێ و تەنها قورئان باسی لێوە کردبێت، بەڵکو هەموو پێغەمبەرانی خودا سەلامی خودایان لەسەربێت دەعوەت و تەبلیغی پەیامی خودایان بە کۆمەڵگاکانی خۆیان راگەیاندووە و بە ئەوپەڕی حەقانیەتی حەققەوە و، لەترۆپکی ئاستی بەرزی پەیامەکانیشا چەشنی نموونەیەکی عەمەلی خۆیان نیشانی مرۆڤایەتی داوە .. جائەوانەی قبووڵی پەیامە ئیلاهیەکانیان کردبێ و باوەڕیان پێی

Scanned by CamScanner

هێنابێت وشوێن کەوتەی پێغەمبەرەکان بووبن : ئەوا بوونەتە ئیماندارو ، ئەوانەش کە بەئاگاهی رەتیان کردبێتەوە و رووبەڕووشی بووبنەوە : ئەوا بوونەتە کافر و سەرەنجام دونیا و دوارۆژی خۆیان دۆڕاندووە .. ئەم دوو چەمکە زۆر بەئاشکرا لە قورئانا باسیان لێوە کراوە و خەڵکانیکی زۆریش لەلێکۆڵەرەوانی ئایین و تەفسیرکارانی قورئان پێناسی جۆراوجۆریان دەربارە کردووە .. قورئان پەیامی خودایە و خوداش تاکە و یەك تاکە مانای راستەقینەی داواکراویش لەچەمکەکان هەیە، وەلێ مرۆڤەکان ملیۆنەهان و خاوەن هەزارەها بیر و بۆچوونی تایبەت بەخۆشیانن وشتێکی سرووشتیشە کەوابێ، چونکە مرۆڤەکان لەیەکتر جیاوازن و هەریەکەیان خاوەن بیر و هۆشێکی تایبەت و سروشتێکی تایبەت و ئاستێکی دەروونی تایبەت و ژینگەیەکی تایبەت بەخۆیانن، هەموو ئەم جیاوازیانەش وایان کردووە جیاوازی بکەوێتە بیر و بۆچوونەکانیانەوە دەربارەی ئایین بەگشتی و قورئان بەتایبەتی و ئەم دووچەمکەش زۆر تایبەت تر، هەبوونی ئەم جیاوازیانە وایان لەپەیڕەوکارانی ئایین و ئیسلام و قورئان کردووە دابەش ببنە سەر بیر و بۆچوونەکان و هەریەکەیان بەپێی نزیکییان لەبیر و هۆش و سروشت و دەروون و ژینگەی خۆیان یەکێك لەبۆچوونەکان بکەنە سەرمایەی دڵ و

Scanned by CamScanner

هۆشیان و هەم خۆیان لەسەری پابەندبن و هەمیش بانگەشەی حەقانیەتی بۆبکەن..کاك ئەحمەدی موفتی زادە یەکێکی ئەو خاوەن بۆچوونانەیە کە بەهەق توانیویەتی لەڕۆحی مەطلەبی ئیلاهی و ئەصڵەمانای ئەم چەمکانە لەپەیامی قورئانا نزیك بێتەوە و ورد لە بنج و بناوانیان حاڵیی ببێت و هەم خۆیشی بەپێی ئەم تێگەیشتنانە ڕەفتاربکات و هەمیش بانگەشەی بەخێر و حەکیمانە بۆ ئایین بەگشتی و قورئان بەتایبەتی و ئەم دووچەمکەش زۆر تایبەت تر بکات.. بەر لە هەرشتێك کاك ئەحمەد وەها لەئایین و پەیامەکانی قورئان حاڵیی ببوو: کەمەرج نیە هەرکەس موسڵمان نەبوو ئیدی دەبێ کافربێت، وەهەرگیزیش مەرج نیە کە ئەگەر کۆمەڵگایەك موسڵمان نەبوو، تەنانەت ئەگەر کافریش بوو ئەوا ئیسلام شەڕی لەگەڵدا بکات لەسەر ئەوەی کە موسڵمان نیە، ئەصڵەن شەڕێك بەناوی ئیسلام و کوفر (تەنها لەبەر کوفرەکەیان) وجوودی نیە، درێژەی ئەم باس وخواسانە کاك ئەحمەد بەم جۆرە پێناسەیان دەکات:

(ئیمان): بریتی یە لەخۆشهاتن لەحەقق (بەمانای خودا و ڕۆژی دوایی و مەلائیکەتانی و کتێبە پیرۆزەکانی و پێغەمبەرە بەڕێزەکانی)

Scanned by CamScanner

و هەروەها قبوولکردنیان و بەدڵ تەسلیم بوونیان و خۆشویستنیان و هەوڵ و تەقەلاو تەکان دانیش بۆ پارێزگاری و بەرگری لێکردنیان..

(**کوفر**) یش: بریتی یە لەخۆشیی نەهاتن لە حەقق و تەسلیم نەبوون پێی و خۆشنەویستنی و داپۆشتنی و ئاگاهانە رووبەڕووبوونەوە و لەبەرامبەر وەستانی..

{**ئیماندار**}:کەسێکە قبووڵی حەققی کردووە و خۆشی دەوێ و تەسلیمە بەسەرجەم پەیامەکانی و بەهۆیانەوە دڵ وگیانی گەشەو نەشونما پێ دەکات و تا ئاستی لەپێناو دانانی تەواوی بەرژەوەندیە دروستەکانی و تەنانەت گیان بەخشینیشی بەرگریان لێ دەکات..

{**کافر**} یش:کەسێکە تەواوی حەققانیەتی حەققی بۆ ڕۆشن بۆتەوە و باش باش لێیان حالّیی بووە و تائاستی بە (ماددی بوون و جەستەبەربوونی حەق) ﴿وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ﴾ (العنكبوت:38) بینیویەتی و، دوایی ئەم حەققەی داپۆشتووە لەبەر هەرکام لە بەرژەوەندیە ناتەندروستە ماددی و مەعنەویەکانی و، پاشان

Scanned by CamScanner

ئاگاهانه بڕیاری شکست پێ هێنانی داوه و به زمان و دڵ وگیان و لاشەشی ڕووبەڕووی بۆتەوە..

لەبەرامبەر ئیسلامیشا : بەتەنها کوفر بوونی نیە، بەڵکو ئەوانیش دابەش دەبنە سەر سێ دەستەی سەرەکی لەیەکتر جوداوە :

1-{**کافر**}: ئەوەیــــە وا تــــەواوی حەققی بـــۆ ئاشکرا بــووه و پاشان ئاگاهانه ڕووبەڕووی بۆتەوە..

2-{**مونافیق**}: ئەوەیە وا بەتەواوی حەققی بۆ ڕۆشن بۆتەوە و له دڵ و دەروونیدا ڕقی لێی دەبێتەوە و تەسلیمی نابێت له ناخیدا و هەرچەندی پێشی بکرێت ململانێ و ڕووبەڕووبوونەوەی لەگەڵدا دەکات، بەڵام لەبەرگ و ڕووخسار و نواندنی ئیسلامەتیدا..

3-{**ئەهلی فەترە**}: ئەوەیە وا هێشتا تەواو حەقق و پەیامی ئیلاهی بۆ ڕۆشن نەکراوەتەوە و هێشتا بەدروستی و سەرتاپاگیری نازانێ سرووشی ئیلاهی و پەیامی ئایین (چی) یه و(چی) یشیان له (ئەو) داوایه؟، ئەو دەمه بەئارەزووی خۆیان یان بوونەته نەصرانی، یان

Scanned by CamScanner

یەهوودی، یان لەسەر داب ونەریتی باوباپیرانیان لەسەر بت پەرستی و (شرك = هاوبەش پەیداکەریی) ماونەتەوە..

کاك ئەحمەد پێی وابوو نەك هەر لەبەرامبەر ئیسلام و موسڵمان بووندا تەنها کوفرو کافریی بوونی نیە، بەڵکو (کوفرو نیفاق و فەتری بوون) هەیە، لەهەمان کات دا: کوفر و کافرانییش یان راستتر وایە بڵێین ناموسڵمانانیش یەك جۆر و یەك هەڵوێستیان نیە، بەڵکو ئەوانیش دابەش دەبنە سەر سێ دەستە و سێ جۆر هەڵوێستی جوداشیان هەیە:

1- کافر یان ناموسڵمانی{محارب = شەڕخوازوشەڕکار}) :
ئەوەیە وا بەویست و هەڵبژاردەی خۆی و بەهەموو هێزێکی ماددی و مەعنەوی خۆیەوە هەموو جۆرەکانی چەکی بەرامبەر بەئیسلام و موسڵمانان بەرزکردۆتەوە..

2- کافر یان ناموسڵمانی{ذمی}):ئەویش ئەوەیە وا لەسەر زەمین و لەژێر دەسەڵات و فەرمانڕەوایی ئیسلاما ملکەچانە پەیڕەویی لەدەستووراتی ئیسلام دەکات..

Scanned by CamScanner

3- کافر یان ناموسڵمانی{معاهد= پەیمان لەگەڵ بەستراو}:

ئەویش ئەوەیە کە قبووڵی موسڵمان بوونی نیە، بەڵام پەیمانی هەیە لەگەڵ موسڵمانانا، لە نزم ترین ئاستی پەیمانەوە : کەشەڕ نەبوونە لەنێوانیان تا هاوکاری یەکترکردن و زانست گۆڕینەوە و بازرگانی کردن لەنێوانیان و تەنانەت بەرگری کردن لەبوون و قەوارەی یەکتریش..

جا ئێستا ئەگەر بێینە سەر جەنگی نێوان ئیسلام و ناموسڵمانان، ئەوا کاك ئەحمەد پێی وابوو هەرگیز شەڕێك بوونی نیە لەنێوان ئیسلام وکوفر، یان ئیسلام و ناموسڵمانانا تەنها لەبەر کوفر یان موسڵمان نەبوونیان، چونکە ئیمان و ئیسلام بوون شوێنگەیان دڵە و ئارەزوومەندانەش مرۆڤ لێیان نزیك دەبێتەوەو، دەبێ لەدڵ وگیانیشیا جێ نشین بێت و خۆشی بوێت و پێی رازی بێت و پاشان تەسلیمی بێت و لەخۆی و ژیانی رۆژانەشیدا رەنگیان پێ بداتەوە، دیارە ئەم کردارەش هەرگیز بە تۆبزی کاری و بەهێزی ماددی یان مەعنەوی بەرهەم لە وجوودی مرۆڤا پەیداناکات، خۆ ئەگەر زیاد لەپێویستیش ناچاربکرێت ئەوا مرۆڤ هانا بۆنیفاق دەبات (واتە لەدڵ و دەروونیا هەتا بڵێی رقی لێی دەبێتەوە و باوەڕی پێی نیە و پێشی رازی نیە، بەڵام لەترسانا یان لەبرسانا وانیشان دەدات کە قبووڵی کردووە، ئەم حاڵەشی

Scanned by CamScanner

نەهیچ سوودێك بەخۆی دەگەیەنێ لای خودا و لەدوا ڕۆژا، نەموسڵمانانیش قازانجی لێ دەكەن.. بەواتە شەڕی ئیسلام لەگەڵ كافر یان ناموسڵمانانا لەبەر كوفر یان موسڵمان نەبوونیان نیە، بەڵكو لەبەر یەكێك لەم هۆكارانەی خوارەوەیە:

یەكەم: هێزێكی كافر یان ناموسڵمان كۆببنەوە و بەتەواوی ئامادەیی ماددی و مەعنەوی خۆیانەوە هێرش بكەنە سەرموسڵمانان و شەڕ و كوشتاریان لەگەڵدا بكەن و بیانەوێ لەڕەگ و ڕیشەیان بهێننە دەرێ، ئەوكاتە ناچار ئیسلام و هێزی موسڵمانان لەبەرامبەریان دەوەستن و بەرگری لەئایین و ئیمان و قەوارەی خۆیان دەكەن: ﴿ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ.. ﴾ (البقرة: 190)، بەواتە شەڕی كافرو ناموسڵمانان هێرش هێنانە و هی ئیسلام و موسڵمانانیش بەرگری كردن..

دووەم: فەرمانڕەوایی كافر یان ناموسڵمانان لەسەر زەمین و سنوور و وڵاتی خۆیانا ئازار و ئەشكەنجەو كوشتاری ئەوموسڵمانانە بكەن كەنیشتەجێی خاك و ئاوی ئەوانن و بیانەوێ ناچار بەهەڵگەڕانەوە و دەست و دڵ بەردان لەئایین و پەیامی ئیسلامیان بكەن، ئەو

Scanned by CamScanner

ئەشکەنجەو ئازارو کوشتارەشیان تەنها لەبەر موسڵمان بوونیان بێت و هیچ پاساوێکی تەندروستی یاسایی و ئەخلاقی (فەردی و کۆمەڵایەتی) ان بەدەستەوە نەبێت بەسەریانەوە، ئەو دەمە ئیسلام و هێزی موسڵمانان دوو رێگا چارە دەگرنەبەر بۆ رزگارکردنی ئەو موسڵمانانە لەدەست جەور و ستەمی ناموسڵمانەکان:

1- ئەگەر ئەو سەرزەمین و سنوورو وڵاتەی کەموسڵمانەکانی تیا ئەشکەنجەو ئازار دەدرێت دراوسێ و تەك بەتەکی سەرزەمین و سنوور و وڵاتی ئیسلام و موسڵمانان بوو ئەوا هێزیان بۆکۆدەکرێتەوە و بڕیاردەدرێت یان دەست هەڵگرن لەئازاردانی موسڵمانەکان یان شەڕیان لەگەڵدا دەکرێت تاشکست دەخۆن و موسڵمانەکان سەربەرز دەبن و بەدڵ وگیان و لاشە ئازادانە خواپەرستی خۆیان دەکەن: ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴾ (التوبة: 123)

2- ئەگەر ئەو خاك و سنوورو وڵاتەی ئەشکەنجە و ئازاری موسڵمانانی تیا ئەنجام دەدرا دراوسێ نەبوو لەگەڵ خاك و هێزی ئیسلام د موسڵمانان ئەوا ناکرێت بە هیچ شێوەیەك خاك و سنووری وڵاتێکی تر

ببەزێنن و نەهامەتـــی و پشێـوی و نائـارامی و زیـان بگەیەنـن بەکۆمەڵگاکەیان، چونکە ناکرێت تۆڵەسەر حیسابی مەرگی کەسێکی بێ تاوان ژیانی کەسێکی تر رزگار بکەیت، بەڵکو ئەو دەمە داوا لەموسڵمانانی ئەو خاك و سنوورە دەکرێت کە ئەشکەنجەو ئازاریان تیا دەدرێ: کۆچ بکەن و لەو خاك و نیشتیمانە نەمێنن و بێنە ناو سنوور و خاك و فەرمانڕەوایی ئیسلام وموسڵمانانەوە، ئەگەر لەو پێناوەشدا زۆرێك لەبەرژەوەندی و سەروەت و سامانەکانیشیان لەدەست بدەن..

سێ یەم: دواهەمین شەڕ کە ئیسلام و موسڵمانان لەناو خۆی خۆیانا (واتە لەناو سەرزەمین و سنوور و فەرمانڕەوایی ئیسلاما) رووبەڕووی دەبنەوە لەگەڵ ئەوانەیە وا بەبێ هیچ پاساو و ماف پێشێل بوونێکی ئایینی یان ئابووری یان ئەخلاقی { فەردی یان کۆمەڵایەتیان} لەحکومەت و دەسەڵات و دەستووری ئیسلام و موسڵمانان هەڵدەگەڕێنەوە و رووبەڕووشیان دەبنەوە {کە زووتر بڕیارو پەیمانیان دابوو هاوشێوەی دەستووراتی ئیسلام زیندەگی بکەن}، ئەو دەمەش جارێکی ترو سەرلەنوێ حەقیقەتی ئیسلام و پەیامەکانی ئایین و قورئانیان بۆ رادەگەیەنرێتەوە و مۆڵەتیشیان پێ دەدرێت کەبیربکەنەوە،

ئەگەر لەم بەگژداچوون و هەڵگەڕانەوە و یاخی بوونە بێ پاساوەیان پەشیمان بوونەوە ئەوا باشە و وەکو جاران حورمەت و مافەکانیان پارێزراوە، خۆ ئەگەر هەر پێ داگیربوون لەسەر هەڵگەڕانەوە و یاخی بوون و شەڕخوازی خۆیان، ئەوا ناچار دەکرێن کەلەم فەرمانڕەوایی و خاك وخەڵکەی ئیسلام وموسڵمانان بچنەدەرەوە و شوێنگەیەکی تر بۆ زیندەگیی خۆیان هەڵبژێرن و لەوێدا ئازادانە بۆچوونە ناتەندروستەکانی خۆیان پیادەبکەن .. خۆ ئەگەر لەیاخی بوون و شەڕخوازی خۆیان دەست و دڵیان هەڵنەگرت و نەشچوونە دەرەوە لەسنوور و فەرمانڕەوایی موسڵمانان ئەوا بەناچاری شەڕیان لەگەڵدا دەکرێت تا ناچاردەکرێن یان ملکەچی دەستووراتی ئیسلام زیندەگی دەکەنەوە یان لەخاك و فەرمانڕەوایی ئیسلام و موسڵمانان دەچنە دەرەوە.

بۆ هەموو شەڕەکانیش چەند حوکمێکی بنەڕەتی ئیلاهی پیادەدەکرێت:

1- ئەوانەی لەشەڕدان و بەهیچ جۆرێك کۆڵ نادەن و چەك دانانێن ئەوا شەڕوکوشتاریان لەگەڵدا دەکرێت تا دەکوژرێن..

Scanned by CamScanner

2- ئەوانەش وا دوای ئەوەی شکست دەخۆن و بەریسوایی، دوای نەمانی هیچ ڕێگا چارەیەکیان دەکەونە دەست موسڵمانان ئەوا دەکرێنە سێ بەشەوە و هەریەکەشیان حوکمێکی جودا و تایبەت بە خۆیان بۆدەردەکرێت:

یەکەم- ئەوانەی بەدڵنیابییەوە دەزانرێت کەلەشەڕدا خەڵکیان کوشتووە ئەوا دەکوشترێنەوە.

دووەم- ئەوانەی بەدڵنیابییەوە دەزانرێت خەڵکانیان بریندار و کەم ئەندام کردووە ئەوا بریندار و کەم ئەندام دەکرێنەوە لەتۆڵەیاندا.

سێ یەم- ئەوانەش کە بەدڵنیابییەوە دەزانرێت نەخەڵکیان کوشتووەو نەکەسیشیان زامار و کەم ئەندام کردووە:(ئەگەر سەربازی ئەو لەشکرە بوون کە وڵاتی ناموسڵمانانەی تایبەت بەخۆیان هەیە) ئەوا بە پێی بارودۆخی تایبەتی شەڕەکە:یان زیندانی دەکرێن بۆماوەیەك، یان بەبڕێ سەروەت و سامان دەدرێنەوە کەس وکاریان، یان دەگۆڕدرینەوە بەدیلە موسڵمانەکان، یان دەکرێنە فشار بۆ دابینکردنی بەشێ لە بەرژەوەندییەکانی موسڵمانان، یانیش بێ بەرامبەر ئازاد دەکرێن و

Scanned by CamScanner

پەیمانیان لێ وەردەگیردرێ کە جارێکی تر بەشداری شەڕی دژ بە موسڵمانان نەکەنەوە..(ئەگەر سەربازی ئەو لەشکرەش بوون کەلەسەر زەمین و سنووری ئیسلام و موسڵمانان دەژیان) ئەوا دوور دەخرێنەوە بۆشوێنێك کەئیتر جارێکی دی هێزو دەسەڵات پەیدا نەکەنەوە بۆ بەگژداچوونەوەی ئیسلام و موسڵمانان: ﴿ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ...﴾ (المائدة:33)

(تێبینی: ئەم حوکمەی دوایی کە بۆ شەڕانگێزانی ناو سنووری ئیسلام و موسڵمانانە دەرحەق بەکەسانێك جێ بەجێ دەکرێت کە بەبێ هیچ پاساوێکی تەندروستی ئایینی و کۆمەڵایەتی و ئابووری لەپەیام و دەستوور و لە پێشەوا حکوومەتی بەحەقی ئیسلام و موسڵمانان هەڵدەگەڕێنەوە، نەك پێچەوانەکەی .. بەداخەوە بەدرێژایی مێژووی موسڵمانان حکوومەت و پێشەوا گەلێکی ناشایستەی بەناو ئیسلامی بەشمشێری ئەم ئایەتە نەیارانی خۆیان پاکتاو کردووە کە لە ستەم و سەرپێچی و پێشێلکارییەکانیان هاتبوونە دەنگ و داوای مافە ڕەواکانی خۆیان و موسڵمانانی ستەمدیدەیان لێ دەکردن..)

ریسالەتی (کبری) و ریسالەتی (صغری)

یان

ریسالەتی (عام) و ریسالەتی (خاص)

خۆشویستنی پێغەمبەر(سەلامی خوای لەسەر بێت) پایەیەکی پتەوە لە پایەکانی ئیمان لای ئیمانداران و هۆیەکی سەرەکیشە بۆ بەدەست هێنانی رەزامەندی خودا و رزگاری و خۆشبەختی لەدونیا و دواڕۆژدا، کاك ئەحمەد لەخۆشویستنی حەزرەتا بەجۆرێك بەقووڵایی مەحەببەتیا ڕۆچووبوو : نەك هەر لەنزیکان و دۆستان وخانەوادە و جگەرگۆشەو لەخۆیشی خۆشتر دەویست، بەڵکو درەختێکیش کە (حەزرەت بەدەستی خۆی ناشتوویەتی) ئامادەیە ئەگەر ئیختیار بکرێت لەنێوانی ئەوەی ئەو تاقە جگەر گۆشەیەی کە هەیەتی (محمد ژیان) بمرێ ولەبەین بچێ و لەنێوانی ئەوەی کە گەڵایەك لەو درەختە بوەرێ !! ئەم ئامادەیە

ئەوەیان هەڵبژێرێ کە سەختە لەسەر دڵ ودەروونی باوکانا و مایەی جەرگبڕینە بەڵام یەك تاقە دانە لەگەڵای ئەو درەختە موبارەکە نەوەرێ، بۆیە دەبینرا هەرکات کە ناوی موبارەکی حەزرەت گیان بەسەر دڵ وخەیاڵ وگوێچکە و زمانیا گوزەری بکردبوا : موچرك هەموو گیانی دەهەژاند و بەکوڵی دڵی دەگریا و هەنسکی قووڵی دڵ وگیان هەناوی سوتاوی هەلاهەلای ئەوین دەکرد، ئەو خۆشەویستیە گەرموگەشەشی چەشنی کراسێك کراوە بەبەر زۆرینەی شیعرەکانیا و ئاسان خۆیان دەخەنە بەردڵ و دیدەی خوێنەرانی، ئەو لەخۆشەویستی زۆری بۆ حەزرەت گیان ویستی سەر لەبەر ژیانی موبارەکی خۆشەویست بنوسێتەوە بە شیعرو بۆ ئەم مەبەستەش هەوڵی گەرم وگەشی خۆیدا، بەڵام بەداخەوە سەرقاڵبوونی بۆ خزمەتی خەڵك و زیندانبوونی و نەخۆشی و مەرگ نەیانهێشت ئەم ئاواتە لەدڵاشیرینەی بهێنێتە دی و ، هەرتەنها توانی چەند بەشێکی کەم لەژیانی ئەو پێغەمبەرە ئازادە بەشیعر تۆماربکات، بەڵام بەهەق کە تەماشای ئەو بەشە کەمە لەژیانی حەزرەت گیان دەکەی کە ئەو بەرێزە نووسیویەتی دەبینی پڕە لە وردبینی وجوانی و نهێنی، لێوڕێژیشە لە بەرەکەت و رەحمەتی ئیلاهی ... جگە لەم مەولود نامەیەش چەندین شیعری جوانی هەیە

دەربارەی حەزرەت گیان ویەکێك لە جوانترینی ئەو چوارینانەی کە بۆ ئەو خۆشەویستە زۆر خۆشەویستەی خۆی نووسیوە ئەو چوارینە شیعرەیتی کە لەزیندانا ولەناو ئێش و ئازاری (جەستە ودەروون) ولەناو حەسرەتی دووری یارانی وخەمی قوڵی تەنیایی خۆی بەدەم ئازارەوە رووی دڵی خۆی کردۆتە حەزرەت گیان و بەکوڵی دڵ پێی فەرمووە :

(لەجەرگەی جەمی یارانی گیانی

تۆم نەبێ هێشتا خۆم پێ تەنیایە

تۆم هەبێ تەنها لــــە إنفرادی

لێم جەمە هەرچێ خۆشـی دنیایە)

Scanned by CamScanner

ئالۆزترین و سەختترین و لوغزدارترین پەیامێك كە كاك ئەحمەد بڵاوی کردبێتەوە (ریسالەتی کبری وریسالەتی صغری) یە.. ریسالەتی کبری ڕۆشنە كە مەبەست پێی (23) ساڵی گەیاندنی پەیامی خۆشەویستە بە خەڵكان ولەڕۆژی ناو ئەشكەوتی (حیراء) بە (إقرأ)دەست پێ دەكات و بەفەوتی موبارەكی كۆتایی پێ دێت، ریسالەتی (صغری) ش بریتیە لە بەردەوام بوونی ئەم پەیامەی پێغەمبەر بۆ کەسانی تایبەت و بەشێوەیەك كە خواگیان ڕۆحیانیەتی حەزرەت هاموشۆ پێدەكات بەناو كەسە تایبەتەكان و پەیامەكانیان پێ رادەگەیەنێ و ئاراستەیان دەكات بەرەو راستە شەقامی هیدایەت و لە هەر لادان و نەپێكانێكیش ئاگاداریان دەكاتەوە ... ئەم بابەتە لە كۆنەوە قسەوباسێكی درێژخایەنی گەرم وگەشی عیلمی وعەقیدەیی لەنێو پێشەواو بیرمەندانی ئیسلامی دروست كردووە و نەیانتوانیوە بگەنە هاوڕاییەك لەدانپیانان یان رەتكردنەوەی ئەم بابەتە، چونكە ئەم بابەتە پەیوەندی بە بەش و بازنەی (رووح و ئەمر و مەعنەویات و غەیبیاتەوە) هەیە و ئاسان ئیحاطە نادرێ ... ئەهلی عیرفان بەیەقین و دامەزراوی پێ لەسەر حەقیقەتی ئەم بابەتە دادەگرن و بۆتە شتێكی باوەڕ پێ هێنراو لەلایان و ئاسان لەدڵ د دەروونیان جێی بۆتەوە، ئەهلی مەعریفەش زۆر بەتوندی بەرپەرچی ئەم

بابەت و بیرکردنەوانە دەدەنەوە و، پێناسەی توندیش بۆ بابەتەکە و باوەڕپێهەبووەکانی دەکەن و زۆرجار دەیانخەنە دەرەوەی بازنەی ئیسلام و ئیمانیشەوە، لەو نێوانەش دا کەسانێك هەن بیر و بینشیان بەقووڵی لەناو دەریای ظاهری شەریعەت و پەیامەکانی و فەرمایشتەکانی حەزرەتە و دڵ ودەروونی گەرم وگەشیشیان کانی سازگاری عیرفانە و تا سەر ئێسقان نوقمی بەخششە مەعنەویە ئیلاهیەکانن، ئەمانە کە بەرووکەش سەر بەهیچ یەکێ لەم دوو رێبازە نین و ئەم بابەتی ریسالەتی (صغری) یەشیان بۆ پێش هاتووە و پەیوەندی گەرم و گەشیشیان بەحەزرەت گیانەوە هەیە و پەیامی پیرۆزی لەدەست و دەم و دڵ وەردەگرن : بوونەتە مایەی دیراسەی هەردوو رێباز و موراجەعەی دەروونیشی پێ کردوون . چونکە ئەهلی مەعریفەی ئایینی پێیان وایە شەریعەت (واتە: دەق و پەیامەکانی خودا لەقورئان و فەرمایشتەکانی حەزرەت لە سوونەتا) لەسەر ظاهین و هەرکەس ئەهلی سوننەت و جەماعەت بێ دەبێ نەك هەر باوەری بەم بابەتە نەبێ، بەڵکو دەبێ بەتوندیش رەتیی بکاتەوە، کەچی ئەمان نەك هەر رەتی ناکەنەوە بەڵکو باوەڕیشیان پێی هەیەو لەناویشی دا دەژین و بڵاویشی دەکەنەوە بەدەوروبەری خۆیاندا، لەبەرامبەردا ئەهلی عیرفان

Scanned by CamScanner

پێیان وایە هەرکەس بەم ڕێچکە و ڕێبازە گوزەر (الی الله) نەکات و وردو درشتی ذیکر وڕێنماییی وعیبادەتەکان بەو شێوازە ئەنجام نەدات کە ئەمان دیاریان کردووە، ئەم بابەتی (ریسالەتی صغری) یەی خەڵات ناکرێ، کەچی ئەمان سەر بە وردو درشتی ئەم ڕێبازەش نین و ئەم حەقیقەتەشیان بە واقیعی و کردارەکی خەڵات کراوە ... کاك ئەحمەدی موفتی زادە یەکێکی ئەو دەگمەنانەیە کە تاسەر ئێسقان باوەڕی بەم بابەتە هەبوو، و بەخۆیشی یەکێکی ئەوانە بوو کە ئەم خەڵاتەی لەگەڵ کرابوو، حەزرەت گیان (بە إذن= ڕێپێدانی خودا) پەیامی تایبەتی بۆ دەهێنا و بەرەو خێر ئاراستەی دەکرد . ئەو باوەری وابوو کە پێغەمبەر (سەلامی خوای لەسەر بێت) دووجۆر پەیام گەیاندنی هەیە و بۆ تاهەتاش بەردەوامیان هەیە و درێژ دەبنەوە بەرەو ئاییندە کە ناوی نابوو (ریسالەتی کبری و ریسالەتی صغری) یان (ریسالەتی عام و ریسالەتی خاص)، پێی وابوو وەك چۆن حەزرەت لە (ریسالەی کبری یان ریسالەی عام) دا لەماوەی (23) ساڵ بە فەضلی خودا و هیممەتی پێغەمبەرانە و مەردانەی خۆی تەواوی ئەو پەیامانەی کە (قورئانە) بە ئەمانەتەوە گەیاندە مرۆڤایەتی و بەفەرمایشتە بەنرخەکانیشی ڕۆحی مەطلب و مانا و مەبەست و گەوهەری ئەم شەریعەتەی ڕۆشن کردەوە

پەنهان ونهێنییەکانی ئاشکرا کرد، بەهەمان شێوە لە (ریسالەتی صغری یان خاص) یشدا لەسەر گەیاندنی پەیامەکانی بەردەوامە، بەڵام ئەمجارەیان بەئاشکراو بۆ سەرجەمی مرۆڤەکان نییە، بەڵکو بۆ کەسانێکە کە لەدڵدا ئیمانێکی گەرم وگەش وگەورەیان هەیە، یان بانگەواز کارن و پێشەوا گەلێکی دڵسۆزن و لەسەر هێڵی راستەقینەی خۆین وخاوەن هۆش و دڵێکی دەروشاوەن و مەردانە و جوامێرانە شوێن هەنگاوەکانی (رەحمەتیەتی) ئەو کەوتوون و لێبڕاوانەوە ولەخۆ بوردووانە خزمەت بە دینی خوا وخەڵقی خودا دەکەن،

حبيبى لقلب العين تنبض بالهوى

وبالحب روح القلب فى وكرها تجري

بكم كم أتى الحيران للحق رحمة

فرحمة رب العالمين كما تدري

رسالتک الكبرى بلغت كمالها

ولكن ترى (قطبا) هدى أكبر الفطر

Scanned by CamScanner

اذا لم تلق عين التوى بقدومكم

فدار الهوى قرت على الحب والقدر

بەڵێ بۆ ئەوانەش دیدارو پەیامی تایبەت بەخۆی هەیە بۆ وردتر قسەکردن لەسەر حەقیقەتی سەرجەم ئاماژە و ئاراستە و پەیامەکانی ئایین و قورئان، ئەمەش لەڕێگای یەکێك یان هەموو ئەم کەناڵانەی خوارەوە :

یەکەم : لەڕێگای دەروون وکەوتنە دڵەوە: ئەمەش بریتیە لەو کەناڵەی کە خاوەنەکەی لەهەنگاونانی (الی الله) ی خۆیدا ئەوەندە ڕاست و دروست و پێکاو هەنگاو هەڵدەگرێ و ئەوەندە لەمەبەست و پێداویستی و داخوازی و گەوهەری پەیامەکان نزیك دەبێتەوە تاوای لێ دێت هەموو پەنهانەکانی ئایین و مەرامی ڕاستەقینەی فەرمایشتەکانی بۆ ئاشکرا دەبێت و ئەصلە مەطلەب لەپەیامەکان دەدۆزێتەوە ... ئەمەش بەزانیاری زۆر و وردو هەمەچەشنی بوارەکان و دڵی گەش وگەرم و ناسینی هۆکاری ڕاستەقینەی هاتنی ئایین بۆ مرۆڤایەتی ... ئیدی کە گەیشتە ئەم پلە لە ناسین و تاوتوێ و

Scanned by CamScanner

مامەڵەکردنی دروست لەگەڵ پەیامەکان: ڕۆحی تێکەڵ بەڕۆحی موبارەکی حەزرەت گیان دەبێت و بە چەشنێك هاو مەشرەب دەبێت لەگەڵیدا وەك ئەوەی لەدابەزینی هەر پەیامێکی خواو لەدرکاندنی هەر فەرمایشتێکی حەزرەتا خۆی لەوێدا بووبێ کە حەزرەت ئەصلە مەتڵەبی ڕۆشن کردبێتەوە و گەیاندبی بە یار و یاوەرانی، بەواتا خودا جارێکی تریش سەرجەم ئەو مانا راستەقینانەی کە پەیامەکان هەیانە و ڕۆشن بوونەتەوە لەناو دڵ ولەسەر زاری حەزرەتەوە سەرلەنوێ دەبخاتەوە دڵی ئەو کەسەوە.

دووەم: لەرێگای خەونەوە : ئەمەش ئاشکرایە کە حەزرەت گیان (سەلامی خوای لەسەر بێت) لەرێگای خەونەوە بە ئیزن و ڕێپێدانی خوا وردو درشتی مەبەست و مەرامەکانی پەیامی خواو فەرمایشتەکانی خۆی بە(کەسە دڵسازگارەکە) حاڵیی دەکات و شوێن هەنگاوی دروستی پێ هەڵدەگرێ، بەواتە لە چیەتی پەیام وفەرمایشتەکان و لە چۆنیەتی پیادەکردنیان ئاگاداری دەکاتەوە :

Scanned by CamScanner

(عومەڕێ خەوەری و تەلاش فدای تاوێ خەو

زینگ بەشەپۆلی گۆشە چاوێکی تۆ

صەد ساڵی صەفای ڕەفاقەتی ئازیزان

قوربانی هەوای خزمەتی تاوێکی تۆ)

سێ یەم: لەڕێگای خەیاڵ وخەیاڵ لێکردنەوە : خەیاڵ بەشێکی گرنگ لە بوونی مرۆڤ پێکدەهێنێ و توانستێکی سەراسیمەی بەهێزیشی بە بەرداکراوە بۆ ناسین و پەیوەندی بەستان بە شتانێکەوە کە پێویستیان بە تێپەڕاندنی واقیع و زەمان ومەکان هەیە بۆ حاڵیی بوون لێیان وپەیوەست بوون بە ماهیەتیان، چونکە واقیع پەیوەستە بەکۆمەڵێك هۆکارەوە و ئەوانیش بەربەستن لەبەردەم گەیشتن پێیان و خەونیش ڕێکخستن و ئامادەکردنەکەی (لە هەڵبژاردن ودەسەلات) ی مرۆڤا نیە، بۆیە خەیاڵ دەبێتە ئەو فریاد ڕەسەی کە ئیتر دەتوانێ مەرامەکان دەستەبەر بکات ، خەیاڵ لێکردنێك کە ببێتە هۆکاری باشتر ناسین و زیاترکردنی ئیمان بەشتەکان لە دڵەکاندا بەشێوازێك دەکرێت کە لەسەرەتاوە تەکان درابێت بایەخی ناشایستەی

Scanned by CamScanner

ئیمانمان دەربارەی پێغەمبەر (سەلامی خودای لەسەر بێت) زیاترو راستەقینەتر بێت دەبێ خەیاڵ لە دانە دانەی رۆژگار و رووداوەکانی ژیان و تەمەنی موبارەکی حەزرەت گیان بکەین، هەر لەسەرەتای لەدایك بوونیەوە تا رۆژی نەقل بوونی موبارەکی بۆ جیهانی بەرزەخ، ئەمەش بەوە دەکرێت کە خەیاڵ و هەست و نەست و تەواوی پێکهات و ذەرراتی وجوودمان پەیوەست بکەین بە رووداوەکان و بچینە ناو (زەمان ومەکانی) دانە دانەی ژیانی رۆژانەی موبارەکی، (واتە هەر لەسەرەتاوە لەگەڵ دایکمان (ئامینەی کچی وەهەب) دڵخۆش و شادە مەرگ بین بەهاتنە دونیای ئەو رۆشنایی دڵ و دینە و ئەو سەرچاوەی خۆشبەختیە و ئەو فەخری عالەم و(رحمة للعالمین) ە، پاشان لەگەڵ دایکمان (حلیمة السعدیة) هەنگاو بە هەنگاو لەبیابانەوە بێین بۆ شاری مەککە بەو نیازەی ئەو دایکەمان (محمد گیانی) منداڵی شیرەخۆر لەگەڵ خۆی بباتەوە بۆ ناو نەوەی سەعد، بەهێمنی سەیری ئەم دیمەن و رووداوانە بکەین و بزانین : کە ئەمساڵە ساڵی گرانی و قات وقڕی بوو، دایکمان حەلیمە لەگەڵ(حاریث)ی مێردی و لەگەڵ عەبدوڵای شیرەخۆرەی خۆیان هاتنە ناو شاری مەککە بەگوێ درێژێك و وشترێکی پیر کە دڵۆپێك شیر لەگوانیا نەبوو، سەرانسەری رێگا ئەو ژن ومێردە

چاوەکانیان نەدەچووە خەو، چونکە منداڵەکەیان لەبرسان دا تا بەیانی هەر دەگریا، نە دایکی دڵۆپێك شیری تێدا بوو، نە وشترەکەش. حەلیمە سوێندی دەخوارد و دەیووت هەموو ئافرەتەکان پێغەمبەری خوایان (سەلامی خوای لەسەربێت) نیشاندراوە، بەڵام کە پێیان دەوترا یەتیمە و باوکی نەماوە، روویان لێ وەردەگێڕا، چونکە ئەوان بۆیە ئەو منداڵانەیان دەبردە لادێ و بەخێویان دەکرد تا باوکی مناڵەکە دەستی یارمەتیان بۆ درێژ بکات، ژنەکان هەموو مناڵەکانی مەککەیان هەڵگرت و جگە لەحەلیمە هیچ ژنێك نەما منالّی دەستنەکەوێت، جگە لە (موحەمەد گیانیش) لەمەککەدا منداڵێك نەما تا حەلیمە هەڵی بگرێت و لەگەڵ خۆیدا بیباتەوە بۆ بیابان و بەخێوی بکات، دایە حەلیمە دڵۆپێك شیری لانەبوو بیداتە منداڵە شیرەخۆرەکەی و ئەویش لەبرسانا شەو تابەیان هەر دەگریاو دەکرووزایەوە، لەهەمان کات ئافرەتە هاورێکانی بەدڵی شادی خۆیان منداڵی دەوڵەمەندیان دەستکەوتبوو، ئەمیش هەردوو دەستەکانی خاڵیە و، جگە لە (موحمەد گیانی) بێ باوکیش منداڵی تر نەماوە، ئیتر نەیدەزانی پەروەردگار خێری بۆ ئەو گلداوەتەوە، نەیدەزانی پەروەردگار بەرەکەتی ئاسمان و زەوی بۆ ئەو هەڵگرتووە ... حەلیمە کەمەند کێش بوو، هێزێك

Scanned by CamScanner

رای دەکێشا، هێزی تەماعیش نەبوو، چونکە بەرژەوەندیەکی دونیایی لەو مندالە بێ باوکە چاوەڕوان نەدەکرا، ڕۆیشت بۆ ماڵی ئامینە و، تەقەی دا لەدەرگا و چووە ژوورەوە بۆ خزمەتی ئازیز و نەشیدەزانی ئەمە ئازیزترین مەخلوقی سەر ڕووی زەوی و ئاسمانەکانە، بینی موحەمەد گیان خەوتووە و ناوچاوی دەدرەوشێتەوە، دڵی نەهات خەبەری بکاتەوە و بەلەسەرخۆیی و بەهێمنی، بەوپەڕی شەفەقەتەوە لێی چووە پێش و دایکیشی تەماشای دەکرد، دەستی خستە سەر سنگی ئازیز و ئەویش زەردەخەنەیەکی مەلەکوتیی بۆ کرد و چاوە جوانەکانی کردەوە تا سەیری حەلیمە بکات، نوورێک لەهەردوو چاوە جوانەکانی هاتە دەرەوەو بۆ تا ئاسمان بەرزبوویەوە و حەلیمە ودایکیشی سەیریان دەکرد ...حەلیمە ماچێکی ناوچاوانی کردو مەمکی ڕاستی خستە ناو دەمی موبارەکیەوە و خێرا مەمکەکانی پڕ لەشیر بوون و خۆشەویستمان لێی خواردەوە، پاشان مەمکی چەپیشی خستە بەردەمی بەڵام دەمی موبارەکی بۆ نەبرد، چونکە خودای گەورە خستبوویە دڵیەوە کە ئەو لەو شیرە هاوبەشی هەیە و نابێ بەشەکەی ئەو بخوات . حەلیمە: (گیان ودڵمانی) هەڵگرت و هێنایەوە بۆ شوێنی بارخستنیان، لەوێش شیری پێدا و لەلاکەی تریش شیری دەرخواردی منالە بچوکەکەی خۆیان

Scanned by CamScanner

دا و تیر لێی خەوت کە تا ئەو دەمە لەبرسان خەوی لەخۆی وئەوانیش تاراندبوو . حاریثی مێردی حەلیمە چووە لای وشترەکە کە لەوەوپێش گوانەکانی ووشکیان کردبوو، بینی وا گوانەکانی پڕپڕن لەشیر، لەشیرەکەی هێناو خۆی و حەلیمە تێر تێریان لێخواردەوە و ئەو شەوە خۆشیان و منالەکەشیان تێر لێی خەوتن. بەیانی بەرەو ناوچەکەی خۆیان گەڕانەوە، لەڕێگادا وشترەکە و گوێدرێژەکە تەکانی سەیریان تێکەوتبوو، هاورێکانیان پێیان نەدەگەیشتن، بەگەیشتنیشیان بۆ هەوارگەی بەنی سەعد خواگیان بەهۆی خۆشەویستەوە فەڕ وبەرەکەتی رژاند بەسەر ئەو ناوچەیەدا و ماڵ و خانەوادەی حەلیمە وحاریث پر لەخێرو بەرەکەت بوو)...پاش تەواو بوونی ئەم مەشهەدانە بچین حازری تازیە نامەی دایکی جەرگسۆزی ببین و بچینە ناو ناخ و دڵ و دەروونی برینداری و لەو حەسرەت و خەم و ئازارانە حاڵیی ببین کە منالێکی شەش ساڵان لەهەتیو کەوتنیا (بێ دایك و باوك و خوشك و برا) ناخی خەم باران دەکەن، پاشان لەگەڵیا ببینە شوانێکی بچکۆلەو بەدەم تەماشای مەڕومالاتەوە بەقووڵی هەست لەبیرکردنەوەکانی رابگرین و سەرنجی وردی رەفتارە جوان وگوفتارە شیرینەکانی بدەین، پاشان لەگەڵی هەنگاو هەڵگرین و گوێ لە دانپیانانی ئەو بەردە

Scanned by CamScanner

خۆشبەختە بگرین کە بە ئاشکرا پێی دەفەرموو: (السلام علیك یا رسول الله)، پاشان لەگەڵ ئەو کاروانە سەفەر کەین کە بەرەو شام کەوتە رێ وخۆشەویستیشمان لەگەڵ ئەبو طالیبی مامەی لەگەڵیانا بوو، سەیرکەین چۆن (بوحەیرای راهیب) تووشی دڵمەستی وحەیران بوون دەبێ، وەختێ دەبینێ هەور سێبەری بۆ دەکاو دار و بەردو درەختیش دەچن بە کڕنووشا لەخۆشی ئەوەی ئەم سەروەرە بەسەریانا و بەلایانا تێپەر دەبێ و، بۆی دەبن بە هەوارگە و سابات، پاشان سەرنجی تەواوی خەڵکی مەککە بدەین کە چۆن ئەمانەت و شت و مەکە بەنرخەکانیان لەلای ئەو دادەنا و بە (صادق الامین = راستگۆی دەستپاك) پێناسەیان دەکرد، پاشان لەگەڵیا بچینە ئەشکەوتی (حراء= حیرا) و چەند شەو و رۆژ وحەفتە و مانگ لەخزمەتیا بمێنینەوە و هەست (لە بیرکردنەوە قووڵەکانی لە بەدیهێنەری گەردوون و تەواوی دروستکراوان و رێساو دەستوورە جوانەکانی) رابگرین و لەگەڵ ئەودا رۆح وناخ و دڵ و دەروون و شەپۆڵە مەعنەوییە غەیبییە ئەمرییە ئیلاهیەکان هەڵمژین و سینە و هەست و نەست و تەواوی خانەکانی بوونمان پڕاو پڕ بکەین لە حەقیقەتی ئیلاهی .... لە سووچێکەوە تەماشای دابەزینی حەزرەتی جوبرەئیلی مەلائیکەت بکەین کە بەدەم

گوشینی باوەشینی حەزرەت گیانەوە (إقرأ = بخوێنە = سەرنج بدە =بیربکەوە = قووڵ بەوە = رامێنە) ی لێ داوا دەکات و بەشێك لەسورەتی (إقرأ)ی پێ خەڵات دەکات .. پاشان لەگەڵی بەو هەموو سەرسوڕمانیەوە بگەڕێینەوە لای دایکمان (خەدیجە خاتوون) وگوێ بیستی رستە و پێناسە بەهادارەکانی ببین کە بۆ دڵدانەوە پێی دەفەرموو : هیچ خەم مەخۆ و هیچیش مەترسە، تۆ هەرگیز لێت تێك نەچووە و تووشی هیچ نەخۆشی و ناخۆشیەکیش نەهاتووی و نایەیت چونکە تۆ : (سیلەی رەحم بەجێ دێنی و، یارمەتی لاواز دەدەیت و دەستگرۆیی کەم دەسەڵاتان دەکەیت و نانی میوان دەدەیت و بەهانای لێقەوماوان دێیت و راستی دەڵێیت و ئەمانەت دەپارێزی ....) پاشان لەگەڵ هەردوو ئەم نوور وڕەحمەت و بەرەکەتە بچینە لای ئامۆزای دایکمان (وەرەقەی کوڕی نەوفەل) و گوێ لەدڵدانەوە و پێناسە راستەقینەکانی بگرین کە پێی دەفەرمووێ (ئەمەی بۆ تۆ هاتووە هەمان ئەو نامووسەیە کە بۆ تەواوی پێغەمبەران هاتووە، ئەوەش کە هێناویەتی هەمان ئەو رەوانە کراوەیە کە بۆ لای (موسا) پێغەمبەر سەلامی خوای لەسەربێت هاتبوو، هیچ مەترسە وتۆ کراویت بە پێغەمبەر و خۆزیا گەنج دەبووم بۆ بەرگریکردن لەخۆت وپەیامەکەت

Scanned by CamScanner

ئەو کاتەی کە گەلەکەت دەریان دەکردی ...) پاشان لەگەڵی روو بە کەعبە نوێژ بکەین و بەشمان لەو ئازار و ئەشکەنجانە بەرکەوێ کە دەیاندا بەسەریدا، پاشان لەگەڵ (خوێ و زەید)دا بچین بۆ طائیف و هەموو ئەو ئازار و ئێشانە بچێژین کە بەهۆی بەردەکانەوە بۆیان دەهاوێشتران لەلایەن گەلی طائیفەوە بەفەرمانی گەورەکانیان، لەگەڵیا لەبن درەختەکان پشوویەکی خەمبارانە بدەین و قاچە موبارەکە زامدارەکانی تەداوی بکەین و تەماشای ئەو هەڵوێستە پێغەمبەرانە و مەردانە و بەخشندانە بکەین و گوێ لەو موناجات و دڵ هەڵقرچانانە رابگرین کە لەدەمی موبارەکی دەهاتنە دەرێ وەختێ مەلائیکەت پێی دەفەرموون خودا سەلامت لێ دەکات و پێت دەفەرمووێ ئەگەر حەزدەکات با ئەو دوو شاخە بدرێ بەسەر سەری ئەم گەلە و لەناوببرێن، کەچی ئەویش لە وەڵامدا دەفەرمووێ نەخێر حەزناکەم و ، بەکوڵ رووی دڵی دەکاتە خوا گیان وپێی دەفەرمووێ : (بۆ لای تۆ بەرزدەکەمەوە سکاڵای بێ تواناییم وکەم بایەخیم بەلای خەڵکانەوە، ئەگەر تۆ لێم زویر نەبی من هیچ باکم نیە ...) پاشان لەگەڵیانا بچینە (شیعابی ئەبو طالب) و ئەو هەموو حەسرەت و نەخۆشی و ناخۆشیانەیان لەگەڵ بچێژین و ئەو هەموو برسیەتی وتینوێتی ودابرینی سیلەی ڕەحمەیان

هەست پێ بکەین و لەهەمووان جەرگبڕتر ئامادەی جەنازەی گەورەی ئافرەتە ئیماندارەکان (دایکمان خەدیجە) بین کە لەدوای ئەو هەموو سەروەت و سامانەی کە هەیبوو و بەخشی لەپێناوی حەزرەت گیانی و ئیسلامەتیا کەچی لەوێداو لەبرسانا فەوتی موبارەك دەکات ... پاشان لەگەڵیدا سەفەری (ئیسرا ومیعراج) بکەین و سەرەتا بچینە مزگەوتی (أقصى) و شاهیدی بینینی کەرنەڤاڵی سەرجەمی پێغەمبەران بین لەو پێشوازییە شکۆمەندانەی کە لێی دەکەن و لەگەڵیانا ریز ببەستین بۆ نوێژ وگوێ لەدەنگی زوڵاڵ و مەلەکوتیانەی پێغەمبەر بگرین لەخوێندنی قورئانا ، پاشان لەگەڵیا سەرکەوین بۆ ئاسمانەکان و تەواوی نهێنی وئایەتە گەورەکانی ئاسمانی لەگەڵ موشاهەدە بکەین و ئاسمان بە ئاسمان سەردانی پێغەمبەرە بەڕێزەکانی وەك (ئادەم و یحیى و عیسى و یوسف و ئیدریس هارون و موسى و إبراهیم) بکەین و گفتوگۆی شیرینیان گوێ لێبگرین ... پاشان لەگەڵ خۆی وئیمام ئەبوبەکری صددیقا کۆچی موبارەك بکەین بەرەو مەدینە و لەڕێگا لادەینە ناو ئەشکەوتی (ثور) وببینین چۆن ئەبوبەکر گیان بەجلەکانی کۆن وکەلەبەرەکانی ناو ئەشکەوتەکە دەگرێت وئێمەش لەسووچێکا لەدواوەی ئەوان دانیشین و گوێ لەم گفتوگۆ شیرینەیان بگرین وەختێ

لەهاتنی سەرانی بێ باوەڕی قورەیشا بۆ بەردەم ئەشکەوتەکە(صدديقى ئەتقا) بە حەزرەت دەفەرموێ : واللە ئەی پێغەمبەری خوا ئەگەر تەماشای خوارەوە و قاچی خۆیان بکەن ئێمە دەبینن ، حەزرەت گیانیش بەئەوپەڕی هێمنی و متمانە بوونی بە خواگیانی خۆیەوە، بەئەوپەڕی دڵنەوایــی کردنی هــاوڕێ گیانی بـــە گیانیەکەی لە وەڵامــا پێــی دەفەرمووێتەوە: (ئەی ئەبو بەکر گومانت چۆنە بە دووانێك کە سێهەمینیان خودا بێ)

﴿ إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾ (التوبة: 40)

پاشان بچینە مەدینەی منەوەرە و بەر لە هەرشت لەگەڵ هاوەڵ و یاریدەدەرەکانی خەریکی دروست کردنی مزگەوت بین بۆ پەرستشەکان، پاشان وردە وردە سەرنجی ئەو برایەتی پێ کردنەی نێوان (مهاجرين و أنصار = کۆچکەران و یاریدەدەران) بدەین کە پێغەمبەر دەیکات لەنێوانیان وگوێ لە گفتوگۆی نێوان ئەو دووهاوەڵە بەڕێزە

(سەعدی کوری رەبیع وعەبدولرەحمانی کوری عەوف) بگرین کە حەزرەت کردبوونیە برا وەختێ (سەعد)بە(عەبدولرەحمان) دەفەرموێ : ئیدی لەمەولا من وتۆ براین و هەرچیەکم هەیە لەماڵ وسەروەت و سامانەکەم نیوەی بۆ تۆبێ و دوو خێزانیشم هەیە بزانە کامیانت پێ گونجاوە بوّتی تەلاّق دەدەم و پاشان بیکە بە هاوسەری ژیانی خوّت، (عەبدولرەحمانیش) لە وەلاّمی ئەو هەڵوێستە ئیماندارانە و جوامێرانە و مێژوو هەژێنەرە دا پێی دەفەرمووێ : خودا بەرەکەت بخاتە ماڵ و خێزانتەوە، لەجیاتی ئەوە تۆ بازاڕی خوّتانم پێ نیشاندە تا دەسکەم بە کەسابەت ..) پاشان لەگەڵ خۆی و هاوەڵەبەڕێزەکانی بەشداری شەڕی بەدر و تەواوی رووداوەکانی ناوی بکەین و شایەت حاڵی دابەزینی مەلائیکەتانی خودا بین و پاشان شەڕی ئوحود و تەواوی رووداوە جەرگبڕەکانی و پاشان تەواوی شەڕەکانی تر دانە دانە لەناویانا گوزەر بکەین و ڕەفتار و گوفتارە شیرینەکانی حەزرەت سەرنج بدەین، پاشان بەشداری صولحی حودەیبیەی لەگەڵ بکەین و ورد بڕوانینە خاڵ و بەندەکانی صولحەکە و وردتریش بڕوانینە ناخ و دەروونی هاوەڵە بەڕێزەکانی، پاشان لەگەڵیا فەتحی مەککە بکەین و لەلای ڕاستیا ولە چوونە ناویا گوێ لەو فەرمایشتە پڕ لەڕەحمەتە بگرین وەختێ یەك لە

یاوەرە بەڕێزەکانی بە کافرەکان دەڵێ (الیوم یوم الملحمة) وحەزرەتیش دەفەرمووێ نەخێر (الیوم یوم المرحمة)، هەروەها لەو هەڵوێستە جوامێرانە رابمێنین و ئەو فەرمایشتە بەهادارە گوێ لێبگرین دەربارەی سەرسەختترین دوژمنی تا ئەو ساتەی ئەو ئایینە کە ئەبوسوفیان بوو بەر لەموسڵمان بوونی فەرمووی : هەرکەس بچێتە ماڵی ئەبو سوفیان سەروسامانی سەلامەت وئەمینە ...پاشان نمایشی دارعەصاکەی بکەین کە دەینا بەچاوی بتەکانی دەور و بەری کەعبە و دەیفەرموو : ﴿ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴾ (الاسراء: 81)، پاشان بە هێمنی بە دیار ئەم کۆکردنەوەی خەڵکانی مەککە لە کەعبەدا دابنیشین کە حەزرەت پێیانی فەرموو : (گومانتان وایە کە چیتان دەرحەق بکەم ؟ ئەوانیش لەوەڵامیا وتیان : برایەکی بەخشندەی پایە بەرز و کوڕی برایەکی بەخشندەی پایە بەرزمانی) ئەویش پێی فەرموون : بڕۆن ئیتر ئێوە هەمووتان ئازادن ... پاشان حازری ڕۆژگاری نەخۆش کەوتن و فەوتی موبارەکی ببین و بەدیار گریان و هەنسکی قووڵی دڵ وگیانی هاوەڵە بەرێز و دڵسۆزەکانی : ئێمەش بەکوڵی دڵ بگرین ...

ئیدی ئەم خەیاڵ لێکردنە بۆ تەواوی ژیاننامەی حەزرەت گیان و دواییش بۆ تەواوی باس و بەسەرهات و ژیاننامەی پێغەمبەرانی تر بکەین و پاشان مەلائیکەتانی خواو بەهەشت و دۆزەخ و نهێنییەکانی ئاسمانەکان هەر بەهەمان شێوەن گەر بمانەوێ ناسین و ئیمانی دڵ و دەروونیمان دەربارەیان زیاتر و پتەوتر ببێت ... ئیدی بەر لەهەر شت بە فەضل و بەخششی خودا و پاشان بە گەیشتن بەم پلە و ئاستە لەخەیاڵکردن و تێکەڵبوون بە ژیان نامە و باس و بەسەرهاتی حەزرەت گیان و تەواوی مەلائیکەتان و بەهەشت ودۆزەخ و ... هتد ... شتێکی سەیر و سەمەرەی تر خەلات دەکرێ و سەرهەڵدەدا : ئەویش ئەوەیە کە کەسایەتیەکان و رووداوەکان (بە ئیذنی خوا) وردە وردە (شێوە و روخسار = دەنگ و ڕەنگی مەعنەوی) پەیدا دەکەن، بەواتا وەختێك بەو قووڵیە (بە نموونە) خەیاڵ لەحەزرەت دەکەین و تێکەڵ بە ناخ ودڵ و گیانمان دەبێت و تەواوی هەست و نەست و خەیاڵمان داگیر دەکات : ئەو دەمە لەکاتی پێویست بوون و لەساتە وەختی خەیاڵ لێکردنی قووڵی ڕاستەقینەدا حەزرەت گیان (شێوە ورووخسار = دەنگ وڕەنگی) لەطیفی مەعنەوی پەیدا دەکات لەبەردەم بینایی تەندروست وسۆمای دڵی خەیاڵگردا، ئیتر ئەوەی پێویست بکات حەزرەت لە چەشنی پەیام

Scanned by CamScanner

پێی ڕادەگەیەنێ ودڵنەوایی دەکات و ئاراستەی دروستی بۆ دیاری دەکات .. دەبێ ئەوەمان لەبیرنەچێ ئەم پەیدا بوونەی حەزرەت گیان هەرجارەی بەهۆی یەکێك لەم چۆنیەتیانەی خوارەوە دەبێت و دەکەوێتە بەر بینایی :

1- لەڕێگەی (تمثل = تەمەثثول) کردنی مەلائیکەتانەوە لەسەر شێوە و رووخساری حەزرەت گیان : ئەمەش بەشێوەیەکە کە خودای گەروە ئیذن و فەرمان بە یەکێك لە مەلائیکەتەکان دەدات بچێتە سەر شێوە و رووخساری حەرزەت و ئەو پەیامەی کە پێویستە بیگەینێ، دەیگەیەنێتە دەست ودڵ و دیدەی کەسە ئیماندار و خەیاڵگرەکە، ئیدی ئەو لە دەروون و دیدەی تایبەتی خۆیا حەزرەتی بینیوە و پەیامە تایبەتیەکەی لە ئەو وەرگرتووە ... دیارە ئەو تەمەثثول کردنی مەلائیکەتەش لەسەر شێوە و رووخساری بنیادەم شتێکی ئاساییە و لەقورئان ولەفەرمایشتەکانی حەزرەتیشا نموونەیان زۆرە، لەقورئانا بۆ حەزرەتی (مەریەم = گەورەی ئافرەتانی ئیماندار) وەختێ کە پلە و پایەی ئیمانیی تا دوا لوتکە بەرز دەبێتەوە و کاتی ئەوە دێت کە خوای گەورە هەم تاقی بکاتەوە وهەم گەورەترین موعجیزە

بەهۆی ئەوەوە بەرپا بکات بۆ مرۆڤایەتی (کە هێنانە وجوودی منداڵێکە بەناوی (عیسای کوری مەریەم)) ئیدی لەو دەمە خودای گەورە پەیوەندی پێوە دەکات و لەرێگای یەکێك لەمەلائیکەتە بەرێزەکانی خۆیەوە (کە تەمەثول دەکاتە سەر بەشەرێکی رێك وپێك) ئەم هەواڵی منداڵ بەخشینە بێ باوکەی پێ رادەگەیەنێ . خودای گەورە ئەم بەسەرهاتەی لەقورئانا تۆمار کردووە و دەفەرمووێ :

﴿ وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ (42) يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴾ (آل عمران:42-43) ﴿ إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴾ (آل عمران:45)

هەروەها: ﴿ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا (16) فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا (17) قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا (18) قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا (19) قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا (20) قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً

Scanned by CamScanner

لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا﴾ (مريم: 21)، یان ئەو مەلائیکەتە بەڕێزانەی لەسەر شێوەو ڕووخساری چەند پیاوێك بە میوانی هاتنە خزمەتی حەزرەتی ئیبراهیم و پاشان چوونە خزمەتی حەزرەتی (لوط) یش : { وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ (69) فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ (70) وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ (71) قَالَتْ يَا وَيْلَتَا أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ (72) قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ (73) فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ (74) إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ (75) يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ (76) وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ }(هود: 77)،

لەفەرمایشتەکانی حەزرەتیشا هەموومان ئەو فەرموودەیەمان بیستووە کەئیمامی بوخاری دەیگێڕێتەوە بۆمان کاتێ کە جوبریل لەشێوە و ڕووخساری پیاوێکا دێتە لای و بەدیار هاوەڵە بەڕێزەکانیەوە

4404 – { حَدَّثَنِي إِسْحَاقُ عَنْ جَرِيرٍ عَنْ أَبِي حَيَّانَ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَوْمًا بَارِزًا لِلنَّاسِ إِذْ أَتَاهُ رَجُلٌ يَمْشِي فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْإِيمَانُ قَالَ الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَلِقَائِهِ وَتُؤْمِنَ بِالْبَعْثِ الْآخِرِ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْإِسْلَامُ قَالَ الْإِسْلَامُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ الْمَفْرُوضَةَ وَتَصُومَ رَمَضَانَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْإِحْسَانُ قَالَ الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَتَى السَّاعَةُ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنْ السَّائِلِ وَلَكِنْ سَأُحَدِّثُكَ عَنْ أَشْرَاطِهَا إِذَا وَلَدَتْ الْمَرْأَةُ رَبَّتَهَا فَذَاكَ مِنْ أَشْرَاطِهَا وَإِذَا كَانَ الْحُفَاةُ الْعُرَاةُ رُءُوسَ النَّاسِ فَذَاكَ مِنْ أَشْرَاطِهَا فِي خَمْسٍ لَا يَعْلَمُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ { إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ }

ثُمَّ انْصَرَفَ الرَّجُلُ فَقَالَ رُدُّوا عَلَيَّ فَأَخَذُوا لِيَرُدُّوا فَلَمْ يَرَوْا شَيْئًا فَقَالَ هَذَا جِبْرِيلُ جَاءَ لِيُعَلِّمَ النَّاسَ دِينَهُمْ }..

Scanned by CamScanner

هەروەها هەمووشمان ئەم فەرموودەیەی حەزرەتمان بیستووە کە باسی کەسێکمان بۆ دەکات کە دەیەوێ بچێتە سەردانی برادەرێکی خۆی وخودای گەورە مەلائیکەتێك لەسەر شێوەی مرۆڤێك دەنێرێتە سەر ڕێگای وپێی دەڵێت بۆچی دەچیتە سەردانی ئەو برادەرەت (خزمایەتی ومامەڵە و بەرژەوەندیەك هەیە لەنێوانتان ؟ ئەویش دەڵێ نەخێر تەنها لەبەر ڕەزامەندی خودا دەچمە سەردانی، ئیدی مەلائیکەتەکەش پێی دەفەرموێت مژدەت لێ بێت من مەلائیکەتی خودام و خوداش لێت خۆش دەبێت بەهۆی ئەم کردارەتەوە.) هەمووشمان لەژیاننامەی حەزرەتا ئەوەمان بیستووە کە زۆرجار مەلائیکەت لەسەر شێوەی یەکێك لەهاوەڵە بەرێزەکانی دەهاتنە خزمەتی هەم بۆ هێنانی سرووش وهەم بۆ هاوکاری وبەشداری کردنیان لەشەڕ لەگەڵیدا. (دوحیەی کەلەبی) ش یەکێکی ئەو هاوەڵانە بوو کە مەلائیکەت دەهاتنە سەر شێوەو ڕووخساری دەی کەواتە مادام لەرۆژگاری کۆن ونوێدا ئەم شتە رووی دابێ و مەلائیکەتان هاتبنە سەر شێوە و ڕووخساری مرۆڤ شتێکی ئاساییشە بێنە سەر شێوە و ڕووخساری پێغەمبەریشمان و پەیامی دڵ و گیانی پێغەمبەر بگەیەنن بە ئەهلی خۆی، ئەوەش کە حەزرەت

Scanned by CamScanner

دەفەرمووێ شەیتانەکان ناتوانن خۆیان بخەنە سەر شێوەو رووخساری من ئەوا ئاشکرایە کە قسە لەسەر شەیتانەکانە نەك مەلائیکەت .

2- لەلای رێبوارانی رێی مەعنەوی و ئەهلی دڵ وکەشف ئەمە رۆشنبوتەوە و سەلمێنراوە کە هەموو مرۆڤێکی ئیماندار بەلانی کەم (صورە مثال) ێکی هەیە، ئەگەر ئاستی ئیمانی و نزیکی لەخواو مەحەببەتی بۆ حەزرەت بگەنە ئاست و پلەی بەرزی داواکراو ئەوا ئاشنایەتی لەگەڵ (صورە مثال =هاوشێوەکەی خۆی) پەیدا دەکات و هەرکات خودا رێ بدات و پێویست بکات رۆحی ئەو: {جووڵە و بەرپرسیارێتی و کار و نواندنی هەڵوێست} لە هاوشێوەکەیدا پەیدا دەکات و لە(شوێنگەلی) جودا لە (صورە حقیقی =بوونی راستەقینە) ی خۆی : گوفتار و رەفتار دەکات ..دیارە کە پێغەمبەریش بەرزترین و بەهێزترین ترین و کامل ترین (صورە مثال = هاوشێوەی) هەیە و دەکرێت وسانایە کە لەیەك کاتدا هەموو خەڵکی سەر زەوی لەخەوندا ببینن و لەیەك کات ولە چەندین شوێنی جیاوازیشدا (هەموو ئیماندارانی گەورەی تایبەت) لە واقیع دا ببینن و پەیامی پێویست لەدەست و دڵ ودیدە و زاری موبارەکی وەربگرن ،کەئەمە

Scanned by CamScanner

بەخششێکە خەڵاتی مرۆڤ کراوەو توانستێکە لە(ڕۆح) دا وجوودی حەقیقی هەیە چونکە هی خوا خۆیەتی..ئێستاش فەرموو با پێکەوە:

یەکەم- سەرنجێکی ئەم ئایەتە بدەین { وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ (الأعراف:172) بەواتا هەموو مرۆڤایەتی داننیان نا لەبەردەمی خوادا و بوون بەشاهێدیش بەسەر نەفسی خۆیانەوە کە (أللہ) پەروەردگاریانە، دەی لەکاتێکا کەهێشتا جگە لە(ئادەم سەلامی خوای لەسەر بێت) هیچ مرۆڤێك بەرۆح و جەستەوە نەهێنراوەتە بوون.

دووەم- هەروەها سەرنجی ئەم فەرموودەیەی حەزرەت بدەین کە ماناکەی نزیکە لەناوەرۆکی ئایەتەکەی سەرەوە کە بۆ شەرحی ئەم ئایەتە پرسیاری لێ کراوە:(وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا (الأحزاب:7) : (کەباس لە وەرگرتنی پەیمانی پێغەمبەرایەتی دەکات لەلایەن خوداوە لە حەزرەت لەکاتێکا هێشتا ئادەمی یەکەم مرۆڤی دروستکراوی خوا لەنێوانی ڕۆح و جەستەدا بووە: {حَدَّثَنَا يَحْيَى بن كَثِيرٍ أَبُو النَّضْرِ، عَنْ

Scanned by CamScanner

جُوَيْبِرٍ، عَنِ الضَّحَّاكِ بن مُزَاحِمٍ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَتَى أُخِذَ مِيثَاقُكَ؟ قَالَ:وَآدَمُ بَيْنَ الرُّوحِ وَالْجَسَدِ.} (المعجم الكبير للطبراني)

سێ یەم- هەروەها سەرنجی ئەم فەرموودەیەی حەزرەت بدەین وەختێ کۆمەڵێك لەهاوەڵە بەڕێزەکانی حەزیان کرد بەشداری شەڕی (تەبووك) ی لەگەڵدا بکەن، بەڵام هیچ سەروەت و سەرمایەکیان نەبوو تا ئەسپ و شیر و تیر و پێویستیەکانی جەنگی پێ بکڕن، ناچار لەبەر ئەم عوزرەیان نەیان توانی بەشداری شەڕەکە بکەن ومانەوە لە (مەدینە)دا، کەچی حەزرەت لەڕێگادا بەهاوەڵەکانی فەرموو ئێمە هیچ دۆڵ وشیوێکمان نەبڕیوە ئیللا کۆمەڵێك هەن لەگەڵمانا بوون ئەگەرچی عوزر لەماڵەکانیانی بەندکردوون،{بەواتا لەیەك کاتا لە مەدینەش بوون و لەگەڵ حەزرەتیش وجوودیان هەبووە} کەئەمەش صدق وصەفای دڵی ئەوان وعەزم و نییەتی ڕاستەقینەیان بووە جەستەی پەیداکردووە لەشێوە و ڕووخساری خۆیاندا، خودای گەورەش یادەوەری ئەم هاوەڵە دڵگەش و گەرم و چاو بەفرمێسکانەی بەم شێوەیە ئاماژە پێداوە لە قورئاندا :

Scanned by CamScanner

﴿وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ .. ﴾ (التوبة: 92)

چوارەم- سەرنجی ئەم فەرموودەیەش بدەین کە حەزرەت لە بینینی دیمەنێکی بەهەشتا بە (بیلال ی حەبەشی) دەفەرموێ: {ئەی بیلال گوێم لە خشپەی نەعلەکانت بوو لە بەهەشتا، بە چ کردارێك بەوە گەیشتی؟} ئەویش لە وەلامیا دەفەرموێ ئەوەی لەهەموو کردارەکان زیاتر ئومێدم پێی هەبێ ئەوەیە کە لە دوای هەڵگرتنی هەموو دەستنوێژێك چەند نوێژێك دەکەم لەو نوێژانەی کە خوا لەسەری نووسیوم (1081 - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ نَصْرٍ حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ أَبِي حَيَّانَ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِبِلَالٍ عِنْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ يَا بِلَالُ حَدِّثْنِي بِأَرْجَى عَمَلٍ عَمِلْتَهُ فِي الْإِسْلَامِ فَإِنِّي سَمِعْتُ دَفَّ نَعْلَيْكَ بَيْنَ يَدَيَّ فِي الْجَنَّةِ قَالَ مَا عَمِلْتُ عَمَلًا أَرْجَى عِنْدِي أَنِّي لَمْ أَتَطَهَّرْ طَهُورًا فِي سَاعَةِ لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ إِلَّا صَلَّيْتُ بِذَلِكَ الطُّهُورِ مَا كُتِبَ لِي أَنْ أُصَلِّيَ قَالَ أَبُو عَبْد اللَّهِ دَفَّ نَعْلَيْكَ يَعْنِي تَحْرِيكَ {صحيح بخاري : 1081} (بەواتا لەیەك کاتا هەم پێغەمبەری خواو هەم بیلالیش لە مەدینەش بوون و لە بەهەشتیش بوون) ..

3 - پەیدابوونی حەزرەت بە ڕۆحانیەتی خۆیەوە : ئاشکرایە کە خودا دەربارەی ئەوانەی کە لەپێناوی خۆیدا کوژراون دەفەرمووێ بەمردوویان حیساب مەکەن بەلای خۆتانەوە، چونکە ئەوانە زیندوون و لەلایەن پەروەردگاری خۆیانەوە رزق وروزی دەدرێن . ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ آل عمران:169).دیارە ئەو زیندووێتیەش بە تەنها زیندووێتی مەعنەوییان نییە لەدڵ و یادی ئیمانداراندا، بەتەنها زیندووێتیشیان نییە لەدوارۆژ و لەبەهەشتا چونکە هەموو ئیمانداران کە دەچنە بەهەشت زیندوو دەمێننەوە تیاییدا نەك تەنها کوژراوانی ڕێی خودا، ئاشکرایە باسەکەش باسی پێدانی ڕزق و ڕۆزی یە لەلایەن خوداوە، بەڵکو زیندوێتیان زیندوێتی (حەقیقی =مەعنەوی) یانە و هەرکات پێویست بکات خودای گەورە ئیزن دەدات وەکو شکۆمەندی و ڕێزێك بۆیان ڕۆحیانیەتیان بەناو کەسانی تایبەتدا هامووشۆ بکاتەوە و ئاڵوگۆڕی ڕەفتار وگوفتار بکەن ... ئێ خۆ پایە و پلەی (کوژراوانی ڕێی خودا) بەرز و باڵاتر نیە لە پێغەمبەران بە گشتی و لەپێغەمبەری خۆشمان بەتایبەتی، چ جای ئەوەی کە پێغەمبەرمان هەم پێغەمبەرە و هەم کوشتراوی ڕێی خوداشە، چونکە لەسەرە مەرگیا

دەیفەرموو : (هەست دەکەم ئەو ژەهرەی لەو خواردنە دەرخواردم درا ئێستا وا ڕەگ وریشاڵەکانی دەروونم پارچە پارچە دەکات) کەواتە ئەگەر کوژراوانی ڕێی خودا زیندوو بن ئەوا پێغەمبەران بە دڵنیاییەوە هەمیشە زیندوون وحەزرەتیش دەفەرمووێ ((خاك لەسەری حەرام کراوە لاشەی پێغەمبەران بڕزێنێ وبیانکاتەوە بە خۆڵ {1627 - حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ سَوَّادٍ الْمِصْرِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ الْحَارِثِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي هِلَالٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَيْمَنَ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ نُسَيٍّ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْثِرُوا الصَّلَاةَ عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَإِنَّهُ مَشْهُودٌ تَشْهَدُهُ الْمَلَائِكَةُ وَإِنَّ أَحَدًا لَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ إِلَّا عُرِضَتْ عَلَيَّ صَلَاتُهُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْهَا قَالَ قُلْتُ وَبَعْدَ الْمَوْتِ قَالَ وَبَعْدَ الْمَوْتِ إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَى الْأَرْضِ أَنْ تَأْكُلَ أَجْسَادَ الْأَنْبِيَاءِ فَنَبِيُّ اللَّهِ حَيٌّ يُرْزَقُ (إبن ماجه).

بۆ زیندوویێتی پێغەمبەران (سەلامی خوایان لەسەر بێت) دەتوانین سوود لە فەرموودەکانی (إسراء ومعراج) وەربگرین کە حەزرەت بەئاشکرا باسی زیندوویێتی و حضور و وجوودی هەموو پێغەمبەرانمان بۆدەکات لەو سەفەرە موبارەکەیدا، بۆ نموونە دەفەرمویێ (بەلای مووسای براما تێپەڕیم، بینیم وا لەناو گۆڕەکەیدا نوێژ دەکات)، پاشان

دەفەرموێ (هەرکە گەیشتمە بيت المقدس هەموو پێغەمبەران ئامادەبوون و پێش نوێژیم بۆیان کرد)، پاشان کە خوا بەرزی دەکاتەوە ئاسمانەکان لەوێشدا لەگەڵ چەندین پێغەمبەر گفتوگۆو چاو پێکەوتن دەکات ، ئەوانیش: (ئادەم و یەحیا و عیسا و یوسف و ئیدریس و هارِوون و مووسا و ئیبراهیم .. سەلامی خوایان لەسەربێت) بەواتە حەزرەتی مووسای هەم لەناو گۆڕدا بینیوە و هەم لە بيت المقدس دا و هەم لە ئاسمانی شەشەم دا..

نسبەت بە زیندووێتی و چاوپێکەوتنی خۆیشی دەتوانین سوود لەو فەرمووده شیرینەی خۆی وەربگرین کە ئیمامی بوخاری بۆمان دەگێڕێتەوە کە تیایدا حەزرەت دەفەرموێ (من رآني في المنام فسيراني في اليقظة) ئاشکرایە ماناکەی کە دەفەرموێ هەرکەس منی بینی یان من ببینێ لە خەوندا ئەوا بێ گومان لە ئایندەدا من دەبینێ لە ئاگاییدا. مەدەی ئەم فەرموودەیە نابێ تەنها بە ڕۆژی دوایی و ناو بەهەشت لێك بدرێتەوە چونکە ئەگەر وابوایە دەیفەرموو (فسيراني في الجنه) بەڵکو مەبەستی لەوەیە ئەگەر خەون بینەکە شایستە بێت و قۆناغە دەروونی و ئاستە بەرزەکانی ئیمان ببڕێت و مەحەببەتی بۆ حەزرەت تا ئاستی لە خۆ خۆشەویست تر چوو ئەوا وەك چۆن لە خەوندا

بینیویەتی ئاوهاش ڕۆژگارێك لە دونیا و لە ئاگاییدا دەیبینیێ. جا چ لەڕێگای تەمەئثولی مەلائیکەتانەوە بێت لەسەر شێوە و ڕووخساری حەزرەت خۆی، یان هەر ڕۆحیانەتی موبارەکی خۆی دەبینێت لە جەستەیەکی لەطیفی خوا خەڵقندەی مەعنەویدا..

(من لەبۆ پێشوازی تۆی نازی زلەو ماقوولێ شکێن

کاولەیەکی انفرادیم هەن بێ ئاوەند و ڕەوەن)..

ئێمە هەمیشە ترسمان لە زیندووبونەوەی مردووە لە واقیعدا، بۆیە هەرکات گوێ بیستی زیندووبونەوەی مردوو ببین لە دونیادا بێ سێ و دوو ڕەتی دەکەینەوە و رازی نابین ئەم بابەتە بێتە ناو خانەی باوەڕ پێ بوونمانەوە، کەچی ئەگەر دەسەڵاتەکە بۆ خودا بگێرینەوە و هێز و توانستی ئەویش بێنینەوە بەر یادەوەریمان و بیرمان بکەوێتەوە کە خودا بەسەر هەموو شتێکدا زاڵە و تواناداره ﴿إن الله على كل شيئ قدير﴾ (البقرة:259) وهیچ شت درووداوێك نیە بتوانێ خۆی لەبەردەم بەرپابوونی دا بگرێت ئەگەر خۆی بیەوێ : ﴿ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴾ (النحل:40) ئەوا ئاسانتر دەتوانین

Scanned by CamScanner

ئیستیعابی بابەتەکە بکەین . مەگەر هەموومان موعجیزەی حەزرەتی عیسامان لەقورئانا نەخوێندوەتەوە کە بەفەرمانی خودا مردووی زیندوو دەکردەوە بەبەرچاوی خەڵکانەوە؟: ﴿ إِذْ قَالَ اللّهُ يَا عِيسى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلاً وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِىءُ الأَكْمَهَ وَالأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوتَى بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ إِنْ هَـذَا إِلاَّ سِحْرٌ مُّبِينٌ} المائدة110يان{إِذْ قَالَتِ الْمَلآئِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ {45} وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلاً وَمِنَ الصَّالِحِينَ {46} قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكِ اللّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ {47} وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ {48} وَرَسُولاً إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُم مِّنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللّهِ وَأُبْرِىءُ الأكْمَهَ والأَبْرَصَ وَأُحْيِـي الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ

Scanned by CamScanner

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ (آل عمران:49)، خۆ ئەگەر بگوترێ ئەو مردووەی کە زیندووی دەکردەوە هەر تەنها بۆ چەند سات و کاتژمێرێك بوو پاشان دەمردەوە و نەدەهاتەوە ناو ژیان بەفەرمانی خودا و نەدەبۆوە تاکێکی ژیانلەبەر لەکۆمەڵگادا، ئەوا دەڵێین ئەگەر چی قورئان ئاماژە بەمردنەوەی کەسە زیندووەکە ناکاتەوە لەدوای ئەوەی بەفەرمانی خودا بەوتەی حەزرەتی عیسا زیندوو کراوەتەوە (چونکە مردنیش هەر شتێکە لەو شتانەی کە هیچ کەس لە دەسەڵاتی دانیە بە ئەنجامی بگەیەنێ لەسەر هیچ مەخلوقێکا مەگەر بەفەرمانی خودا)...

بەڵام بەهەر حاڵ ئەگەر وای دانێین کە ئەو مردووە پاش زیندووکرانەوەی نەهاتۆتەوە ناو ژیان و ناکرێتە بەڵگەی زیندووبوونەوە و هاتنەوە ناو کۆمەڵگای (حەزرەتی محمد سەلامی خوای لەسەر بێت) . ئەوا خۆ هەموومان چیرۆکی حەزرەتی ئیبراهیممان لە یادە کە بەخوا گیان دەفەرمووێ : ﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِـي الْمَوْتَى قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن قَالَ بَلَى وَلَـكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ (البقرة:260)، ئاشکرایە کە چوار باڵندەی هێناوەو لەدوای ئەوەی هەمووی پارچە پارچە کردوون وپاشان

هەر کۆمەڵە پارچەیەکی لەسەر چیایەك داناوەو پاشان بانگی کردوون و ئەوانیش بەفەرمانی خوا بوونەتەوە بە باڵندەکانی جاران وهاتوونەتەوە ناو ژیانی خۆیان و تەمەنیان بەردەوامی بووە ... خۆ ئەگەر بۆ ئەمەشیان بگوترێت ئەمانە مرۆڤ نەبوون و باڵندە بوون و باڵندەش پێوەر و پێوانەی لەسەر مرۆڤ پێ ناکرێت و نابێتە بەڵگە لە سەرهاتنەوەی حەزرەت گیان لەکاتی پێویست بۆ ناو ژیان و ناو کۆمەڵگا ... خۆ هەمووومان چیرۆکی (عزیر =عوزەیر) پێغەمبەرمان زانیوە لە قورئانا کاتێ بەرێبواریی بە سواری گوێ درێژێکەوە کە هەندێك خواردن و خواردنەوەشی لەگەڵ خۆی دا هەڵگرتبوو، بەلای ناوچەیەکی خاپووردا گوزەر دەکات و پرسیاری نسبەت بە زیندووبونەوەی خاکی ناوچەکە و خەڵکەکەی بۆ دروست دەبێت و دەڵێت هەموو ئەمانە دەبێ چۆن زیندوو بکرێنەوە: ئیدی خواگیانیش سەد ساڵ دەیمرێنێ و پاشان زیندووی دەکاتەوە و شایەت حاڵیی بینینی بنیات نانەوەی ئێسقان و پێوەلکانەوەی گۆشت بە ئێسقانەکانی گوێ درێژەکەیشی دەکات وبەبەرچاوییەوە ئەویش زیندوو دەکاتەوە : ﴿ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىَ يُحْيِـي هَـَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا

Scanned by CamScanner

أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِئَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى العِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ «البقرة:259» ... دەی خۆ ئەمە هیچ گومان و تەئویلێك هەڵناگرێت و پێغەمبەرێکە دوای سەد ساڵ تێپەڕین بەسەر مردنیا دەگەڕێتەوە ناو ژیان و ناو ماڵ و منداڵ و خانەوادەی و لەسەر گەیاندنی پەیامەکانی خوداش بەخەڵکان بەردەوام دەبێت، تا ئەو دەمەی جارێکی تریش خودای گەورە دەیمرێنێتەوە ...

لەفەرمایشتەکانی خۆشیا حەزرەت دەیفەرموو: ((کردەوکانتانم پێ نیشان دەدرێت، ئەگەر چاکەم تیایانا بینی سوپاسی خوا دەکەم، ئەگەر خراپە و سەرپێچی و تاوانیشم تێدا بینی داوای لێخۆشبوونتان بۆ دەکەم)) خۆ دیارە ئەوەی کە شتی نیشان دەدرێت و دەبینی و دەبیستێ و گوفتار دەکات زیندووە نەك مردوو، هەروەها دەیفەرموو : ((هەرکاتێك یەکێك لە ئێوە سەلامم لێ بکات وبۆم بنێرێ ئەوا خوای گەورە رۆحم بۆ دەنێرێتەوە تا وەڵامی سەلامەکەی بدەمەوە: «= ﴿ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَوْفٍ حَدَّثَنَا الْمُقْرِئُ حَدَّثَنَا حَيْوَةُ عَنْ أَبِي صَخْرٍ حُمَيْدِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قُسَيْطٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى

Scanned by CamScanner

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ ﴾ (سنن أبو داود)

دەی ئەمە لەلایەك بە ئاشكرا باسی پێ بەخشینەوەی رۆح دەكات بۆ ئەو لاشە موبارەكەی كە خاك لەسەری حەرام كراوە بیخوات و بەهۆیەوە بەجەستەو گیان زیندوو دەبێتەوە، لەلایەكی تریش ئەگەر حیسابی هەموو موسڵمانانی سەر گۆی زەوی بكەین وكاتی نوێژەكانیان وكاتی سەلامكردنیان و صەلاوات ناردنەكانیان حیساب بكەین ئەوا ساتێك لەشەو و ڕۆژدا نامێنێتەوە كە سەلام و صەلاوات دانێكی بۆ رەوانە نەكرێ، كەواتە ساتێك نامێنێ كە حەزرەت رۆحی بۆ نەگەڕێنرێتەوە، ئیدی دەتوانین بڵێین حەزرەت هەموو ساتێك رۆحی بۆ گەڕاندراوەتەوەو زیندووە وسەلامەكانی دانە دانەی موسڵمانانی سەرزەویش وەڵام دەداتەوە ..... بەواتە حەزرەت هەركاتێك پێویست بكات خودای گەورە ئیزن بە رۆحیانیەتی دەدات لە جەستەیەكی لەطیفی مەعنەویدا حضور (بۆ كەسانی ئیمانداری تایبەت پەیدا دەكات و پەیامی پێویست بەخۆیان وپەیوەست بەبارودۆخەكەیان پێ رادەگەیەنێ .) دیارە ئەم پەیدابوونەشی بەجەستەیەكی پێكهات لە گۆشت وپێست وخوێن و

ئێسقانی وەك خۆمان نییە، چونکە ئەگەر وابوایە پەیوەست دەبوو بە بەشی ماددیاتی ئەم بوونەوەرە و ئەو دەمەش دەکەوتە ژێر دەسەڵاتی پێنج هەستەوەرە بەخشراوەکەی مرۆڤ و هەرکات پەیدا ببوایە هەموو کەس بەبێ جیاوازی بە چاوی سەر دەیانبینی، بەڵام ئەم پەیدابوونە بەچەشنێکە هاوشێوەی خیلقەت و جەستەی مەلائیکەتان وئەجیننان کەبوونیان هەیە وکەچی بۆ هەموو کەسیش نابینرێن ، چونکە ئەم بینینە هەم بەهۆی (بصيرة =بینایی) و، هەمیش بەهۆی چاوی دڵەوە دەبینرێن...چون خودا سێ دەزگای گرنگی چەشنی (أذن و عين و قلب) بە مرۆڤ بەخشیوە بۆ بیستن و بینین و لێکدانەوەی شتەکانی دەورو بەری ،کاتێکیش گەشەو نەشونما دەکەن هەم ناوەکانیان دەگۆڕێت ودەبن بە:(سمع و بصر و فؤاد)، هەم ئەرك و فەرمانەکانیشیان دەگۆڕێت ، دواشتیش کە مابێ بگوترێ ئەوەیە کە ئەم (ریسالەتی صغری) یە تایبەت نیە تەنها بە پێغەمبەران بەگشتی و پێغەمبەری خۆمان بەتایبەتی، بەڵکو خودا بە لوطف و کەرەم و بەخششی خۆی ئیزن و ڕێ بە ئیماندارانی گەورەش دەدات ڕۆحیانەتیان هامووشۆ بکاتەوە بەناو دۆستان و خەڵکیدا تا پەیام و ئامۆژگاریەکانیان پێ رابگەیەنن . کاك ئەحمەدی موفتی زادە باوەڕی بە هەموو ئەوانە هەبوو، بۆ خۆیشی کەم

و زۆر ئەم لوطفە خوداییەی لەگەڵ کرابوو و لەچەندین شوێندا بەئاشکرا باسی ئەم چەشنە لە پەیوەندی خۆی لەگەل حەزرەت کردووە و بەناڕاستەوخۆش لە هەندێ لەشیعرەکانیا ئاماژەی پێ داوە :

(کڕو کپـخانـەی تەم گێرتەی پاییز

کەرۆ وە بەهەشـت هەناسەی ئـازیز)

بۆ (ریسالەتی صغری) ی ئیماندارانی گەورەی جگە لەپێغەمبەرانیش کاك ئەحمەد داوای لەخودا کردبوو کە ئەم شکۆمەندی و بەخشش و ڕێزلێنانەی پێ خەڵات بکات و ناوە ناوە (یان وەك خۆی دەڵێ تاو تاوێ بگەڕێمەوە ناوتان) ڕۆحیانیەتی بگەڕێنرێتەوە لای هەندێ لە دۆستە پێگەیشتووەکانی ، تا هەم خوانەخواستە ئەگەر نادروستی و نەپێکانەك لەبیر و بینشەکانی خۆی هەبووبێت لەحاڵی ژیانیا (ڕاستەکەیان) بۆ دیاری بکات، هەمیش لەهەڵە و کەم وکورتی و نەپێکانەکانی خۆیان ئاگاداریان بکاتەوە و ڕێرەوی راست و دروستیان پێ نیشان بدات .بەڕاستی کاك ئەحمەدی موفتی زادە ئەو مەردە پیاوە ئیمانداره بوو کە بە هەردوو باڵی (مەعریفە وعیرفان) ی ئایینی هەنگاوی بەرزانەی

Scanned by CamScanner

(الی اللە) ناو بەهۆیانەوە بووە ئەستێرەیەکی درەخشانی ئاسمانی ئیمان و ئیسلامەتی..

(ئەم لەدوێنێ پەشێوە ئەو لەسوێ

من خەمی هیچ وپووچی ئیسامە

ئاخ کە کەمتەرخەمی و خلیسکانی

دوێنێیە ئیسە پلوەنی پـامە

گیانەکەم ئاورێکی تۆ پاسای

دوێکەم و ئیسەم و لە مەولامە)

Scanned by CamScanner

سەرچاوەکان

1- بۆ نووسینی ئەم بابەتە سوودم لە تەواوی ئەو بەرهەمانەی کاک ئەحمەد بینیوە کە لە (کاسێت و سیدی و نوسراوەکانی) دەستی من کەوتوون..

2- ژیان نامە و شیعرەکانم لە دیوانی چاپکراوی (دیاریێ بۆ یاران)ی کاک ئەحمەدی موفتی زادە دەرهێناوە..

3-بۆ کورتە ژیاننامەکەی حەزرەت(س) سوودم لە (ژیانی ئازیزمان) ی (حبیب محمد سعید) وەرگرتووە..

4- سوودم لە هەوڵ و ماندووبوونەکانی (کاک کامەران حەمە سەعیدی سولێمانی) بینیوە، چ لە گوفتارەکانی کە دوو بە دوو باسی ژیان و پەیامەکانی کاک ئەحمەدی بۆ کردبم،چ ئەو نامیلکە بچووکانەش کە گوفتاری کاک ئەحمەد بوون و خستبوونیە سەر نووسین بەناوی (تەزکیە و تەعلیم) و (فیطرەت و هیدایەت) و(دڵی ساز و ناساز) و (چۆن و لە کوێ وە دەست پێ بکەین)..

5- هەروەها سوودم لە نووسینەکانی بەڕێز کاک (تەحسین حەمە غەریب) وەرگرتووە.

سوپاس و پێزانین

- سوپاس و پێزانینی خۆم ئاراستەی سەرجەمی ئەو دۆست وخۆشەویستانەم دەکەم کە لە شکۆفەی ئەم گوڵبەرهەمەم رەنج وماندووبوونیان کێشا .
- سوپاسی (مامۆستا عبدالقهار) و (مامۆستا ئومێد) و (مامۆستا ئاری) دەکەم کە بەکاری تایپ کردنەکەوە زەحمەتیان کێشا .
- سوپاسی (مامۆستا عبدالكريم فتاح) دەکەم کە تێبینی جوانی پێدەدام لەسەر کتێبەکە.
- سوپاسی (کاك تواناى مەلا مەجید) دەکەم کە رۆژگارێك ئاکار و ئەخلاقیاتی نووری پەیامەکانی کاك ئەحمەدیان تیا دەدرەوشاوەو ، بەهۆیانەوە باشتر لە رۆحی مەطڵەبی پەیامەکانی کاك ئەحمەد حاڵیی بووم و ئەم کتێبەش بەرهەمی حاڵیی بوونی ئەو رۆژگارەیە .

Scanned by CamScanner

(موفتی زادە لە هەموو ئاکارەکانی بەرزترو گەشتر و ڕۆشنتر ، مەردانەو جوامێرانەتر، ئیماندارانەو پەیامدارانەتر، ئەم هەڵوێستەی بوو کە نواندی بەرامبەر بە ئەوانەی کۆمەڵێکی زۆر لە دۆستانی ئازیزیان ئەشکەنجەکوژ کردو ، ئەوانەش (٤٠) دانە لە هاوڕێیانی گیانی بەگیانییان زیندە بە چاڵ کرد فەرمووی : (خوا شاهیدە نسبەت بەوانیش رق و کینە نیە لە دڵما و چۆن بۆ خۆم ئارەزووی ئیمان و فەزیلەت و ئاقیبەت خێری دەکەم ، ئەوها بۆ ئەوانیشی ئارەزوو دەکەم))

Scanned by CamScanner